

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate Sarajevo št. 7563 Zagreb št. 39.011 Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

SLOVENE

Italija je zasedla že vso Albanijo

4 dni evropske politike

Na zunanjepolitičnem pozorišču ni bilo veliko nočnega mirovanja. Z velikanskim zaletom so se odigravali novi dogodki, ki bodo verjetno pustili za seboj trajne sledove tudi na političnem zemljevidu Evrope. V nekaj dneh se je splošni politični položaj spet temeljito spremenil in če danes gledamo naprej v bodočnost in skušamo uganiti nadaljni razplet v življenju evropskih narodov, se nam odpirajo popolnoma drugačni vidiki, kot pred enim tednom.

Poseg Anglije v vzhodnoevropsko politiko, poseg, ki je bil posledica nedavnih dogodkov na Češkem in Slovaškem, je sprožil obsežna politična premikanja. Ohrnil je dosedanje sožitje med Poljsko in Nemčijo, kajti Poljska, alarmirana po gotovih dejstvih, se je zatekla k Angliji in ob priliki obiska poljskega zunanjega ministra Becka v Londonu je bila sklenjena vojaška zveza, v kateri si obe državi druga drugo obljubujeta takojšnjo vojaško pomoč, če bi bila katera izmed njih od koder koli napadena. Vojška zveza med Anglijo in Poljsko je pravno sicer dvostranska, toda okoliščine, v katerih se je rodila, dokazujejo, da bo koristila stvarno predvsem Poljski, ki je z njo dobila angleško jamstvo za nedotakljivost svojih meja. Toda ta zveza je globoko sklenila odnose med Poljsko in Nemčijo in odmev, ki ga je ta nenadni preobrat v političnem ravnotežju severnozhodne Evrope našel v nemškem tisku, dokazuje, da je temu zares tako. Zaenkrat ne vidimo nobenih znamenj, ki bi opravičevala kakšne nade na izboljšanje v bližnji bodočnosti, in v borbi med obema taboroma velesil je treba zapisati, da je bila poljska postojanka zavojevana za tabor Anglije-Francije. Toda angleški poseg v vzhodno Evropo je šel še mnogo dalje, ker je objel tudi Romunijo in nekatere balkanske države, ki naj bi vse sprejele angleško oboroženo jamstvo ter se na ta način posredno vključile v obrambno območje Anglije in Francije. Če je že poljska izguba povzročila precejšnjo nevoljo v Nemčiji, so nadaljni angleški načrti pri zaveznicah očišča Rim-Berlin vzbudili vtis, da je v teku obsežen obkoljevalni poskus, ki naj bi predvsem Nemčijo zavalil v železno verigo strnjenih zavezništov, pripravljenih, da s skupno močjo odbijejo vsak nadaljni napad na obstoječe meje. Začele so prihajati zelo rezke opazke v nemškem tisku, a tudi državniki, tako nemški kakor italijanski, so v zaporednih govorih izjavljali, da ne bodo čakali, da jih nasprotniki obkolijo, ampak, da bodo s hitrimi dejanji nastopili napadalno in obkoljevanje preprečili. V velikonočnih dneh so pokazali, da niso v prazno govorili.

Protipoteze zavezniške osi Rim-Berlin so se najprej pojavile v Romuniji, ki si pod pritiskom mednarodnih okoliščin ni usodila takoj sprejeti angleškega jamstva in hoče urediti poprej še nekatera vprašanja, med njimi ureditev odnosov z Madžarsko, predno se bo spustila v nadaljne diplomatske razgovore z zapadnimi velesilami. Med Madžari in Romuni bo posredovala Poljska. Vsaj tako je sporočila uradna osebnost na Poljskem. S Turčijo je imela Romunija ostanek med velikonočnimi prazniki in je zunanji minister Gafencu prinesel od turškega zunanjega ministra Saradžogluja, s katerim se je srečal v Carigradu, obljubo, da bo Turčija dardanelske in bosporške ožine odprla za vsako brodovje, ki bi hotelo kdaj priti Romuniji na pomoč.

Toda največje presenečenje je prišlo še le na veliki petek, ko smo zvedeli, da je italijanska mornarica na albanski obali izkrcala malo armado, ki je na veliko soboto in velikonočno nedeljo že zasedla vsa glavna mesta Albanije, med tem ko je kralj Zogu s svojimi ministri pobegnil v Grčijo. Ves nalet je Italija izvedla s tolikšno naglico, da zapadne velesile, ki na tem koncu Evrope gotovo niso pričakovale kakšnih posebnih dejanj, niti sproti niso mogle zavzemati stališča. Danes, ko to pišemo, še ni znano, kakšna bo bodoča usoda Albanije. Vse kaže na to, da bo ostala še nadalje samostojna vladavina, toda pod zaščito Italije, ki je s tem dobila v roke poveljujočo postojanko na Balkanu. Če je res, kar pišejo italijanski in nemški listi o albanskih dogodkih in njihovem pomenu v sklopu evropskopoličnih dogajanj, potem moramo zasedbo Albanije smatrati kot odgovor Italije — in posredno tudi Nemčije — na tako imenovane obkoljevalne poskuse Anglije, ki se bodo sedaj, ako zares obstojajo, dali mnogo težje izpeljati, kajti Italija je z novo pridobitvijo z obeh obal zaprla vhod v Jadransko morje in je stopila na Balkan na tako važnem prostoru, da bodo balkanske države odedlej še bolj skrbno pazile, da se ne zamočajo v trenja med velikimi državami in da spore med velesilami ne pustijo prenesti na prostor, na katerem želijo mirno živeti.

Razumljivo je, da so velikonočni dogodki, ki so tako temeljito spremenili položaj obeh taborov velesil z ozirom na ravnotežje v južnovzhodni Evropi, epet sprožili nova diplomatska gibanja, ki bodo v teku prihodnjih dni morala dobiti bolj trdno, stvarno obliko. Balkanska zveza kot takšna, pri albanskem vprašanju neposredno ni prizadeta, ker Albanija ni bila članica te zveze. Jugoslavija, oaseda Italije in Albanije, je s svojim mirnim zadržanjem razplet oklepala in svoje prijateljske odnose z Italijo okrepila. Drugače pa je z zapadnimi velesilami, ki bodo do albanskih dogodkov morale zavzeti svoja stališča. V prvi vrsti je interesirana Anglija, ki ima od velike noči lanskega leta dalje pogodbo z Italijo, na osnovi katere se brez obojestranskega pristanka na obalah Sredozemlja — in Jadrana spada k Sredozemlju — ne smejo zgoditi nikakšne politične spremembe. Anglija bo torej brez dvoma, opirajoč se na to pogodbo, skušala položaj razčistiti in dati še večjo hitrost izvajanju politike, ki jo je prišla na Poljskem. Verjetno je, da si bo skušala ohraniti vsaj grško postojanko na ta način, da bo Grčijo ponudila jamstvo za njeno nedotakljivost, ki pa danes še prav nič ni gotovo, če jo bo Grčija z

Albanski kralj Zogu je s člani vlade pobegnil v Grčijo
Tirano je zasedel polk, ki so ga pred mestom odložila letala
Zapadni velesili razmišljata o stališču, ki ga bo treba zavzeti

Albanski kraljevski par: kralj Ahmed Zogu s kraljico, katereina se je pred kratkim rodil — prestolonaslednik

Potem ko so se pogajanja med italijansko vlado in albanskim kraljem Zogom zaradi sklenitve novega političnega in gospodarskega sporazuma razbila in so se v Tirani začele demonstracije proti ondi bivajočim Italijanom, je Mussolini sklenil, da Albanijo zasede.

Na veliki četrtek:

Italijanske čete zasedajo štiri albanska obalna mesta

V ta namen je bil v odesku Bari-Brindizi-Taranto pripravljen ekspedicijski zbor pod poveljstvom generala Guzzoni Alfrida. Z ozirom na položaj je prišlo na veliki četrtek, 6. t. m. popoldne povelje od Mussolinija, da se odpravi proti albanski obali prvi bojni oddelek. Ta prvi oddelek pod poveljstvom samega generala Guzzonija je bil sestavljen iz 4 bersaljerskih polkov, ene pehotne divizije, 3 tankovskih bataljonov, 2 bataljonov črnih srajo ter k temu spadajočega topništva in tehniških čet. Te čete so bile ukrpane na vojne in tovarne ladje in so bile ob pol 5 popoldne pred albansko obalo. Čete so se nemudoma izkrcale na štirih krajih. V Sv. Ivanu Meduanskem in v Draču na severu, ter v Valoni in Santi Quaranta nasproti otoku Krfu na jugu. Povsod je bila nekaj odpora, posebno v Draču, kjer so streljali na italijanske čete nekateri albanski oddelki s puškami in strojinicami. Najprej se je izkrcal izkrcavalni bataljon mornarjev »San Marco«, ki je hitro zlomil vsak odpor, nakar so se izkrcali prvi oddelki ekspedicijskega oddelka; prvi se je izkrcal general Guzzoni sam s svojim štabom. Drač je bil popolnoma zaseden ob 9.30 in zavarovane tudi vse višine okoli njega. Istočasno so bili zasedeni Sv. Ivan, Valona in Santi Quaranta. Še istega dne je ekspedicijski zbor zasedel na severu Leš (Alessio), na jugu pa Delvino.

Na veliki petek:

Pogajanja za premirje
Tri različna poročila o vzrokih italijan. nastopa

Dne 7. aprila je ekspedicijski zbor v središču, to je iz Drača ekscidirati do reke Arzen v smeri proti glavnemu mestu Tirani in je dospel do mesta Šija.

Na veliki petek je poslal kralj Zogu iz Tirane k poveljniku ekspedicijskega zbora generalu Guzzoniju odposlanca in sicer gospodarskega ministra Gera in podpolkovnika Koka, ki sta prišla v spremstvu italijanskega vojaškega atašeeja v Tirani, polkovnika Gabriellia, da izposluša premirje, v katerem naj bi se nadaljevala pogajanja za nov sporazum.

Glede pogajanj, ki so tekla zadnje dni med Italijo in Albanijo, krožijo tri poročila, ki si v marsičem bistveno nasprotujejo, v marsičem pa se dopolnjujejo.

ozirom na trenutno ostro zunanjepolitično ozračje sploh hotela sprejeti, da ne bi prišla v kakšno nepričakovano zadrege.

Eno pa lahko rečemo: Kakor je angleška vojaška zveza s Poljsko uvedla novo poglavje v evropsko severnozhodno politiko, tako je začela Italija z zasedbo Albanije tudi novo poglavje v političnem razvoju južnovzhodne Evrope.

Dočim Italijansko časopisje o vsebini teh pogajanj popolnoma molči, pravijo rimski politični krogi, da je šlo zgolj za izpopolnitev že obstoječega sporazuma med Italijo in Albanijo, čije kralj se je začel zadnje čase zelo sumljivo obnašati, tako da je bilo treba preprečiti nevarnost, da ne bi Italija bila v svojem interesnem območju na drugi obali Jadrana bistveno oškodovana. Vrh tega je bilo po teh poročilih treba brzdati kralja Zoga, ki je začel razmetavati denar, kakor da je njegov in je s svojim dvorom uganjal razkošje, medtem ko je albansko ljudstvo stradalo. Bilo je očitno — tako pravijo v Rimu — da stoji za kraljem neka sila, ki je hotela porušiti prijateljsko in dobre odnose Albanije do Italije in do njenih sosedov, kar bi bilo moglo izzvati hude zapletitjave v itak nevarnem mednarodnem ozračju.

Drugo poročilo je prinesla pariška agencija »Havas«, ki trdi, da je Italija zahtevala od Albanije, naj ji da:

1. pravico, da lahko v potrebi zasede vse vojaško važne točke v Albaniji in da sme njena mornarica brez omejitev za določen čas uporabljati štiri albanska pristanišča;

2. da sme italijansko vojaštvo po potrebi zasedati vse albanske trdnjave, vojašnice, orožarne in municijske zaloge, kakor tudi vse druge javne naprave;

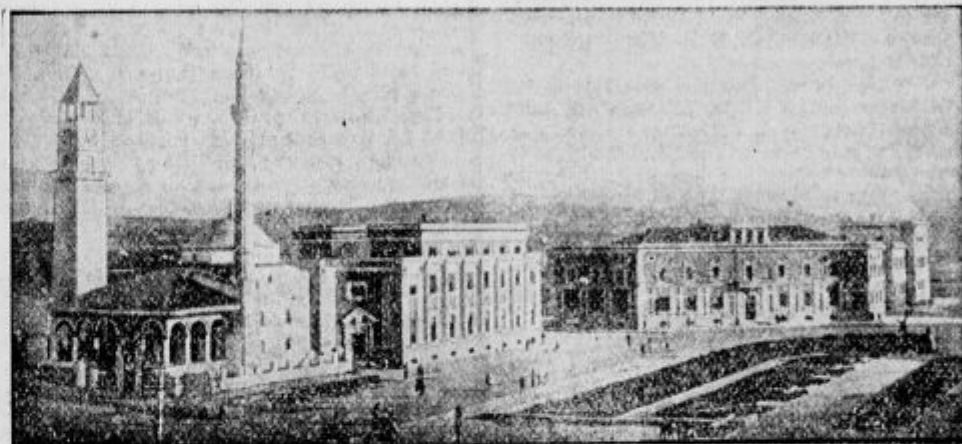
3. da Italija prevzame vodstvo albanskih zunanjih poslov.

Tretje poročilo pa trdi, da je Mussolini enostavno hotel prehiteti angleško diplomacijo, ki si je prizadevala, da bi s pomočjo Albanije, čije pristanišča tvorijo dragocena pomorska oprelišča, sklenila verigo držav, ki bi bile zvezane s paktom proti politiki avtoritarnih držav, in da je rajši on sam zasedel važne točke albanske obali, kakor da bi to prepustil drugim.

Na veliko soboto:

Italijani v Tirani - Kralj Zogu in vlada pobegnili v Grčijo. Odpora ni bilo

Naj bo že kakorkoli, ko sta odposlanca kralja Zoga, ki sta se iz Drača vrnila v Tirano, zopet podala nazaj na pot v Drač, je general Guzzoni ukazal pohod na Tirano, potem ko so italijanske čete zgradile nov most čez reko Arzen, ker so bili Albanci starega podri in sicer se med tem, ko so se razvijala pogajanja med generalom Guzzonijem in odposlancem kralja Zoga. Na veliko nočno soboto, 8. t. m. so italij. vojski ob 9.30 popoldne vkorakali v Tirano, ki jim ni nudila nobenega odpora. Kralj Zogu je bil namreč med tem že zbežal preko Elbasana na jug proti grški meji.

Pogled na moderni del Tirane

Istega dne je zasedla kolona pod poveljstvom polkovnika Scattinija Skader ob 3 popoldne.

Istega dne, na velikonočno soboto, je motorizirana kolona pod poveljstvom polkovnika D'Antonija zasedla Elbasan jugovzhodno od Tirane.

Iz Rima pa so zanikali poročila agencije Havas, ki je poročala, da se Italijani niso mogli izkrcati, da so bili trikrat vrženi nazaj, da so italijanska letala metala bombe in uničila cele kraje ter da je tekla kri v potokih. Vse to so, ugotavljajo rimska poročila, izmišljotine protifašističnega tabora, kar dokazujejo tudi številke celotnih izgub. Te znašajo v Draču tri mrtve pešce in 8 mrtvih mornarjev, dočim je bilo ranjenih 9 pešcev in 34 mornarjev. V Santi Quaranta pa je bil ubit 1 mornar, 10 mornarjev pa ranjenih. Druge izgube še niso zapisane, so pa brez dvoma neznatne. Italijanska zasedba so je tako bliskovito naglo in po dobro premišljenem načrtu naravnost po urnem kazalu, kakor pravi poročilo generalnega štaba vojske in mornarice, izvedla, da bi bila zlomila vsak drug odpor, kaj še odpor čet kralja Zoga.

Vloga letalstva „Polk z neba“

Kar se tiče letalskega brodovja, je tudi njegov nastop bil zelo skrbno pripravljen. Letalsko brodovje je bilo na predstojajočo zasedbo opozorjeno 48 ur prej. Eskadra se je sestavila v 12 urah.

Zbralo se je 384 letal pod poveljstvom štirih generalov. Letalci so bili razdeljeni v 4 divizije, ki so vse brez najmanjše nezdode pristale na malih prostorih albanske obale, ki za take pristanke ni pripravna. Najbolj se je odlikoval grenadirski polk 3000 mož, ki je odletel z italijanskega letališča Grottaglie pri Tarentu in se v najkrajšem času na veliko soboto, 8. t. m., izkrcal iz letal na letališču v Tirani. Kakor hitro je kako letalo tega transporta pristalo na tla, so vojski iz njega skočili, se vvrstili v četo in vkorakali v mesto. To je bil do zdaj največji vojaški transport na letalih. Operacije z bombami so bile potrebne samo ob ožini Vorat, da so se odstranile nekatere ovire.

Na Veliko noč:

Minister grof Ciano ustoličuje v Tirani novo albansko vlado

Še na velikonočno soboto so druge italijanske kolone zasedle na jugu Berat, Argirokastro in Korico ter sedaj nadaljujejo prodiranje v najvišje hribovje Albanije. Odpor je malenkosten. Za red in mir skrbi skupaj z italijanskim vojaštvom albansko orožništvo, ki se je italijanski oblasti kmalu podvrglo. V soboto je ob 11 dopoldne prišel v Tirano italijanski zunanji minister grof Ciano, kateremu se je predstavila nova vlada in ga je pozdravil tudi španski poslanik. V Tirani se je osnovala nova vlada s predsednikom Džafar Jupitom na čelu. Kralj Zogu je pobegnil v Grčijo in se nahaja sedaj s svojo ženo kraljico Geraldino v Solunu, dočim je bivša albanska vlada s predsednikom Koto odpotovala v Atene. Več višjih poveljnikov in drugih častnikov albanske vojske se je zateklo v Jugoslavijo.

Dne 10. aprila:

Italijani so zasedli Korico in Krujo brez bojov

Dne 10. aprila je odletel s tukajšnjega letališča oddelek italijanskih grenadirjev na treh letalih tipa Breda 41 z generalom Pricolo na čelu v mesto Korico, da ga zasede. Korica se nahaja na višini 600 m blizu jugoslovanske in grške meje in je eno najbolj obljubljenih albanskih mest. Kakor hitro so grenadirji pristali in se postavili v bojni red, so prišli iz mesta Albanci s pretekto na čelu in vojske pozdravili. Mesto je bilo že prej razobesilo albanske in italijanske zastave.

Istočasno se je general Guzzoni na čelu motorizirane kolone odpeljal v Krujo, kjer stojijo

znana Škanderbergova trdnjava. V Kruji je generala pričakovalo prebivalstvo, ki ga je pozdravilo z rimskim pozdravom, nakar so sledili govori. V Tirano so dospeli nove grenadirske čete na transportnih letalih. Po nekaterih krajih dežele je še nekaj oboroženih čet, ki pa bodo kmalu razgnane. Zasedba Albanije ni več nobeno vprašanje. V zasedena mesta prihajajo mnogi načelniki in člani čet kralja Zoga, ki izročajo orožje.

Zahvala Jugoslaviji

Na velikonočno nedeljo se je pri jugoslovanskem ministrskem predsedniku Dragiši Cvetkoviću in zunanjemu ministru Cincariju Markoviću zgledil italijanski poslanik v Belgradu Indelli ter sporočil, da ima poseben nalog od Mussolinija, da se jugoslovanski vladi in jugoslovanskemu ljudstvu zahvali za prijateljsko zaščitanje v albanskem vprašanju. Menil je, da so se odnosi med obema državama in vladama s tem še bolj okrepili. Sicer pa je rimska vlada jugoslovansko vlado sprti točno obveščala o vseh dogodkih v Albaniji. Italijanski listi so mirno zadržanje Jugoslavije s pohvalo podčrtavali.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zagrebska vremenska napoved: Jasno. Zemunska vremenska napoved: Pretežno asno v vsej državi. Večja oblačnost utegne biti v južnih krajih. Nekoliko nočnega mraza sredi države in v severnih predelih.

Politični zapiski

Kdaj se bodo pogovori nadaljevali

Listi se pisali, da se bodo pogovori med g. Cvetkovičem in dr. Mačkom nadaljevali takoj po velikonočnih praznikih. Sedaj vsa javnost pričakuje poročilo, kdaj se bodo novi pogovori začeli. Kakor poročajo dobro poučeni krogi, se te dni v Belgradu muči zastopnik HSS inž. Avgust Košutič, ki se dogovarja z belgrajsko združenjo opozicije. Ti dogovori imajo namen pripraviti potrebno medsebojno jasnost, ko se bodo pogovori med vlado in dr. Mačkom kot zastopnikom tudi združene opozicije nadaljevali. To pa se bo najbrž zgodilo v četrtek 13. aprila ali pa v soboto 15. aprila. Torej bo v dobrem tednu položaj že precej razčiščen.

Rešitev je v enakopravnosti Slovencev, Hrvatov in Srbov

Belgrajski polmesečnik »Napred« je za velikončno število prinesel članek o ureditvi naših notranjih razmer, ki ga je bil napisal vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić, ki pravi: »Ko govorimo o zahtevah Hrvatov in precejamo njihovo upravičenost ter važnost, ne smemo pozabiti, da se to da uresničiti le na podlagi enakopravnosti. Potem takom vsega tistega, kar bi imeli dobiti Hrvati, ne bo mogoče odrediti niti Srbom niti Slovence. Ako Hrvati kot taki dobro avtonomijo, bodo tudi Srbi dobili svojo. Ko bo treba razmejevati, zaradi njihove pomešanosti ne bo mogoče spraviti v eno enoto niti vseh Srbov niti vseh Hrvatov. Pač pa bo Srbom med Hrvati in Hrvatom med Srbi zajamčena enaka pravica, katere niti srbska večina Hrvatov niti hrvatska večina Srbom ne bo mogla vzeti. In sploh se bo vsak državljan, kjerkoli naj živi, nahajal v svoji državi in ne v tuji. Samo tako urejene razmere bodo mogle zapreti hrvatsko vprašanje, ne da bi pri tem odprle kako drugo podobno vprašanje.«

Mačkovi listi za Veliko noč

V »Hrvatskem Dnevniku« je dr. Maček napisal članek o samoodlobi narodov, ki si jo je zamislil Wilson, kar pa je sedaj čisto propadlo. Potem pa pravi: »Mi Hrvati ne zahtevamo zase nič tujega, pač pa bomo branili svoje, kakor kmet brani svojo zemljo. Mi Hrvati smo kmečki narod. Naša sila je v nas samih. Zato nas nobena sila ne more uničiti.« — V »Seljačkem domcu« pa je inž. Košutič napisal članek pod naslovom »Mirni in svesti si svoje moči gremo v Veliko noč«. Tukaj naglašajo, da je naš notranji mir tako stalen in vreden le zato, ker smo podlagi svoje organizacije sile zgradili na pravici, človečnosti, poštenosti, in ker je cilj te narodne sile boj za narodno svobodo in socialno pravičnost.

»Ne pričakujte prenapetosti rešitelja«

Glasiilo Venčeslava Vilderja »Nova Riječ« prinaša v zadnji številki urano sporočilo o zagrebškem sestanku, nakar dodaja svoj komentar: To sporočilo prav gotovo optimistično preseeneča vso javnost. Zopet pa moramo sedaj opozarjati javnost, naj ne pretirava v pričakovanju kakih naglih končnih odločitev. Ti dve konferenci sicer mnogo pomenijo, vendar še ne vsega. Najprej ti dve konferenci odločno zanikata tiste glasove, ki so se razširjali, da so nastopile nekatere nepremostljive ovire. Pač pa so zagrebški pogovori bili nujna manifestacija povezanosti med Belgradom in Zagrebom. Prav gotovo niti en merodajni činilec ne namerava kaj resnega ukrepati zoper čim krepkejšo združitev vseh sil, zoper okrepitev državne skupnosti. Vsi čutiljo nevarnost, če na naša vrata potrkajo resni dogodki, ki nas bi našli neurejene. Gre pa zgolj za način, da se vsa stvar čim prej premakne ter potisne v pravi tir... Jasni znaki odločitve se morajo pokazati že prve dni po Veliki noči.

»Po Veliki noči pojde naglo!«

Zagrebški »Obzor« pred prazniki, se znova obširno peča z zagrebškim sestankom ter potem pravi: »Kar se tiče ravnanja vseh treh srbskih skupin združene opozicije (Stanojevičevi radikali, Davidovičevi demokrati in Jovanovičevi zemljoradniki), so vse te tri skupine po informacijah iz Belgrada, ko jim je dr. Miloš Tupanjanin poročal o uspehu pogovorov med Cvetkovičem in dr. Mačkom, sprejele poročilo na znanje ter sedaj pričakujejo, da bodo po velikonočnih praznikih sodelovale na sestanku vse skupine, ki so kandidirale na Mačkovi listi... Politični položaj je sedaj torej v znamenju pričakovanja, da se napovedani sestanki nadaljujejo. Dokler ti pogovori ne bodo končani in ne bodo znani njihovi uspehi, je prežgodaj delati kakšne napovedi. Jasno pa je, da je napočil čas, ko je končno treba od besed preiti k dejanjem. Tega pričakuje hrvatska javnost... Vsekakor ni več opravičenega razloga zavlačevati dejanja, če hočemo res končati preteklost ter utreti pot pravičnim odnosom med hrvatskim, srbskim in slovenskim narodom. Skoraj bomo jasneje videli ravnanje vsakogar. Zakaj po velikonočnih praznikih se bo politični položaj začel naglo razvijati, bodisi v tem ali drugem smislu... Hrvatski narod čaka tega časa ter bo po vsem tem določil svoje končno ravnanje.«

»Novosti« o položaju

Zagrebške Novosti so pred prazniki prinesle iz Belgrada politično poročilo, ki se nanaša na sporazum in na notranjo ureditev naše države, ter med drugim takole vele: »V političnih krogih naglašajo, da g. Dragiša Cvetković, kraljevska vlada in opozicija stoji na istem stališču zaradi novih svobodnih in demokratskih političnih zakonov. Politični krogi tudi naglašajo, da se to vidi v novih svobodnih in demokratskih političnih zakonih. Politični krogi tudi naglašajo, da se to vidi v popolnem soglasju, ki je bilo doseženo med g. Cvetkovičem in dr. Mačkom o načinu, kako naj se začne reševati bistvena pereča politična vprašanja. Isti krogi prav tako naglašajo veliko nalogo in poslanstvo, ki jo je prevzel g. Dragiša Cvetković, ki je dokazal svoje globoko demokratsko čustvovanje prav v notranjem preurejanju naše države v blagor celote ter v blagor srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda. Ti krogi so prepričani, da bo g. Dragiša Cvetković izvršil svoje veliko poslanstvo, ki jo je bil sprejel za svojo nalogo. Politični krogi kakor vsa javnost z velikim zaupanjem pričakujejo nadaljevanje pogovorov, ki se bodo pričeli takoj po velikonočnih praznikih. Tedaj se bodo vprašanja sporazuma bolj poglobila ter bo s tem vse vprašanje mnogo olajšano. Danes je odločilni trenutek, ki ga ne smemo zamuditi, da se sklene sporazum med Srbi in Hrvati v interesu skupne domovine. Pri tem reševanju pa naj bi sodelovale vse politične ustanove, ki so zakoreninjene v ljudstvu.«

Šahovski turnir v Zagrebu

Zagreb, 11. aprila. Zanimanje za šahovsko prvenstvo v Zagrebu raste od kola do kola. Zelo mnogo je bilo obiskovalcev, zlasti za velikonočne praznike. Posebno veliko šahistov je prišlo iz Slovenije. Včeraj je bilo igrano deveto kolo.

Vidmar ml.: Rožič sta igrala damski gambit. Rožič je slabo igral in je izgubil važnega kmeta ter se v 14 potezah vdal. To je bila doslej najkrajša igra.

Lešnik: Petek sta igrala Retijev otvoritev. Petek si je napravil dober položaj s tem, da je žrtvoval dva kmeta. To pa je Lešnik pozneje izenačil s precizno igro in prisilil nasprotnika, da se je vdal.

Furlani: dr. Kalabar. V začetku sta igrala sicilijanko. V središču je bil položaj precej izenačen, pozneje pa si je Furlani izdelal lep napad na kraljevem krilu in tam zelo močno pritisnil. Nasprotniku je sicer izsilil zamenjavo figure, toda v končnici ima Furlani tekača več in bo partijo s precizno igro v nadaljevanju lahko dobil.

Kostič: Schreiber. Igrala sta tudi sicilijanko. Iz otvoritve je izšel Kostič boljše. Schreiber se je dobro branil, vendar je bil položaj dolgo nejasen. Po izmenjavi figure pa je Kostič dobil premoč in je Schreiber igro predal.

Dr. Vidmar: Avirovič. Igra je bila v ortodoksnih obrambi damskega gambita. Avirovič je slabo začel. Dr. Vidmar je igral zelo močno. Avirovič se ni dobro znašel in je moral partijo kmalu predati.

Vuković: Preinfalk. Vuković je iz Njemcevičevega začetka precej slabo izšel. Pozneje se je nekoliko opomogel, vendar je Preinfalk močno pritisnil na kraljevem krilu. Vuković je skušal izenačiti, toda Preinfalk ni popustil in prisilil Vukoviča končno v 32. potezi k predaji. To je bila najvažnejša točka, ki si jo je Preinfalk doslej pridobil.

Bröder: Tomovič. Igrala sta damski gambit. Bröder je dobro začel in imel že dobljeno pozicijo. Sprejedalet je potezo, izgubil figuro in s tem tudi partijo.

Filipčič—Pirc. Igrala sta kraljevsko indijsko obrambo damskega gambita. To je bila zelo burna igra. Pirc je igral iniciativno, toda v pomankanju časa je zamenjal red potez in izgubil kmeta. V nadaljevanju je Filipčič z dvema svojima nevarnima potezoma odločil igro zase. Po 06 potezah se je Pirc vdal. To je prvi poraz vele-

mojstra Pircja od blejskega turnirja 1. 1931 po jugoslovanskem igralcu. Takrat je pričel s svojo šahovsko afirmacijo in do danes ni uspelo še nobenemu jugoslovanskemu igralcu odvzeti mu celo točko. Amatorju Filipčiču manjka samo še pol točke do mojstrskega naslova.

Stanje točk po 9. kolu: Kostič 7, dr. Vidmar 5 in pol, Pirc, Preinfalk, Vuković 5 (1), Lešnik, Bröder, Tomovič, Schreiber 5, Vidmar ml. Filipčič 4 in pol, Furlani, Avirovič 3 in pol (1), Petek 2 (1), Rožič 1, dr. Kalabar pol (3).

Danes se je tekmovanje nadaljevalo v 10. kolu. Največje zanimanje je vladalo danes med vlemojstroma Pircem in Kostičem. To je najvažnejša igra tega turnirja, ker bi si Kostič z zmago mogel priboriti tolikšno prednost, da ga bo težko dohiteti. Pirc in Kostič igrajo damski gambit. V končnici obeh trdnjav in kraljice ima Pirc pozicijsko prednost. Kostič je skušal doseči remis, vendar se je Pirc spretno izmaknil. Pirc ima precej upanja, da partijo odloči v svojo korist.

Preinfalk—Furlani. Igrala sta damski gambit s Capablancovo varianto. Po izenačenju igre sta se mojstra zedinila za remis.

Dr. Vidmar—Vuković. Damski gambit. Vuković se je poslužil indijske obrambe. Položaj je zelo zapleten in docela nejasen.

Lešnik—Filipčič. Igrala sta špansko otvoritev. Lešnik je že ob otvoritvi dobil kmeta, ki mu bo, ako ne bo posebnih zapletov, zadostoval za pridobitev zmage.

Avirovič—Rožič. Damski gambit, kjer se je Rožič branil s kraljevo indijsko obrambo. Pri otvoritvi sta izšla igralca izenačena. Rožič pa je nato napravil nekaj slabih potez, izgubil kmeta in nato še figuro in končno partijo predal.

Vidmar ml.—Bröder. Damski gambit s tekačem na L5. Iz otvoritve sta izšla enako. Bröder je pozneje popravil in pridobil kmeta, vendar je izid še nejasen.

Schreiber—Tomovič. Meranska obramba damskega gambita. Tomovič je nasprotnike izenačil z do sedaj še ne razčiščenim nadaljevanjem. Nastal je velik zaplet v središču. Izid je še nejasen.

Dr. Kalabar—Petek. Igrala sta damski gambit. Petek se je branil s slovensko obrambo. Izšel je iz otvoritve nekoliko boljše. Dr. Kalabar je z izmenjavo figur skušal doseči izenačenje, vendar je z nedosledno igro položaj še poslabšal in se v 43 potezi vdal.

Spor med mizarskimi mojstri in pomočniki v Celju poravnano

Celje, 11. aprila.

Danes ob 4 popoldne je bil v posvetovalnici mestnega poglavarstva v Celju sestanek mizarskih mojstrov iz Celja in pomočnikov. Sestanku je prisostvoval kot vodja razprave magistratni komisar Viljem Koren, predstavnstvo mestne policije je zastopal komisar Ivan Velkavrh. Združene mizarjev je zastopal Ignac Majerič in še nekaj mizarskih mojstrov. Sestanka so se udeležili tudi 4 obratni zaupniki. Predsednik združenja kakor tudi ostali člani uprave so obrazložili svoje stališče, katerega so člani združenja zavzeli na svojem običnem zboru 23. marca in na svojem sestanku 2. aprila. Delojemalska stranka je obrazložila svoje stališče ter poudarila, da so pripravljene skleniti novo pogodbo in razpravljala tudi o tem, katere točke odgovorne kolektivne pogodbe naj se spremenijo. Delojemalci so pristali na ta predlog, nakar se je sporazumno ugotovilo, da prenehajo

veljati vsi zasebni dogovori, sklenjeni do danes med posameznimi mojstri in pomočniki. Take dogovore sta dosedaj sklenila podjetji Vekovar Franjo in Golob Karel. Nato so sporazumno sprejeli naslednji predlog:

Kvalificirani delavci s pripadajočimi spričevali imajo urne mezde: Po izučitvi do 3 mesecev 3 din, po 3 mesecih dalje 3,50 do 6 din. Mezde se določajo po sposobnosti pomočnika, ugotovijo jo pa delodajalci sporazumno z obrat. zaupniki. Ta pogodba postane veljavna 11. aprila, tako da prejmejo mizarski pomočniki merdo na dan 15. aprila in je za dobo enega leta neodpovedljiva. Po preteku 1 leta je mogoče vsakega preveč v mesecu na enomesečni odpovedni rok odpovedati pogodbo. Obenem z odpovedjo je treba navesti razloge odpovedi. Ako se pravilno ne odpove, se avtomatično podaljša službena doba do druge odpovedi. Ta pogodba bo podpisana 12. aprila ob 11 popoldne na mestnem poglavarstvu.

zadeve, Kosta Marko, ki je prevzel finančne posle, Lanbi Aleksi, ki vodi gospodarstvo, in Izidin Bečir, ki je prevzel gradbene posle.

Kralj Zogu v Grčiji

Atene, 11. aprila. AA. DNB: Bivši albanski kralj je prispel s svojo družino in spremstvom v mesto Larisa v Tesaliji. V njegovem spremstvu se nahaja 134 oseb.

Evropa v vročici

Bukarešta, 11. aprila. t. Kralj Karol je 9. t. m. odpotoval iz Bukarešte v Dobružo. Pravilo, da je šel inspicirat rimunske čete, ki stojijo nasproti bolgarski meji.

London, 11. aprila. TG. Ministrski predsednik Chamberlain je bil nujno poklican k kralju, pri katerem je ostal podrguro uro. Ko se je vračal v predsedstvo vlade, so ga goste množice navdušeno pozdravljale.

Bruselj, 11. aprila. TG. Belgijska vlada je sporočila, da je zapovedala obsežne varnostne ukrepe v svojem Kongu v Srednji Africi, da pa ti ukrepi ne pomenijo, da bi bila kolonija v nevarnosti.

Varšava, 11. aprila. TG. Na uradnem mestu sporočajo, da Poljska nedavno mobiliziranih rezervistov ne bo odpustila, dokler se mednarodni položaj v Evropi ne bo pomiril.

Rim, 11. aprila. TG. Danes je izšel ukaz, s katerim je vpoklican letnik 1912 in še nekateri drugi oddelki rezervistov. Skupno gre za vpoklike 200.000 moč, tako da znaša celokupna stoječa vojska Italije okroglo 1.000.000 vojakov.

Göring v Libiji

Tripolis, 11. aprila. AA. Stefani: Maršal Göring je za časa svojega bivanja v Libiji obiskal v spremstvu generala Balba vzhodno Libijo ter nove naselbine italijanskih kolonistov v teh krajih. Maršal Göring je izrazil svoje občudovanje za vse kar je tu videl posebno pa za napredek dosežen v poljedelstvu. Maršal Göring je bil predmet toplih manifestacij prebivalstva. Posebno lep je bil sprejem v Migurti. — Maršal Göring je obiskal nato rimske spomenike v starem rimskem mestu Raduleptis Magna.

Kitajska ofenziva

Chungking, 11. aprila. AA. Havas: Po poročilih kitajske agencije »Central News« so Kitajci v toku sedanjih protiofenziv pri Kantonu ubili ali ranili v zadnjih treh dneh čez 2000 Japoncev. Kitajske čete so ponovno zasedle mesta Kukong. Prostovoljci operirajo v raznih krajih ter se posebno živo udeležujejo v okolici Kantona, od katerega so oddaljeni 20 km. Japonska vojsna ladja, ki je poskušala včeraj izkrcati vojaštvo v bližini vasi Tanau, ki meji na portugalsko kolonijo Makao, je bila prisiljena od Kitajcev odpluti ponovno na odprto morje.

Zahvala kraljevskega doma

Belgrad, 11. aprila. AA. Ob priliki velikonočnih praznikov so bile poslano čestitke od podedincev in ustanov iz države in inozemstva na naslov Nj. Vel. kralja, Nj. Vel. kraljice Marije, Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla in kraljevskega doma. Po najvišji odredbi je pisarni Nj. Vel. kralja čast izraziti hvaležnost podedincem in ustanovam za poslano čestitke, kakor tudi vsem onim, ki so se ob tej priliki vpisali v dvorske knjige. (Iz pisarne Nj. Vel. kralja št. 3073/39.)

Ministrski predsednik se je vrnil v Belgrad

Niš, 11. aprila. m. Predsednik vlade Cvetković se je za časa velikonočnih počitnic mudil v Nišu in Niški banji. Včeraj je obiskal armadnega poveljnika generala Naumovića. Nocoj se je vrnil v Belgrad.

Ministri v Južni Srbiji

Skoplje, 11. aprila. m. Semkaj sta prispela trgovinski minister Tomić in poštni minister Altiparmaković. Na postaji so ju pozdravili zastopniki gospodarskih krogov z banom Hajduk Veljkovičem na čelu. Po tem sestanku sta odpotovala oba ministra v Bitolj in Ohrid. V Ohridu je vodil sestanek poslanec za ohridski okraj Cordević. Na zborovanju je govoril poštni minister Altiparmaković in objubil, da se bo zavzel za upravičene zahteve Ohrida. Tudi je omenil, da se bo v Ohridu sezidalo novo pošto postopje.

Skala se je zrušila na otroški zavod

Bern, 11. aprila. AA. Včeraj popoldne se je ogromna skala podrla na mesto Flims v kantonu Graubunden v Švici. Skalovje je zasulo otroški zavod, v katerem se je nahajalo 28 oseb. Izpod ruševin so izvlekli 11 oseb, od teh 5 mrtvih. Pod ruševinami se nahaja še 12 oseb.

Frankovsko glasilo o zagrebških pogovorih

Frankovski list »Hrvatski narod«, ki ga ureja dr. Mile Budak, je obširno prinašal poročila posameznih listov o zagrebškem sestanku, zlasti pa je obširno navajal pisanje Mačkovičevih glasil »Hrvatskega Dnevnika«, »Zagrebškega lista« ter »Novosti«. Prinesel je tudi sliko predsednika vlade Dragiša Cvetkovića in dr. Mačka, ki sedita za mizo ter se menita. Ni pa vsem tem poročilom dodal niti ene svoje besede ter ne prinaša nobene svoje sodbe o zagrebških pogovorih.

Promet HP

Belgrad, 11. aprila. AA. Promet Poštne hranilnice v mesecu marcu 1939. V marcu je varčevanje uspešno napredovalo. Pristopilo je 4.173 novih vlagateljev, tako da zdaj številu vlagateljev pri Poštni hranilnici znaša 544.249 ljudi, vloge pa so konec meseca marca znašale 1359.069.032 din. V čakovnem prometu je bilo odprtih meseca marca 45 novih računov, tako da je zdaj pri Poštni hranilnici in njenih podružnicah zdaj skupno 25.921 čakovnih računov. Promet po teh računih je v mesecu marcu znašal 8.234.298.295.99 din. Od tega je bilo izvršenih s prenosom brez uprabe gotovine 56.92%. Stanje vlog po čakovnih računih je konec meseca marca znašalo 1.550.571.173.32 din. Skupne vloge pri Poštni hranilnici presegajo 2 milijardi in 900 milijonov din.

Sportne novice

Kragujevac, 11. aprila. m. Danes se je tuka, odigrala prijateljska tekma med zagrebškim Haškom in domačim športnim klubom Radnički. Po zelo zanimivi igri, v kateri je Hašk z vodil 3:1, je Radnički v lepem finisu premagal zagrebškega Haška s 4:3 (1:0).

Slavonski brod, 11. aprila. b. Tu je bilo v nedeljo in ponedeljek tekmovanje v rokoborbi za državno prvenstvo. Sodelovalo je 11 klubov s 54 atleti. Med njimi tudi Maraton in Pekovski športni klub iz Maribora. Lep uspeh so dosegli atleti Maratona, kjer sta v srednji kategoriji dosegla Verboš 1. mesto in Sernko pa 2. mesto. V polteški kategoriji je Perher od Pekovskega športnega kluba dosegel 2. mesto.

† Milan Vapa

Belgrad, 11. apr. m. Na veliki petek je umrl znani industrijec Milan Vapa, lastnik papirnice. Pogreb je bil na veliko soboto. Udeležil se ga je tudi odposlanec Nj. Vel. kralja, polkovnik Kerecovič. Vdovi pokojnega Milana Vape je odposlanec Nj. Vel. kralja in Nj. kr. Vis. kneza namestnika izrazil sožalje.

Požar na Ostrožnem pri Celju

Celje, 11. aprila. Danes okrog pol 5 popoldne je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika in gostilničarja Franca Velenskega na Ostrožnem pri Celju. Prihleteli so gasilci iz Celja, za njimi pa iz Babnega, Lopate in Gaberja. Poslopje je bilo polno sena in slame, zato se je ogenj širil hitro širil. Gasilci niso ognja mogli ustaviti, pač pa so preprečili, da se ni razširil na bližnja gospodarska poslopja in hiše, ki so bile v nevarnosti. Škoda znaša okrog 60.000 din. Gasilec in vaščanom se je posrečilo rešiti živino, stroji in gozdovi pa so zgoreli. Ogenj so najbrž zatelili otroci, ki so se igrali. Mogoče je pa tudi, da je bil podtaknjen. Gospodarja ni bilo doma, zato je bila panika še večja.

Osebnosti

Belgrad, 11. aprila. m. Kr. namestniki so podpisali ukaz, s katerim je postavljen za pomočnika bana donavske banovine 3/2 Dragomir Drinčić, sodnik okrožnega sodišča za mesto Belgrad. Novi podban je rojen 1. 1897 v Nišu, kjer je končal tudi gimnazijo. Juridično fakulteto je končal v Franciji. V svetovni vojni se je udeležil vseh bojev in ima čin rezervnega kapetana.

Rihard Jakopič - sedemdesetletnik

»Največje upanje slovenske umetnosti in že danes njen največji ponos je Rihard Jakopič.« Tako je pred pet in dvajsetimi leti, prav na Jakopičev rojstni dan, ob priliki prve slovenske razstave na Dunaju zapisal Ivan Cankar. Dva kongenialna človeka sta si tisti-krat pri Miethkeju stala nasproti; dve duši, ki sta bili že dolgo na trudapolnem romanju za svetlimi vzori umetnosti, sta se srečali, spoznali, da je njuna pot že dosegla kraje, kamor je danopriti le izvoljencem. Jasnovidne preroške besede, ki jih je genij zapisal o svojem tovarišu, so dobile dogmatično trdnost. Od takrat so pretekla desetletja, polna razgibanega življenja in neizprosne borbe z vsem, kar je stalo dozorevanju na poti; borba za vsakdanji kruh in priznanje, za katerega se je odrekel udobnosti mirnega meščanskega življenja; borba z zastarelimi nazori, rodoljubov, katere je, kakor so že bili abotni in obrabljeni, varoval sleherni od njih kakor svetlinje, in naposled boj, najbolj neizprosni od vseh, za čistost in globino lastnega umetnostnega jaza, tistega dajmonija, ki mu nihče nikoli ubežati ne more. Rihard Jakopič je izšel iz vseh teh tegob kot zmagovalček. Morda mu zemeljska Fortuna do danes še ni naklonila tega, čemur se pravi bogastvo, in morda del naroda, kateremu je posvetil vse svoje življenje, še ob tem času zre mrzlo in nerazumevajoče preko njega — lik slovenskega umetnika Riharda Jakopiča je vendarle na akropoli slovenske umetnosti v podobi starogrške Niké. Vzori, ki si jih je začrtal, preden je stopil na trudapolno pot, so doživeli uresničenje in, če se danes skloni nad sedemdesetimi leti svojega življenja, bo videl in spoznal, da je bilo plodno in blagoslovljeno.

Rojen je bil naš jubilar 12. aprila 1869. leta v Ljubljani. Po dovršeni realki je odšel na umetnostno akademijo na Dunaj, odtod na akademijo v Monakovem, kjer je obiskoval tudi tedaj slovito Ažbetovo šolo. L. 1900 se je vrnil v Ljubljano, živel nekaj let v Škofji Loki, od 1903—1904 je bil v Hynaisovi šoli v Pragi, l. 1906. pa se je za stalno naselil v Ljubljani.

Umetnostni nastop Jakopiča in njegovih tovarišev je za tisti čas pomenil zmago mladega rodu nad starejšim, zmago tako imenovanih impresionistov nad preživelim akademizmom prejšnjega stoletja. Vendar se ta zmaga ni nanašala v toliko na starejše likovne umetnike, kajti v tedanjem našem umetnostnem življenju je po šubicah zijala velika praznina, kakor na zastarele umetnostne nazore naše javnosti, ki je prvo razstavo mladih l. 1900 v svoji ofiциelni kritiki sprejela hladno in odklonilno. Toda mladi umetnostni rod, ki je kipel od notranje moči in samozavesti, je moral zmagati, kajti njegova ura je prišla. Bil je to čas silovitega vzgona narodnega prebujenja, čas Cankarja, mladega Zupaničja, Murna, Ketteja, Groharja in vrste naših »impressionistov«, čas, ki je našel ravnovesje vseh ustvarjalnih sil naše kulture, ko so kongenialni ljudje prišli za delo, da očistijo hram naših muz nepotrebne, nekvilitetne navlake. V neznanskem zanosu so korakali preko zaprek, ki jim jih je stavljala puhloglava, konvencionalna družina slovenskih rodoljubov, rušili stare nazore, gradili nove, boljše in jim dajali trdne dokaze s svojimi deli. V tem času je bilo privraket zavestno kot last enega umetniškega rodu načeto vprašanje o slovenstvu v naši likovni umetnosti in ko jih je kritika naših snobistov odklonila, so šli impresionisti na tuje po izpričevalo svoje domovinske pripadnosti.

Sredi tega razgibanega življenja pa se jasno odraža markantna postava našega jubilara. Kot nekakšen duhovni vodja svoje slikarske generacije ni usmerjal svojih sil le na čisto umetnostno delo, marveč je z jasnim pogledom na naše umetnostne razmere poprijel tudi na kulturno-organizatoričnem polju. Jasno je spoznal, da umetnost, ki nima lastne strehe, ni lastna organizacija, ne more uspevati. Razstavni paviljon, ki nosi njegovo ime, društveno življenje in pobuda za Narodno galerijo so dejanja, mimo katerih si razvoja in splošnega stanja naše umetnosti niti misliti ne moremo.

Najvažnejše in najvrednejše pa je Jakopičovo poslanstvo v razvoju naše umetnosti. Po štiri-desetih letih neutrudnega ustvarjanja, borbe z obliko in vsebino za čim doslednejši izraz, je njegovo delo dozorelo do visoke ravni prave umetnosti, ki ga v naši zgodovini umetnosti že danes postavlja na odlično mesto slovenskega klasika. Slogovno je, kakor rečeno, nastopil skupno z impresionisti, vendar on sam naziv »impressionist« kot oznako za svojo umetnost odklanja. In to tudi po pravici. Pravilno in prodorno je njegovo umetnost označil v »Jakopičevem zborniku« moj učitelj Izidor Cankar (prim. »Zbornik« str. 17—27). Impresionist v dobesednem pomenu besede, torej slikar, ki upodablja izključno svoje vizualne vtise o zunanjem svetu, brez vsakršne osebnostne miselne interpretacije — čisti naturalist — Jakopič v veliki večini svojega dela nikoli ni bil. Impresionistični način obdelave slikarskega predmeta, ki ga slogovno postavlja med generacijo impresionistov, je tudi vse, kar ga z njimi družijo. Vse drugo: miselna prvina v njegovi umetnosti, močno čustveno razpoloženje, ki veje iz njegovega dela, osebnostna raba barve z ozirom na naravne vzorce, pa ga postavlja na povsem svojsko mesto, v bližino ekspresionistične umetnosti. Slogovni razvoj njegove umetnosti, ki leži pred nami v štiri-desetletja visoki plasti, je lepo razviden. Zgodnejša dela, kot so glave »Zamorca« in »Pravoslavna svečenika« v Narodni galeriji, očitujejo Ažbetov vpliv in v širšem smislu vplive monakovske šole. Kontura je še ohranjena, telo je plastično obdelano, kolorit je moten in neživahen. »Spomini« pa že nosijo vse znake osebnega Jakopičevega sloga. Razgibane oblike in glorijske barve nam že posredujejo močno čustveno življenje, kar pri zgodnjih delih še ni bilo opaziti. Poslej se miselni in čustveni svet na Jakopičevem delu vedno bolj krepi; pogledimo le »Večer na Savici« (1929. l.). Trdne oblike predmetov so izginile, namesto njih pa se je preko ploskve razlilo morje svetlobe v širokih ploskvah. Čustvena prvina je izražena v mračnem večernem razpoloženju, počivajočem na temnem koloritu. Še jasnejše pro-

dira miselni element v najnovejšem umetniškem delu. Pogledimo »Rože« v Narodni galeriji! Oblika se je skoraj povsem raztopila v nemirni igri svetlobe. Barva je prišla izgubljati realno eksistenco in je postala nekam vizionarna, neresnična. Kakor da se je umetnik v uri zapuščenosti umaknil dnevu in obrnil »svoj pogled žalostno vase«... (Zbornik str. 10.) Tako nekako je danes stanje Jakopičeve umetnosti in to je za danes razvoju postavljen mejnik.

Veliko je bilo delo, ki ga je naš jubilar opravil v toku svojega poslanstva. Kot človek, organizator, umetnik, predvsem umetnik! In vse za slovenski narod, za evropsko kulturo in naposled za boljšega, plemenitejšega človeka. Mi mu ob visokem jubileju iskreno čestitamo! S. M.

Turška politika »vedno v pripravljenosti«

Ankara, 11. aprila. AA. Anatolska agencija poroča, da je narodna skupščina soglasno z vsemi 389 glasovi izrazila zaupanje sedanji vladi. Na včerajšnji seji narodne skupščine je bila prečitana vladina deklaracija, ki se nanaša na turško zunanjo politiko. Vlada izjavi naglašja med drugim, da svetovna kriza ustvarja stalno spremembo v mednarodnem položaju, kar narekuje Turčiji naj bo vedno v pripravljenosti. Turčija je dozdaj vedno dokazala svojo voljo, da se ohrani mir. Turška zunanja politika ni izvedla nobenih sprememb. Ona ostane udana svojim prijateljem in zvezam, ker smatra, da s tem služi svetovnemu miru. V sedanjem času, ko se razne ideje in interesi pojavljajo a tako močno, nobena ideologija in strast ne bosta predstavljali za Turčijo razlog, da bi jo spravila s poti miru, razen v primeru, da bo Turčija neposredno ali posredno predmet napada. Turška vlada vodi strogo računo o ukrepih, potrebnih, da se ves turški narod upre v primeru napada. Turčija je v stanju, da se s svojo močno vojsko upre vsaki nevarnosti in vsakemu napadu.

Carigrad, 11. aprila. AA. DNB: V zvezi s pisanjem angleškega in francoskega časopisa o tem, češ da je Turčija pripravljena pridružiti se fronti proti osi Rim-Berlin, v političnih krogih tolmačijo zunanje politične izjave predsednika turške vlade pred parlamentom kot odločno zavrnitev sode lovanja pri ustanavljanju kakršnekoli fronte. Načelo, ki ga zasleduje turška zunanja politika že 15 let, je načelo ohranitve dobrih odnosov z vsemi državami, in sodelovanje pri delu za ohranitev miru ob varovanju popolne nevtralnosti. To načelo je bilo ponovno poudarjeno o priliki prvega programatičnega govora zastopnika vlade. Predsednik turške vlade je naglasil, da se to načelo v bodoče ne bo prav nič spremenilo, v kolikor se Turčija sa-

V petek dne 14. aprila ob otvoritvi belgrajskega velesejma bo izšla posebna številka »Slovenca«, posvečena Belgradu.

Prav tako bo dne 29. aprila ob otvoritvi zagrebskega velesejma izšla posebna številka »Slovenca«, posvečena Zagrebu.

Naklada teh števil bo podvojena. Oglase za belgrajsko številko sprejemamo še v četrtek 13. t. m. do štirih popoldne.

Oglašujte v tej številki »Slovenca«, ki bo v velikih množinah razprodana po Belgradu!

SCHICHTOVO terpentinovo milo varuje perilo

„Italija je prehitela Anglijo“

Zanimiva odkritja španskega lista

Madrid, 11. aprila. t. Dnevnik »ABC« v svojem komentarju glede zasedbe Albanije pravi, da je Mussolini prehitel Anglijo, ki je hotela Albanijo vključiti v verigo protinemske koalicije. V Albaniji je angleška poizvedovalna služba, znani Intelligence Service že dalj časa deloval na to, da pridobi kralja Zoga. Albanija bi bila imela po zamisli Anglije postati v Sredozemskem morju odločilno važen činitelj, da se razbijejo vezi med Italijo in Balkanskim polotokom, ki hudo

motijo angleško politiko in njene načrte. Informator »ABC« trdi celo, da je angleška diplomacija hotela Albanijo izrabiti za napad na neko njeno sosedo, da bi se na ta način razbile zveze, ki so Angliji na polti. Kralj Zogu je tudi dobil zelo velike denarne podpore, ki so mu omogočale razkošno življenje ter netle njegovo častihlepje, da bi igral na Balkanu naravnost odločilno vlogo. Italijanska diplomacija pa je za te načrte pravočasno izvedela in jih v zadnjem hipu prečrta.

Angleško brodogradništvo - pripravljeno

Italijani pišejo o »tajinstvenem« gibanju angleškega brodogradništva

London, 11. aprila. b. Potrjujejo se poročila, da je britansko sredozemsko brodogradništvo v vojnem stanju. Gibanje vojnih ladij je povsem tajno. Na Malti so Angleži storili izredne varnostne ukrepe. Na vojnih ladjah je vojaštvo pripravljeno kakor v vojni. Britanske vojne ladje so v posamezne ladje natovorile popolne množine pogonskega materiala in municije. Izjava lorda Stanhopea, ki je skoraj povzročila krizo angleške vlade, je dobila sedaj jasne obrise. V resnici je v angleški vojni mornarici že mnogo pred pričetkom italijanskega pohoda v Albanijo uveden režim kakor za časa vojne in so besede prvega lorda admiraltete postale vsakomur jasne. Poleg tega njegove besede tudi potrjujejo, da je Velika Britanija vedela o pripravah Italije že mnogo prej, preden je Italija napadla Albanijo.

»United Press« poroča, da je britanska mornarica dobila nova navodila. »Daily Mail« poroča, da so vse angleške vojne ladje v Gibraltarju dobile nalog, da morajo v roku 4 ur po izdani povelju biti pripravljene za plovbo. Tudi kopnena vojska v Gibraltarju je zavzela svoje položaje v popolni bojni opreml. V Sredozemskem morju se nahaja trenutno sledeče angleško vojno brodogradništvo: 4 težke vojne ladje, 6 križark, nosilec letal, 39 rušilcev, 7 podmornic in veliko število raznih drugih pomožnih ladij.

»United Press« poroča, da je britanska vlada uknila dopust vsej britanski posadki v Egiptu. Britansko sredozemsko brodogradništvo bo priplulo v sredo v Aleksandrijo.

Rim, 11. aprila. b. V zvezi s trditvami francoskega in britanskega tiska o diplomatskem delovanju Londona in Pariza, ki bo prišlo do izraza v protestu Rimu, beležijo italijanski listi poročila o tajinstvenem gibanju britanskega brodogradništva v bližini Krita. V zvezi s tem »Gazetta del Popolo« poroča, da so britanske vojne ladje zares zavzele neke sumljive poti. Tako je ena izmed največjih britanskih križark »Malaya«, ki je bila dolgo v Mentonu, preteklo noč odplula v neznano smer. Prav tako je ameriška vojna ladja »Warship«, ki je bila zasidrana v San Remu, v spremstvu vojne ladje »Aberdeen«, odplula v neznani smeri. Z vznemirjenjem se sprašujejo, kam so odplule te tuje ladje. Iz Maltje prihajajo poročila, da je Anglija tudi tam storila vse potrebne varnostne ukrepe, tako za obrambo obale same, kakor tudi za obrambo pred letalskimi napadi. Malta je v vojnem stanju.

Na Malti mrzlično vrvenje na bojnih ladjah

Malta, 11. aprila. V ponedeljek 10. aprila se je začelo na Malti živahno vrvenje. Vse obalne baterije kakor tudi protiletalski topovi so v polnosti zasidrani in pripravljeni za takojšnjo obrambo. Vsi častniki sredozemskega topovja in letalstva, ki so bili na dopustu, so poklicani na svoja mesta. Vse vojne ladje so zakurile svoje kotle. Tudi civilni uradniki, kakor mojstri arzenala, ki so imeli dopuste, so se morali vrniti. Iste odredbe so se proglasile v Tangerju in na Gibraltarju ter v Egiptu.

Nemški tisk o Albaniji

„Jadran — zaprto italijansko-jugoslovansko morje“

Berlin, 11. aprila. AA. DNB: Nemški tisk naglašja, da je politična vznemirjenost, ki je zavladala v Londonu in Parizu za časa velikonočnih praznikov v zvezi z italijanskim naslonom v Albaniji, bila popolnoma neosnovana.

»Völkischer Beobachter« piše, da se zapadne sile malo brigajo za Albanijo, albanski narod in kralja Zoga, temveč, da v Londonu in Parizu odločujejo samo momenti politične sile. Dejstvo, da je Italija končnoveljavno zasedla drugo stran ohranjenih vrat, pomeni, da je Jadran postal zaprto italijansko-jugoslovansko morje, ki bo v primeru vojne nepristopno za angleško mornarico tako, da bo Jadran pomenil za obe jadranski državi veliko in varno luko. Ker se to gotovo dejstvo na Jadranu ne more več spremeniti, poskuša demokratska politika izkoristiti to priliko, da nadaljuje obkroževanje srednjeevropskih sil. Zaradi tega poskušajo pridobiti Grčijo, naj se priključi zapadnim silam.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše: Italija je nastopila v Albaniji, da bi zaščitila svoje državljane in mir na Balkanu, ki ga je ogrožal kralj Zogu s svojim delovanjem proti Jugoslaviji. Nastop v Albaniji je bil tudi polnoben za zaščito interesov italijanskega cesarstva na Jadranu. Že prvi dan je bilo v Londonu in Parizu

ugotovljeno, da ima Italija stare pogodbenne pravice v Albaniji. Zda poskušata Pariz in London napraviti na Balkanu razdor.

»Berliner Lokal Anzeiger« pravi v svojem članku pod naslovom »Torpedo proti miru«, da v Londonu in Parizu ne vlada vznemirjenost zaradi tega, ker bi bil mir ogrožen, temveč je ogrožena politika obkroževanja, ki jo Pariz in London vodita proti državam osi.

Francoski tisk:

„Mussolini je pisal pismo Chamberlainu“

Pariz, 11. aprila. AA. Havas: »Journal« piše: Napetost mednarodnega položaja je znatno popustila, vendar je še zmerom veteransna.

»Republique« sodi, da zahteva sedanji položaj še večjo delavnost na francoskem s pravico do civilne mobilizacije vseh, ki ta trenutek ne delajo v vojski. Dalje pravi list, da terja položaj splošno vojaško obveznost na Angleškem.

»Figaro«: V nekaterih dobro poučenih londonskih diplomatskih krogih trdi (a mi prinašamo to trditev z največjim pridržkom), da je Mussolini poslal v zadnjih 48 urah predsedniku britanske vlade lastnorodno pismo, v katerem mu daje razne obljube, iz katerih se lahko sklepa, da žele Italijani ostati nevtralni.

Mobilizacija na Nizozemskem

Haag, 11. aprila. AA. Havas: Nizozemski tiskovni urad sporoča, da predstavljajo po mnenju nizozemske vlade sedanje razmere vojno nevarnost, kakor je to določeno v holandskih zakonih. Zaradi tega so bili pozvani vojaški obvezniki za zaščito meje. Vendar ta vpolk obveznikov pod zastavo ni v neposredni zvezi z zadnjimi dogodki. Vlada je zaradi nevarnega položaja smatrala za potrebno ojačati svoje obrambne meje.

V današnjem dopoldanskem govoru pa radiu je ministrični predsednik Collyin poudaril, da trenutno ni nobene neposredne nevarnosti za Nizozemsko in da je država z vsemi sosedi v dobrih odnosih. Navzlic temu pa mednarodni dogodki silijo na izvršitev raznih varnostnih ukrepov, ker ni izključeno, da pride do oboroženega spora. Zaradi stalne nevarnosti vojne in da se potrdi krepka volja narodov za ohranitev samostojnosti in nevtralnosti, je nizozemska vlada sklenila izvesti delno obmejno mobilizacijo. To velja za vse meje Nizozemske. Vlada pripravlja ukrepe, ki bodo trajni, tako da bo na meji stalno dovolj vojaštva, ako bi prišlo do kakšnih nenadnih sprememb. Ministrični predsednik je zaključil svoj govor, da trenutno ni nobene neposredne nevarnosti za Nizozemsko ter je apeliral na ljudstvo, naj ohrani mirno kri.

Povečanje gospodarske moči Nemčije

Ljubljana, 11. aprila 1939.

Po pridružitvi Češke in Moravske Nemčiji smo pod tem naslovom napisali članek, katerega so navajali tudi drugi listi. Ugotovili smo povečanje gospodarske moči Nemčije, ki je postala prva industrijska država na svetu. V naslednjem podajamo sedaj po nemških listih nekaj podatkov o gospodarski moči Nemčije v primeri z drugimi državami, katere prinaša Kölnische Zeitung z dne 9. aprila.

Prebivalstvo in površina			
	površina km ²	preb. milj.	na 1 km ²
Nemčija	635.000	86,2	135
USA	7.839.000	129,25	16
Anglija	242.000	47,44	195
Francija	551.000	41,5	76

Pri teh številkah pa niso vštete kolonije, ki znatno povečujejo gospodarsko moč zapadnih držav.

Poraba surovin.

Zaradi velike industrije, ki jo ima Nemčija v vseh svojih predelih, je tudi poraba surovin in pogonskih sredstev velika. Proizvodnja je znala v milij. ton in kilovatnih ur (pri elektriki):

	elektrika	črni premog	koks (1937)
Nemčija	64.02	186,4	40,9
USA	145,—	351,6	47,5
Anglija	26,—	231,9	15,2
Francija	20,—	46,2	7,8

Iz teh podatkov je razvidno, da je elektrifikacija v Nemčiji na zelo visoki stopnji, naravno pa v stari Nemčiji prevladujejo kalorične centrale, v Avstriji pa vodne centrale.

V železu in jeklu prihaja danes Nemčija neposredno za severnoameriški Zedinjeni državi, kar dokazuje naslednja statistika o proizvodnji železa in jekla v letu 1938 (v milij. ton):

	železo	jeklo
Nemčija	18,6	23,3
USA	19,3	37,7
Anglija	6,9	10,9
Francija	5,9	6,0

Tudi je za presojio industrijske moči naslednja statistika o porabi najvažnejših kovin v štirih najvažnejših industrijskih državah (v tisočih ton):

	baker	cink	svinec	cin
Nemčija	462	273	283	21
USA	423	370	390	51
Anglija	280	200	380	19
Francija	120	77	85	5

Pri svetovnem izvozu strojev je odpadlo na Nemčijo lani 27,5%, na severno ameriške Zedinjene države 32,5%, na Anglijo 20%, na vse ostale države pa okoli 20%. V proizvodnji kemikalij zavzema Nemčija prvo mesto v proizvodnji barvil, dušika in kalija, izredno veliko pa daje tudi žvepelne kisline, sode in superfosfate.

Motorizacija Nemčije v zadnjih letih je izredno napredovala in samo v letu 1938 je bilo pripuščeni v promet 224.500 osebnih voz (v Angliji 273.000, v Franciji 175.300 in v USA 1.744.000). Po številu prebivalstva pride v Nemčiji 1 voz na 44 prebivalcev (leta 1935 na 75), v Angliji na 20 (28), v Franciji na 19 (22), v nekdanji Češkoslovaški pa na 144 (137).

Tekstilna industrija je zlasti velika v proizvodnji umetnih tkanin, pa tudi v bombažni industriji zavzema Nemčija eno prvih mest: tako je imela Nemčija 14,4 milij. vreten, USA 26,4, Anglija 36,9, Francija 9,8 in Japonska 12,6 milij. Število stavov je znašalo v Nemčiji 341.000, v Angliji 462.200, v USA 501.400, v Franciji 192.400 in na Japonskem 332.600.

Delež pri svetovni trgovini.

Leta 1938 je znašal delež Nemčije v svetovni trgovini 10,3%, delež Anglije 14,3, delež severnoameriških Zedinjenih držav pa 10,9%. Skupno vrednost svetovne trgovine je cenili na 113,4 milijarde mark.

Sveda pa je preskrba s surovinami na splošno veliko slabša kot v drugih državah, kar imajo druge velike sile na razpolago velike rezervirane surovine delno na svojem področju, delno pa v kolonijah. Od tod tudi razumljivi napori Nemčije, da si ustvari svojo tekstilno industrijo na lastnih surovinah. Zato forsira proizvodnjo tekstilnih surovin, doma, zlasti volne in lanu, nadalje umetnih snovi. Forsira jo pa tudi v državah, ki so večinoma manj z Nemčijo orko povezane. Podobna slika je pri petroleju, katerega uvozi Nemčija pri svoji veliki porabi skoraj vsega uvažati, zato pa v vedno večji meri povečuje proizvodnjo nafte iz svojih surovin.

Izkazi emisij bank

Angleška banka beleži od 29. marca do 5. aprila zvišanje obkroga bankovcev za 9.464 na 491.491 milij. funtov šterlingov (v glavnem zaradi povečanja eskontov za 3,7 milij. funtov).

Holandska banka. V dobi od 27. marca do 3. aprila se je zlati zaklad Holandske banke zmanjšal za 25,2 milij. na 1.310 milij. goldinarjev. Istočasno je narasel obkrog bankovcev za 36 na 1.014 milij. goldinarjev.

Odkot zlata iz Švice. Že v zadnjih dveh izkaznih švicarske narodne banke je bilo vidno, da je bil odkot zlata in deviz znaten. V zadnjem tednu marca se je zlati zaklad zmanjšal za 128,6, devizni pa je narasel za 11,86, milij. Skupno je znašal odkot zlata v marcu 148, milij. frankov. V dobi od 31. marca do 5. aprila je bil zabeležen zopet odkot zlata v znesku 11,9 in deviz za 11,96 milij. frankov, tako da se je zlati zaklad zmanjšal na 2.632,9, devizni pa na 248,7 milij. frankov. Obkrog bankovcev je padel za 24,26 milij. frankov.

Izvoz zlata iz Anglije v USA. V prvih 3 mesecih lanskega leta je znašal izvoz zlata iz Anglije skupno 116 milij. funtov, dočim je znašal istočasno uvoz 21 milij. funtov. Uvoz zlata iz Anglije v USA je znašal januarja 1939 10,9, februarja 34,20 in marca 65,65 milij. f. šterlingov.

PREMIJERA!

MANEKEN

Joan Crawford

Spencer Tracy

Ljubljana, 11. aprila.
Denar
Angleški funt 238 oz. 258
Nemški čeki 13.80

Gospodarstvo

Novi slovaški denar - slovaška krona

Po dolgih razpravah je prišlo v Slovaški do ureditve denarnih razmer. Prvotne kombinacije, po katerih naj bi se nova slovaška denarna enota imenovala Orel (orel), niso prišle do veljave in novi slovaški denar bo ostal nadalje krona, in sicer se bo uradno imenovala slovaška krona (slovaška krona) in bo njena kratka Ks. 1 krona bo imela kot doslej 100 vinarjev in bo po teži zlata enakovredna sedanji češkoslovaški kroni. Vsi bankovci Češkoslovaške narodne banke, ki se nahajajo v prometu na Slovaškem, bodo prežgani na novo ime.

Za izdajo bankovcev in za valuto sploh bo skrbela nova Slovaška narodna banka, ki bo imela glavnice 100 milij. kron in bo večina delnic v rokah slovaške države. Pri emisiji banki se država tudi lahko zadolži, da ji ne bo treba izdajati državnega papirnega denarja. Banka bo oskrbovala vsa denarna prometa za državo. Banko bo vodil guverner, kateremu stoji ob strani podguverner,

obenem pa še 8 članov uprave, katere vse imenuje vlada. Najvišja dividenda sme znašati 8%.

Nadalje ima država pravico izdajati drobni do 200 slovaških kron na 1 prebivalca. Sedaj znaša obkrog drobni okoli 300 milij. kron in se bo lahko izdalo z ozirom na število prebivalstva skupno 500 milij. kron, tako da bo lahko izdanih še okoli 200 milij. kron. Dosedanji češkoslovaški drobni ostane še nadalje plačilno sredstvo, le kovanec za 25 vinarjev bodo potegnjeni iz prometa. Skupni obkrog denarja v Slovaški, ki bo potreben, cenijo na polgrodu milijardo kron.

To vse pomeni, da ostane še nadalje krona v veljavi kot denar, le formalno bo to slovaški, ne pa češkoslovaški denar. Pri tem slovaškem delu so sodelovali eksperti Reichsbanke. Da ne bi bilo prevelikih motenj v gospodarskem življenju, je razumljivo, da bo devizno gospodarstvo nove Slovaške popolnoma vezano. Nova Slovaška banka bo imela po poročilih z Dunsaja najožje stike z Reichsbanko.

Zaposlenost v marcu

Iz pravkar sestavljene statistike Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je znalo povprečno število zavarovancev urada 95.712, kar pomeni v primeri z januarjem 1939 povečanje za 3.414 zavarovancev. Lani se je od februarja do marca število zavarovancev povečalo od 90.092 na 92.317, torej za 2.225. Letos je torej sezonski dvig mnogo močnejši kot lanskega leta. Stanje zavarovancev marca 1939 prekaša lanskega stanje v marcu za 3.395, kar kaže, da število zavarovancev še vedno narašča. Seveda je dvig od 1938 na 1939 bil manjši kot prejšnja leta, kar je razumljivo pri tako visokem številu zavarovancev.

Odstotek bolnikov je prav znaten. Znašal je marca 3,18, kar pomeni v primeri z lanskim marcem povečanje za 0,31%.

Tudi dnevna zavarovana mezda še narašča. Februarja 1939 je znašala 24,93, marca 1939 pa že 25,22. V primeri z marcem lanskega leta se je povečala za 1,32 din. Skupna dnevna zavarovana mezda je znašala marca 1939 2.413,922 din, kar pomeni v primeri z marcem lanskega leta povečanje za 207,454 din.

Zaposlenost po strokah v februarju

Po statistikah za februar je dvig zaposlenosti bil največji v primeri z februarjem lanskega leta v tekstilni industriji, predelovanju lesa in rezbarstvu, oblačilni industriji, hišni služinčadi ter pri gradnji cest, vodnih zgradb. Padec izkazuje v primeri z lanskim februarjem gozdno-žagarska industrija ter gradnje nad zemljo.

Prijava dolgov in terjatev iz blagovnega prometa s češkoslovaško

Narodna banka je izdala dne 4. aprila 1939 o gornji prijavi nastopna navodila:

Obveščamo vse pooblaščenec zavode (I. in II.), da morajo informirati vse zainteresirane komitent kakor tudi ostale osebe, ki bodo zahtevale pojasnila, da morajo takoj pisмено prijaviti pooblaščenim zavodom skupna stanja nelikvidiranih dolgov in terjatev iz blagovnega prometa s Češkoslovaško, ki so obstojala na dan 5. aprila 1939 in to: posebej za Češko in Moravsko, posebej za Slovaško in posebej za Podkarpatsko Rusijo. Istotako morajo vse tvrdke in osebe prijaviti pooblaščenim zavodom tudi količino efektivnih češkoslovaških kron, ki so jih posedovale na ta dan v državi.

Na podlagi prijavi so dolžni pooblaščen zavodi urediti podatke in poslati pismeno poročilo Narodni banki najkasneje do 15. t. m., iz katerega bo razvidno:

1. skupni znesek neplačanih dolgov za uvoženo blago (posebej za Češko in Moravsko, posebej za Slovaško in posebej za Podkarpatsko Rusijo), urejeno po veljavah, na katere se glase fakture;

2. skupni znesek neplačanih terjatev za izvoženo blago v Češkoslovaško, urejeno in ločeno na isti način kot dolgovi;

3. skupni znesek efektivnih češkoslovaških kron, s specifikacijo, iz katere naj bo razvidno:

a) skupni znesek efektivnih novčanic v komadih po 50, 100, 500, 1000 in 5000 češkoslovaških kron;

b) skupni znesek efektivnih novčanic v komadih po 10, 20 kron in eventualno količino kovanega denarja.

Da bi se dobila točna slika o stanju dolgov in terjatev kakor tudi točno stanje efektivnih češkoslovaških kron, morate opozoriti vse zainteresirane, da smejo prijavo izvršiti le pri enem pooblaščenem denarnem zavodu.

Češki kapital v našem gospodarstvu

Belgrajski tednik »Privredni pregledi« prinaša podatke g. Vladimira Rosenberga o češkem kapitalu v našem gospodarstvu.

O sodelovanju čeških bank pri nas navaja naslednje podatke: Živnostenska banka v Pragi drži kontrolni paket delnic Jugoslovanske banke v Zagrebu, češka industrijska banka pa velik paket delnic Prve hrvatske obrtne banke v Zagrebu, ima pa tudi od leta 1914. dalje svojo podružnico v Ljubljani. Angločeška in praška kreditna banka ima že iz predvojnih časov svojo podružnico v Belgradu. Banka čeških legij je udeležena pri Komer-

cialni banki v Zagrebu, ki pa je stopila v likvidacijo. Češkoslovaška banka, d. d. v Zagrebu nima zvez s Češko, ker je banka Čehov v naši državi.

Interesna sfera češkega kapitala pri nas obsega 31 podjetij, katerih glavnica znaša 451,3 milijona din, t. j. 6,24% glavnice vseh delniških družb v naši državi. V čeških rokah je od 802 milijona dinarjev na obnem zboru zastopane glavnice 101,8 milij. din ali 33,7% v čeških rokah. Češki kapital je znatno udeležen v sladkorni industriji: pri osješki sladkorni tovarni, pri srbsko-češki tvornici sladkorja v Čupriji, pri tvornici v Crvenki. Znatneje je nadalje udeležen češki kapital v kemični in tekstilni industriji. Od podjetij, ki spadajo v interesne sfere češkega kapitala, je omeniti še Bato v Borovom, Ta-Ta v Belgradu in tvornico oblek Tivar. Pri zavarovalnicah je češki kapital udeležen z 12,15%.

Bilance

Union, hotelska in stavbna d. d. v Ljubljani. Računski zaključek za l. 1938 izkazuje pri glavnici 5.124 milij. din povečanje inventarja od 1,4 na 1,5 milij. din, dočim so se investicije zaradi odpisov zmanjšale. Med pasivi so narasli razni upniki od 1.566 na 1.748 milij. din. Bilančna vsota znaša 8,7 (8,5) milij. din. Pri donosu 1,43 (1,347) milij. din znaša čisti dobiček 0,348 (0,281) milijona dinarjev. Dividenda ostane neizpremenjena: 55 dinarjev (5,5%).

Elektrarna Skofja Loka in okolica, d. d. Glavnica 1,25, bilančna vsota 2,345 (1,893) milij. din. Pri povečanju dohodkov od 0,85 na 0,92 milij. din je znašala lani izguba 47,842 din, dočim je bil za l. 1937 izkazan dobiček v znesku 7,594 din.

»Vreme«, tiskarsko podjetje, Belgrad. Pri glavnici 15,0 (10) znaša bilančna vsota 35,74 (22,2) in bruttodonos 26,76 (27,06), izguba za 1938 znaša 1,4 (za 1937 0,64) milij. din.

Jugoslovanski Siemens, d. d., Zagreb. Glavnica 1,5, bilančna vsota 79,84 (66,3) bruttodonos 15,3 (11,867), čisti dobiček 0,084 (0,48) milij. din.

Prva jugoslovanska avilena tiskalnica, Osijek. Glavnica 5,0, bilančna vsota 27,2 (24,25), bruttodonos 9,0 (8,25), čisti dobiček brez prenosa 0,575 (0,576) milij. din.

Zagrebačka tvornica čevljev. Glavnica 3,0, bilančna vsota 12,2, izguba za 1938 0,266, iz prejšnjih let 0,482 milij. din.

Hrvatska splošna kreditna banka, Zagreb. Glavnica 40,0, vloge in upniki 208,8 (28,94), bilančna vsota 280,44 (299,4), čisti dobiček brez prenosa 2,7 (2,5), s prenosom 6,7 (6,6) milij. din.

Diskontna banka, d. d., Zagreb. Glavnica 1,0, bilančna vsota 0,2 (8,8) milij. din, čisti dobiček 18,093 (6,813) din.

Razširjenje kolektivne pogodbe grafične stroke na vsa podjetja v naši banovini. Na osnovi uredbe o določanju minimalnih mezd, sklepanju kolektivnih pogodb, poravnavanju in razsodnosti je pomočnik bana dravske banovine g. dr. Majcen odredil, da se razširi veljavnost tarifnega, t. j. prvega dela kolektivne pogodbe med Društvom tiskarjev in Zvezno organizacijo grafičnih delavcev v Ljubljani na vsa podjetja grafične stroke in naši banovini in delavska v njih.

Produkcija sladkorja. Laneko kampanjo je dala naša produkcija sladkorja samo 29.000 ton, v vsej Evropi razen Rusije pa 1.817.000 ton. Za tekočo kampanjo računajo, da bo dala v naši državi 44 tisoč ton sladkorja, v vsej Evropi pa 1.856.000 ton.

Vpisi v trgovinski register. Julio Meini, d. d., Zagreb, podružnica Kranj; Manufaktura Novak, družba z omejo, zavezo, Ljubljana; glavnica 200.000 dinarjev, od tega Novak Franja v znesku 140.000 dinarjev, v gotovini vplačano 60.000 din, poslovodja Novak Franjo; Rad, trgovska tehnična družba z omejo, zavezo, Ljubljana, glavnica 200.000 din (poslovodje: inž. Vragovič Dušan, inž. v Belgradu, Josip I. Glaser, zasebni uradnik v Belgradu, in inž. Branko Valja v Ljubljani); Radio Maribor, družba z omejo, zavezo, Maribor (glavnica 300.000 dinarjev, od tega vplačanih 200.000 din, poslovodji Salomon Karlin Janžekovič Josip, nastala iz prejšnje zadruge); Hartner Ferdinand, trgovina z lesom, gradbenim materialom in kurivom na debelo, Murska Sobota; Povh Joško, predilnica, Novo mesto; Kaudek Leopold, trgovina z lesom, Ruše.

Občni zbori. Hipotekarna banka jugoslovanskih predilnic, d. d., v Ljubljani, 26. aprila ob 11; Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, dne 27. aprila ob 11; Salus, d. d. v Ljubljani, 28. aprila ob 17; Metalno akcionarsko društvo v Ljubljani, 27. aprila ob 11 (sklepanje o prenosu sedeža družbe); Tovarna verig, d. d. v Lescah pri Bledu, dne 28. aprila ob pol 11 v Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani. — Železniške družbe: Lokalna železnica Kranj—Tržič, Lokalna železnica Ljubljana—Vrhnika in Dolenjska železnica. Na teh obnih zborih bodo sklepali o prenosu izkazane imovine na likvidacijski sklad.

Monopol lesne trgovine na Slovaškem. Iz Bratislave poročajo, da namerava slovaška vlada organizirati enotno ves izvoz lesa in v ta namen obnoviti posebno monopolno družbo, ki bo vodila ves izvoz lesa.

Borze

Ljubljana, 11. aprila.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V zasebnem kilringu je ostal angleški funt, ne izpremenjen na 236,10—239,90.

Tudi nemški čeki so ostali neizpremenjeni: v Ljubljani so beležili 13,80 blago, v Zagrebu in v Belgradu pa 13,70—13,90. Za konec avgusta so uležili v Zagrebu 13,70—13,90.

Grški boni so beležili v Zagrebu 31,50, v Belgradu 31,15—31,85.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 4.107,976, v Belgradu 9.950.000 dinarjev. V efektih je bilo prometa 2.061.000 din.

Ljubljana — Tečajski primom

Amsterdam 100 h. gold.	2347,20—2385,20
Berlin 100 mark	1779,12—1796,88
Bruselj 100 belg.	744,00—756,00
Curlh 100 frankov	995,00—1005,00
London 1 funt	207,15—201,35
Newyork 100 dolarjev	4408,00—4468,00
Pariz 100 frankov	116,955—119,25
Trst 100 lir	232,95—236,05

Curlh, Belgrad 10, Pariz 11,91, London 20,875, Newyork 446, Bruselj 75,05, Milan 23,46, Amsterdam 236,75, Berlin 179, Stockholm 107,60, Oslo 104,90, Kopenhagen 93,20, Varšava 540, Budimpešta 83,75, Atene 87, Carigrad 3,90, Bukarešta 3,60, Helsingfors 3,20, Buenos-Aires 9,20.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 462 —465
v Zagrebu 458 —459,50
v Belgradu 464,25—465

Ljubljana. Državni papirji: 7% invest. posojilo 99—101, agrarji 60—62, vojna škoda promptna 462 do 465, beguško obveznice 88—90, dalm. agrarji 89—89,75, 8% Blerovo posojilo 100—101, 7% Blerovo posojilo 92,50—93,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—101, 7% stab. posojilo 98—99. — Delnice: Narodna banka 7,500—7,600, Trboveljska 185—195, Zagreb. Drž. papirji: 7% investicije, posojilo 99—100, agrarji 61,50 blago, vojna škoda promptna 458—459,50 (459,465), dalm. agrarji 89 denar, 8% Bler. posojilo 99—100 (99), 7% Blerovo posojilo 94 blago, 7% stab. posojilo 99 blago. — Delnice: Gutmann 35—40, Sladk. tovarna Osijek 85 denar, Isis 25 denar.

Belgrad. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 100,50 denar, agrarji 61 den., vojna škoda promptna 464,25—465 (465), Belg. obvez. 89,75—90,25, dalmat. agrarji 88 denar (89, 88), 4% sev. agrarji 92 denar, (8% Bler. posojilo 99 denar (100), 7% Bler. posojilo 92,50 denar (92,50), 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar, 7% stab. posojilo 98 denar. — Delnice: Priv. agrarna banka (220 brez kupona).

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bač. paritet, Indija in Vršac 97—98. Ostalo nespremenjeno. Promet srednji. Sombor. Praznik.

Živinski sejmi

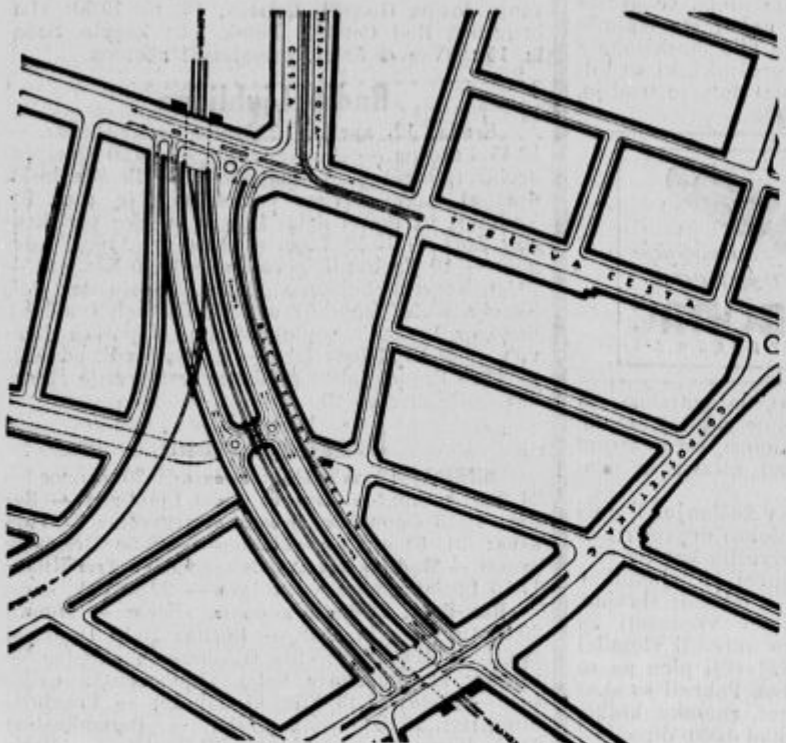
Cene živine in kmetijskih pridelkov v Črnomlju dne 5. aprila t. l.: vol I. vrste 5—5,50, II. vrste 4,50—4,75, III. vrste 3,50—3,75, telice I. vrste 4,75 do 5, II. vrste 4,25—4,75, krave I. vrste 4,50—5, II. vrste 4—4,50, III. vrste 3—3,50, teleta I. vrste 6, II. vrste 5—5,50, prašiči špeharji 7,50—8, pršutarji 7,50 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso 10 din, svinjina 14 din, slanina 14 din, svinjska mast 19—20 din, goveje surove kože 9—10 din, telečje surove kože 14 din za 1 kg. — Pšenica 170 din, ječmen 160 din, rž 165—170 din, oves 150 do 175 din, koruza 150 din, fižol 250—300 din, krompir 100 din, seno 70—100 din, slama 50 din, pšenična moka 300—400 din, koruzna moka 250 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—4,25 din za liter, finejša sortirano vino pri vinogradnikih 5—6 din za liter.

— Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« grenko vođo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno 1 čaša »Franz-Josefovo« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Laškem dne 6. aprila t. l.: vol I. vrste 5, II. vrste 4,50, III. vrste 4, telice I. vrste 4,75, II. vrste 4,50, III. vrste 4, krave I. vrste 4,25, II. vrste 3,50, III. vrste 3, teleta I. vrste 6, II. vrste 5, prašiči špeharji 9, pršutarji 7,75 za 1 kg žive teže. — Goveje meso 10 din, svinjina 14—16 din, slanina 16 din, svinjska mast 18 din, telečje surove kože 12 din, goveje surove kože 7 din za 1 kg. — Pšenica 150 din, ječmen 160 din, oves 200 din, fižol 300—400 din, krompir 100 din, seno 50—60 din, slama 25—

Rešitev prometnega vprašanja

na železniških križiščih Tyrševe in Gosposvetske ceste v Ljubljani
Stroški največ šest milijonov dinarjev

Tloris

Pogled od zgoraj

V Ljubljani imamo male prometne ovire z železniško prago: tako na Tyrševi kakor na Gosposvetski cesti. Da so te ovire male, moremo trditi zato, ker v Ljubljani o velikem prometu ne moremo govoriti. V večjih mestih se namreč na glavnih cestah ustavlja promet vozil in tudi pešev na vsakem cestnem križišču, in sicer s prometnimi stražniki ali pa s signalnimi napravami. V mestih z velikim prometom se mora na križiščih ustaviti promet starih pešev in vozil vsakih tri do pet minut, da dobijo prednost peši in vozila iz prečne ceste itd. V Hamburgu na primer transportirajo vozila, tudi avtomobile in pešce, z ogromnimi dvigali 30 m pod zemljo, da tam nadaljujejo vožnjo v podzemnih predorih. V Berlinu zopet morajo pri podzemni cestni železnici pešči pod zemljo, skozi skozi več nadstropij, stalno gor in dol, da pridejo k svojim vlakom, kjer morajo stalno prestopati. Pri nas zabavljajo ljudje že, če je treba na cestni železnici enkrat prestopiti, ali če je cesta nekaj minut zaprta, zabavljajo, če je treba prestopiti nekaj stopnic, ali če je treba prehoditi ali prevoziti z prometnih potreb nekaj metrov več ceste kakor sicer. Pojm o prometu dobimo v mestu s približno milijon prebivalci. To je treba povedati, ker naši malomeščani tako radi zabavljajo in zabavljajo.

Pri nas se obravnavajo razni večstomilijonski projekti, za katere že vnaprej manjkajo splošni predpogoji: prostor, predhodno potrebna elektrifikacija železnice, denar itd. Borimo se za gorostasne projekte, o katerih vemo, da bo pred njihovim uresničenjem poteklo najmanj še eno stoletje.

Že leta 1936. je bil predložen idejni osnutek za rešitev prometnega vprašanja na obeh najneugodnejših križiščih na Tyrševi in Gosposvetski cesti po skicah, ki jih objavljamo. Ta osnutek pa pomotoma ni prišel v razpravo z drugimi idejami in projekti, ki so se skupaj podrobno obravnavali pri tehnični pisarni za rešitev ljubljanskega železniškega vprašanja, dasi so se podrobno obravnavali manj vrednejši osnutki.

Problem železniškega vprašanja v Ljubljani, v zvezi s cestnim prometom, tvorijo v glavnem železniške »ovire« na Tyrševi in Gosposvetski cesti. Ali se železniško vprašanje, odnosno cestni promet na teh dveh cestah res ne da drugače rešiti kakor s projekti, ki zahtevajo več sto milijonov narodnega premoženja? Naši sliko nazorno prikazuje dejstvo, da je taka rešitev dana in da se more prometno vprašanje na teh dveh železniških križiščih rešiti z zgradbo, ki po preračunu ne bi veljala niti šest milijonov dinarjev.

Osnovno idejo tega projekta tvori dve z železnico vzporedni cesti, ki vežeta Tyršovo in Gosposvetsko cesto. Obe vezni cesti sta med seboj povezani s kratkim, le nekaj metrov prekritim

podvozom. Obe vezni cesti sta popolnoma odprti in nepokriti, razbremenjena istočasno promet na Tyrševi in Gosposvetski cesti ter omogočata istočasno neprekinjen promet tudi, ko so železniške zatvornice spuščene. Tehniku se malokje nudi tako ugodna prilika in tako ugoden položaj, ko z enim in istim projektom rešiti dva povsem različna problema križišča na dveh povsem različnih cestah naenkrat. Mogoče se bodo našli pomisleki proti projektu, toda vsi vemo, da ti morebitni pomisleki enako in z istimi predsodki veljajo tudi za druge projekte. Noben projekt ne more pri obstoječih okoliščinah zadovoljiti vse želje in zahteve. Bodimo objektivni! Ta projekt pa je ugoden zaradi tega, ker je zamišljen na javnem svetu, ki že skoro povsem služi javnim cestnim ali železniškim svrham.

Ta projekt ne ukinja nobenih obstoječih cest, ne ukinja nobenih železniških naprav in nobenih posebnih vrednih zgradb. Posebno pa je ta projekt ugoden zaradi tega, ker ne bodo potrebne nikake dragocene zgradbe in ker bi bila zgraditev tega projekta zelo poceni. Ne smemo namreč pozabiti, da smo gospodarsko prepravni napram drugim bogatim državam in mestom, ki jih hočemo posnemati.

Izvrštev predlaganega projekta nikakor ne izključuje možnosti, da se čez 100 ali 50 let zgradijo večstomilijonski projekti. Vsekakor lahko trdimo, da bi ta rešitev ustrezala našim prilikam vsaj za navedeno dobo let. Potrebna je samo dobra volja in nekaj prometnotehniških in policijskih ukrepov.

Inž. K.

ALBUS terpentinsko milo

varuje Vaše perilo!

Dobliva se povsod!

Pazite na ime Albus!

Pomen denarja v nemirni Palestini

V narodnostnih bojih med Arabci, Judi in angleško oblastjo v Palestini ima tudi denar svojo veliko besedo. Sprito zvičajnega značaja orientalec je ta vpliv denarja zelo močan in zdaj enemu, zdaj drugemu olajšuje ali pa otežuje izvedbo načrtov, kakor pač vloga nanesejo. V tem oziru je prišla na dan že več zanimivih skrivnosti, ki osvetljujejo nevidna ozadja nemirne Palestine, najzanimivejša pa je naslednja:

V Haifi je bila pred kratkim pred arabskim vojaškim sodiščem razprava proti nekemu arabckemu prostovoljcu, ki je za denar stopil v službo angleških vohunov in je prodajal poročila o gibanju arabskih prostovoljskih oddelkov. Razprava pa se je končala proti vsakemu pričakovanju; sicer s smrtno obsodbo, obsojen pa ni bil on, ampak nekdo drugi, Arabcem še bolj škodljiv vohun.

Sodišče je zasedalo v Haifi, v neki neobljubljeni hiši. Razpoloženje proti izdajalcem je med Arabci po mnogih primerih zelo razkačeno in postopek proti njim je po večini zelo hiter, konča se s smrtno obsodbo. Nekaj tednov sem je predsednik tega sodišča El-Katib, ki je kmalu postal strah in trepet vseh izdajalcev, ker

ni poznal nobenega usmiljenja. Svoje nagovore pred obtoženci je večinoma primerih začel z odrezanimi besedami: »Izdajalci morajo umreti! Kdor jih pusti pri življenju, sam izdaja našo borbo in tudi zasluži smrt!«

Ob tej razpravi je pred sodnike in etrogega šejka stopil arabski prostov. Ahmut-Vabid, v civilu trgovec iz Galileje. Pred sodiščem je nastopal dokaj samozavestno in drzno, kakor da bi hotel pokazati, da v sodni dvorani ni on največji grešnik.

Postopek je bil kratek kot po navadi in padla je običajna sodba: na smrt, takoj bi moral biti ustreljen. Po običaju med prostovoljci pa kazen izvrši tisti, ki je izdajalca zasacil in ga pripeljal pred sodnike. V tem primeru je ta čast doletela nekega Abu-Dura, ki je na razpravi nastopil kot priča proti obtožencu. Ta Abu-Dura je torej imel tudi pravico, sprejeti zadnjo željo na smrt obsojenega in ji ustreči, obenem pa mu tudi povedati, da nobena želja ne more biti taka, da bi sodbo izpremenil ali smrtno kazen odložila. Večina na smrt obsojenih se zato odreče zadnji želji in udano gredo pred puške. Ahmut-Vabid pa je le dejal, da ima povedati še nekaj

varna, skoraj smrtna rana našega veka bolna, razrvana, razdrpana družina? Ali ni bolan moderni zakon, ki je temelj in korenina družine? In ugotavlja, da od zakona in družine ne zavisi samo sreča milijonov, temveč vseh narodov, zavisi pravno in versko stanje vsega človeštva. In še poudarja: »Zakon in družina je korenina, studenec, celica človeštva. Kakršna korenina, takšno drevo, kakršen studenec, taka reka, kakršna prvotna celica, tako človeško telo. Danes človeštvo boleha pri korenini, zastrupljen je njegov studenec, bolna je njegova korenina — zakon in družina — zato je smrtno bolno današnje človeštvo.« — Drugi dan nam v Izgubljenem rajju kaže žalostno stanje današnje družine, ki je pozabila, da druga temelja za svojo srečo nihče ne more položiti kakor onega, ki je že položen: Jezus Kristus. Kristusa v družino in njegovo Mater in tožbe o izgubljenem rajju prenehajo! — Tretji dan govori o Božjem nasadu. Bog je ustanovitelj zakona in družine, česar tudi sodobni človek ne sme pozabiti, ker sicer onečasiča božjo ustanovo, kar povzroči, kot slišimo četrti dan, opustošenje nasada: razpad družine. In vendar je še rešitev! »Le eden je zdravnik« nam kliče naslednji dan, ki lepo pouči, kako je Kristus obnovitelj zakona, ki ga je povzdignil v zakrament. Zakramentalne svetlosti pa se morata zakonca zavedati, »ker v nadnaravnem redu velja postava božje previdnosti, da ljudje iz zakramentov, ki jih prejemajo, ne prejmejo popolnega sadu, ako ne sodelujejo z milostjo zakramenta, in bi torej milost zakona ostala večji del nekoristen talent, zakopan v zemlji, ako zakonca nadnaravnih moči ne uredita in sprejetega semena milosti ne negujeta in razvijata, kakor pravi sv. oče v svoji okrožnici. — Ob Marijinem rojstvu vidimo, kako pride pomlad v družino z otrokom, ki se ga današnji svet tako brani, čeprav so otroci delež Gospodov. — Ta delež Gospodov mora biti zakoncem poglavitna skrb, ob Marijinem darovanju naj prav pojmujejo vzgojo otrok. Seveda ne, ko je že prepozno, temveč že ob prvem koraku k poročenemu oltarju. Ob Tempeljski devici naj se že mladina vzoruje, da

bo njena pot do poročnega oltarja čista. O tem govori tudi deveti dan, ki pokaže Marijino zaroko in kaže, kako naj bi mladi zaročenci živeli pred poroko in se s sveto resnostjo pripravljali na vzvišeni poklic zakonskega življenja. Tako preide šmarničar k najbolj zgoščemu vprašanju, ko razpravlja naslednja dva dni o zločinu zoper jedro zakona in o zločinu zoper življenje zaroda. Ali ni v zgolj materialistično pojmovanem zakonu najtežje vzrok bridkih preizkušenj, ki vodijo do razporoke, o kateri govori berilo enajstega dne. Marijina poroka z Jožefom pa kaže nato, kakšna mora biti ljubezen in zvestoba v zakonu, pri čemur se pomudi dve dni ob premišljevanju, kako je mož glava družine, a žena njeno srce. Naslednje dni pokaže, kako je Nazaret šola družinskih čednosti, ki edine morejo olajšati križev pot zakoncev, in še govori o perečem vprašanju mečanih zakonov, nakar preide v sklepna poglavja o virih milosti, ki naj bi jih zajemale družine pri sveti maši, pri sv. obhajilu, oklepajoč se z vso ljubeznijo Cerkve, ki vodi posameznika in družine v srečno večnost.

Po tem kratkem pregledu vsebine Jeršetovih šmarnic moremo reči, da so res aktualne, pisane prav za naš čas. Njegova vrednost ni samo majniška, temveč so knjiga, ki bi jo morala imeti vsaka verna družina. Koliko tehnični misli more zajeti iz nje oče in mati, ko je treba vzgajati otroke, koliko dobrega zajame iz nje mladina, ako hoče hoditi pravo pot življenja! Poleg vsega tega moram poudariti, da je vse podajanje sveže življenjsko in še v tako lepem jeziku, da te ne utruji. Ob slehernem stavku, ob sleherni besedi čutiš, s kako ljubeznijo je mislil šmarničar na posameznika in naše družine, ko je pisal to delo, ki zasluži vse priznanje. Kdorkoli si, učen ali ne- učen: tolie, lege — kupi in berij

Dr. Joža Lovrenčič.

Ne pozabite na nagradno žrebanje

»Slovenca«, ki bo 29. t. m.

Postanite takoj naročnik »Slovenca«! Sreča Vam bo lahko dodelila eno od 300 bogatih nagrad.

važnega. Prosil je, če si sme odkupiti življenje z zelo važno novico. Abu-Dura mu je odgovoril: »To se bo odilo po tem, ali je tvoja novica za nas kaj vredna ali ne.«

Obsojeni vohun boječe vrže pogled na strogega predsednika sodišča in pravi: »Morem vam povedati ime nekega izdajalca, ki je Arabcem storil veliko več hudega kot jaz in ki sedi sredi med vami.« V dvorani je sveda nastalo veliko razburjenje, prostovoljci so padli po svojem nekdanjem tovarišu, Abu-Dura pa mu je strogo dejal: »Ali veš, kaj si znil?« Ahmut-Vabid prikima in Abu-Dura ogorčeno zahteva, naj pove ime izdajalca v sodni dvorani. Obsojeni vohun trepetaje izpregovori: »To je šejk El-Katib, predsednik tega sodišča.«

Šejk pri teh besedah skoči pokonci, kot bi ga pičil gad, zgrabi bodalo in hoče pravkar obsojenega vohuna prebošati. Ta pa se urno izmakne in v splošnem trušču vpije nad njim: »Pa povej, kako pozno kaže tvoja ura?«

Abu-Dura odpre zadnji poklopec ure: odpre padenega šejka, ki je onemogel padel nazaj na svoj sedež in z roko išče primerne besede. Obsojeni pa postaja od besede do besede drznejši: »Zakaj ne pokaže svoje ure. Rad bi vedel, kako pozno je že.« Ker se zbežani šejk ne premakne, mu Abu-Dura potegne uro iz žepa in pogleda na kazalce. Obsojeni vohun pa hitro poseže vmes: »Ne tako, kadi! Uro morate odpreti!«

Abu-Dura odpre zadnji ipoklopec ure: odpre se majhna fotografija šejka, zraven pa listič, po katerem angleška policija šejku dovoljuje, da sme prekorati vse obročne straže.

Deset minut pozneje je bil na istem mestu, na katero bi moral biti odpeljan Ahmut-Vabid, ustreljen šejk El-Katib, ki je za denar prav po pregovoru »komarje precejel, kamele pa požiral«.

Predsednik avstralske vlade Lyons, ki je pred kratkim v starosti 59 let umrl

V ciganski šoli

V Mohaču na Ogrskem je šola, ki je najbrž edina te vrste na svetu. V to šolo hodijo samo mladi ciganci, tudi poučujejo v njej samo učitelji cigani. Obiskovalcu naprej pade v oči, da ta mladež med poukom skoraj kar vsi do zadnjega najmanjšega mirno kade. Razredi so razvrščeni po nekem velikem vrtu v zadostni razdalji drug od drugega. Cigani so na najbolj enostaven način rešili vprašanje, kako učencem tudi med poukom omogočiti svež zrak: v tej šoli je pouk vedno na prostem. Seveda jim tudi mladih glav ne mučijo z grmado učenosti, glavno je, da se dobro nauče računati, pa nekaj branja in pisanja. Ostalo da ciganu življenje in njegov voz. Med najhujše kazni spada grožnja, da bo učitelj porednemu ciganku vzel cigareto. Nekaterim učencem je tudi dovoljeno, da smejo v to »šolo« prinašati svojo violino in je na vrtu tudi vedno nekaj koncerta. Pač vesela šola, zato ni čudno, da cigan zlepa ne zboli na živcih.

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Če Vam je le mogoče, dajte mu za zdravje in užitek čim čišče najboljše naravno mineralno vodo

ono z rdečimi srci.

Če sami bolebate ali se ne počutite dobro, zahtevajte naš brezplačni prospekt v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju.

Uprava Radenskega zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

Pokopališče slonov v Kongu

Znano je pripovedovanje divjih plemen iz notranjosti Afrike, da se sloni, ko začutijo, da jim pešajo moči, umaknejo daleč notri v pragozdove, kjer v samotni čakajo svojega konca. Zato je bilo tako težko dobiti mrtvega slona. Tudi evropeki raziskovalci so vedeli za to pripovedovanje afriških domačinov, pa se jim je zdelo več ali manj legenda. Belgijski listi pa sedaj poročajo, da so v belgijskem Kongu v samotnih močvirjih pragozda našli celo goro okostij slonov. S to najdbo se je pripovedovanje izkazalo za resnično: tu sem so se umikali sloni Bog ve koliko stoletij, da so v miru poginili.

CISTEK

Luč iz Nazareta

ali sv. Družina, vzor krščanskim družinam.

Šmarnice. Spisal dr. Josip Jerše.

V začetku druge polovice preteklega stoletja so začeli ob lepih majniških večerih vabiti zvonovi Marijine častilce k novi pobožnosti — šmarnicam, ki so se našemu ljudstvu tako priljubile, da si sedaj maja brez njih ne more misliti in bi se mu zdel najlepši mesec v letu pust in prazen, ako bi jih ne bilo. Kakor so po cerkvah okrašeni Marijini oltarji, tako ima tudi vsaka verna družina doma svoj oltarček, ki ga krasi dan za dnem s pomladnim cvetjem, prižiga pred njim lučko in se zbira v molitvi pred nebesko Materjo. Trije rodovi bi že lahko izpričali, koliko milosti so bili deležni pri šmarnični pobožnosti po Mariji, srednici vseh milosti.

Kaj pa danes v našem razrvanem času, ali so šmarnice še potrebne? Bolj ko kdajkoli! Posameznik, družina in družba — vsi, vsi bi morali poslušati šmarnični zvon in se okleniti Materne milosti božje, ki je Poda pravice, Sedež modrosti, Začetek našega veselja in Pribežališče grešnikov, Tolažnica žalostnih, Pomoč kristjanov.

V tem, ki se zginja nad človeštvom, more samo Luč iz Nazareta presteti pravo oživljajočo svetlobo, v kateri edini moremo rasti in uspevati v dobrem.

To nam pokažejo Jeršetove Šmarnice, ki so pisane za naš čas in govorijo o najpomembnejšem vprašanju, v katerem je rešitev posameznika in naroda — o družini in njenem zdravju. Prvi dan zapoje iz njegove knjige šmarnični zvon: Rešite družino! Šmarničar vprašuje: »Ali ni največja, najgloblja, najbolj krvava, najbolj ne-

Droline novice

Koledar

Sreda, 12. aprila: Julij I., papež; Angelus, spoznavalec.
Četrtek, 13. aprila: Hermenegild, mučenec; Ida, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v ponedeljek mirno v Gosposu zasopala gospa Marija Papež, vdova po nadpazniku prisilne delavnice. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. Naj v miru počiva! Zalutjočim naše iskreno sožalje!

† V ljubljanski splošni bolnišnici je umrla gospa Antonija Stare, žena elektrotehnika v Kranjski gori. Pogreb bo danes ob 4 popoldne iz hiše žalosti v Ivanjem selu. Naj ji sveti večna luč! Zalutjočim naj tolaži Bog!

† Na Ježici je umrla gdč. Ivanka Dobnikar, učiteljica. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. Naj v miru počiva! Zalutjočim naše iskreno sožalje!

† V Novem mestu je na velikonočni ponedeljek popoldne umrla gospa Košeletova, žena železničarja Franca Košeleta. Doživela je 52 let in zapuščala šest neposrednih otrok. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. Naj v miru počiva. Zalutjočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

== Poroka. Na Veliko noč sta pri Sv. Juriju ob Plesnici sklenila zakonsko zvezo Zidanik Ivan, veterinar iz Maribora in Fidel Marija, posestnikova hči iz znane vzorne Fidelove družine na Jurekem vrhu. Obilo sreče!

== Na velikonočno nedeljo je slavila desetčlanska družina povsod priljubljenega vlakovodje g. Mihaela Vahna, našega dolgoletnega naročnika, redko slavlje. Poročila sta se hčerka Mimica, uradnica, z g. Ernestom Fleischmanom, poštним uradnikom iz Trbovelj, ter gdč. Minka Komanova, policijska uradnica, z gosp. Damjanom Vahnom, književnikom. Priče so bili Rudolf Vahen, prometnik, g. Miheve, uradnik OUZD, Radoslav Piškur, zasebni namestnik v Miha Vahen, učitelj. Mladim poročencem želimo obilo božjega blagoslova in sreče!

== Poroka. V St. Rupertu na Dolenjskem sta bila na velikonočni ponedeljek poročena g. dr. Jože Jaklič, zdravnik v Sarajevu, in gdč. Iva Brezovar, hčerka šol. upr. g. Brezovarja v St. Rupertu. — V torku pa sta sklenila zakonsko zvezo v grajski kapeli v Rakovniku gdč. Zupančičeva, hčerka posestnika in gostilničarja na Rakovniku, in g. Avgust Boščak, kapetan I. razreda v Zagrebu. Navporečencem naše iskrene čestitke in obilo božjega blagoslova.

Shodi g. ministra Snoja

Na velikonočni ponedeljek so v ljubljanskem okraju pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Mali Nedelji in na Razkrižju bila zborovanja JRZ, na katerih je podal notranje in zunanje politično poročilo g. minister in naš narodni poslanec g. Snoj. Zborovanj se je udeležilo ogromno število vplivcev in somišljenikov JRZ. G. minister je v torku odpotoval v Beograd.

Beg mikrobov.

Roparski roman? Roparski žub, vendar nič romani ni podobna ta zadeva, kajti mikrobi (bacili, bakterije) so povsod. Tudi v ustih med zobmi. Šaj kar prežijo na ugodno priliko, da bi uničili zobe. Redna nega zob s Chlorodontom prežene mikrobe iz ust. Toda le stalna nega varuje zobe pokvar. Chlorodont zjutraj — Chlorodont predvsem zvečer! Potem ostanejo zobje zdravi! Domači proizvod.

— Slovensko katoliško akademsko starešinstvo v Ljubljani bo imelo dne 16. aprila ob 10 popoldne redni občni zbor v dvorani Akademskoga doma, Miklošičeva c. 5. Neposredno pred obnim zborom — ob pol 10 — bo sv. maša v kapeli Vzajemne zavarovalnice, Miklošičeva 19. — Podrobni dnevni red bo pravočasno razposlan skupno z izvestjem po pošti. — V primeru nesklepnosti bo pol ure kasneje drug občni zbor, ki bo sklepal ob vsaki udeležbi. Morebitne predloge je treba prijaviti odboru pismeno vsaj tri dni pred obnim zborom.

— Občni zbor Leonove družbe bo v sredo, 19. aprila ob 16 v Jugoslovanski tiskarni. Dnevni red običajni. — Odbor.

— V Službenem listu kraljevske banake uprave dravske banovine od 8. t. m. je objav-

ljena »Uredba o narodnem zdravstvenem skladu kraljevine Jugoslavije« in »Odločba o razširitvi tarifnega dela kolektivne pogodbe v grafični stroki iz l. 1935. na vso dravsko banovino.«

— Nove dr. Jeršetove Šmarnice »Luč iz Nazaretca« za letošnji majnik so pravkar izšle. Ker je »Luč iz Nazaretca« obenem tudi lepa družinska knjiga, kakor je pohvalno poudarila kritika v »Slovenec« preteklo nedeljo, in ker je naklada le majhna, utegne kmalu poiti. »Luč iz Nazaretca« bo tudi prav primerna priprava za Kongres Kristusa Kralja, ker šmarnice Kristusa Kralja zaradi pomanjkanja časa ne bodo izšle. Zato pohitite z naročili! Šmarnice se naročajo tudi pri založniku dr. Jos. Jeršetu, Ljubljana stolno župnišče. Knjiga obsega 243 strani in stane broširana 35 din, vezana pa 42 din.

— Sv. Barbara v Halozah. Zveza Maistrovih borcev v Meriboru vabi na ustanovni občni zbor odseka Zveze Maistrovih borcev vse borce, ki bivajo v občini Sv. Barbara v Halozah in bližnji okolici ter so se udeležili v prejšnjem letu leta 1918 n 1919 osebovobilnih akcij za našo severno mejo pod vrhovnim poveljstvom gen. R. Maistra, ki bo v nedeljo, 16. aprila 1939 po rani ev. maši v gostilni Antona Korenjaka pri Sv. Barbari v Halozah.

da je kuhinjska čokolada Mirim iz najboljših sestavin pripravljena.

— Nepredvidnost pri streljanju. Od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji nam poročajo: Na veliko soboto okrog polne se je obtelil 20-letni Ciril Zregla iz Breznice. Streljal je z možnarjem tako nepredvidno, da mu je strel nevarno razmesaril levo roko. Zatekel se je v ptujco bolnišnico. — Podobna nesreča se je dogodila na veliko soboto zvečer v Sadincih. Tam so kurili kres, pri katerem je bilo več fantov, med njimi 20-letni Ivan Lah, mlinski pomočnik pri Frideriku Irgoliču, trgovcu in županu v Sadincih, ter Ivan Majcen iz Vičane. Ko so se vračali proti domu, je Majcen nabijal pištolo, Lah mu je pa svetil. Orožje se je nenadoma sprožilo ter je naboj zadell Laha v desno nogo. Močno ranjenega so prepeljali v — Pri saprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans-Josef« grenčice.

— Požar pri Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji. Na velikonočni ponedeljek popoldne je nenadoma izbruhnil ogenj v hiši Vesenjaka Jakoba v Zamušani. Ker je bilo poslopje prazno ter suho, k temu pa je še pihal močen veter je bilo v par minutah vse v ognju. Zgorelo je 5 malih pujskov ter precej pohištva.

— Po nesreči ustrelila svojega ženina. Na veliko soboto popoldne se je v Mali vasi pri Ježici sestel mladi torbarski mojster Andrej Jakopič s svojo nevesto Jožico. Med kramljanjem je Jakopič pokazal dekletu majhen samokres. Jožica ga je vprašala, kako se s samokresom ravna in Jakopič ji je pokazal, kako se strelja. Jožica je vzela samokres v roke, pa je tako nesrečno ravnila z njim, da se je sprožil in kroga je zadela Jakopiča v desno stran. Ljubljanski reševalni avtomobil je Jakopiča takoj prepeljal v bolnišnico, kjer pa je na velikonočni ponedeljek umrl.

— Nesreča na Šmarni gori. Kapetan g. Surovič je šel s svojo soprogo Milo na šmarno goro na izlet. Zašla sta na neko stransko pot, kjer je g. Mila omahnila in padla tako nesrečno, da si je zlomila desno ključnico. Prenešli so jo pod šmarno goro, odkoder jo je reševalni avtomobil prepeljal v Ljubljano.

— Roparski napad pri Moravčah. Na veliki petek zvečer sta posestnika Klopčičeva v Moše-

niku ob banovinski cesti Moravče-Peče in njen brat opravljala večerno molitev. Naenkrat sta zaslišala v veži sumljiv ropot. Posestnica je šla pogledat v vežo, v tem hipu so se pa odprla vrata iz kleti in pred njo je skočil možki z naperjeno puško ter ji zaklical: Nazaj! Klopčičeva je v smrtnem strahu zbežala nazaj v sobo; za njo pa je stopil drugi možki z velikim kuhinjski množem v roki in zahteval denar. Posestnica in njen brat sta roparjema izročila 180 dinarjev, kolikor sta pač imela. Roparja sta jima še zagrozila, da ju bosta ubila, če gresta iz hiše in kličeta na pomoč, nakar sta izginila v bližnjem gozdu. Roparja sta bila maskirana s stara 30 do 40 let. Moravški orožniki, ki so bili o napadu obveščeni takoj drugi dan, se trudijo, da bi izsledili predrzna roparja.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Trije vlni v eni noči v Šoštanju. V noči velikega četrta na petek je dobro organizirana vlomilska tolpa v Šoštanju zagrešila kar tri vleme in odnesla le plen. Najprej so vlomili v Delobstvo branjarjo, kjer so odnesli slanino, sira, čokolade ter pomaranč v vrednosti za 1200 dinarjev. Precej škode so naredili vlomili tudi v Movhovi slaščičarni. Največji plen pa so odnesli iz trafike Ane Valdivce. Pobrli so skoro vso zalogo tobaka in cigaret, znamke, kolke, dopisnice in naredili škode nad 6000 dinarjev.

— Ančka: »Zakaj si tako vesela?« — Marica: »Kako bi ne bila! Prala sem perilo, belo je ko sneg, hitro sem gotova in prihranek imam. Prala sem namreč z domačim prvovrstnim terpentinovim milom »Oven«. Posnemaj me in perj vedno le s terpentinovim milom »Oven«.

— Med Kamnikom in Brezjami se je v soboto zvečer zgubil mal, dolgodlaki rujav, črnkasto sivi pes, terijec, s kratkim repom. Lastnik je Kulter Filip, okrajni živnozdravnik v Celju. Najditelj dobi nagrado.

— 200 din nagrade dobi najditelj brzoparnega kotla, katerega je zgubil voznik na cesti Ig—Škofljica, pri Podražju Cirilu, Ig 147.

Po državi

* 300.000 kvintalov olja je Dalmacija letno pridelala v 18. stoletju, zdaj pa ga pridelava vsako leto okrog 45.000 kvintalov. Zato se v dalmatinskih gospodarskih krogih pojavljajo stremjenja, kako bi se produkcija olja dvignila, zlasti se z ozirom na nesigurno konjunkturo vina. V 18. in 19. stoletju je pridelovanje olja zelo cvetelo, dočim je druga panoga, vinogradništvo, zaostajala. Ko pa je koncem preteklega stoletja prišlo do propada mnogih francoskih vinogradov, se je konjunktura za dalmatinsko vino zelo dvignila. Posledica tega je bila, da so mnogi kmetijski mesto oljk nasadili vinske trte in je tako produkcija olja močno padla. Danes je v vsem Primorju okrog tri milijone in pol oljčnih stebel. Na škodo produkcije olja je porasla produkcija vina, ki pa je zadnje čase tudi precej zastala in zato se gospodarski krogi zdaj bavijo z mislijo, da bi se produkcija olja spet dvignila, da bi se tako izravnali ti dve glavni panogi dalmatinske kmetijske produkcije.

* Elektrobuse nameravajo uvesti na cestah med Splitom ter Trogirom in Omisem. Kmalu bo končano popraviljanje in betoniranje ceste Split-Trogir in v kratkem začno betonirati tudi cesto Split-Omiš. Omenjeni cesti sta najživahnejši prometni žili v Dalmaciji. Ze svojčas se je pojavila misel, da bi se na teh dveh cestah spričo dejstva, da je v onih krajih dovolj in poceni električne energije, uvedli kot hitro prevozno sredstvo elektrobuse. Zdj je to vprašanje zopet na dnevnem redu in kakor vse kaže, bo ugodno rešeno. To prevozno sredstvo bi prineslo ogromno koristi vsem mestom od Splita do Trogirja in Omiša, kajti postala bi spričo hitre prometne zveze nekakšna predmestja Splita in njihov razvoj bi bil pospešen.

* Tovarna v Dugi Resi preklicala odpust 400 delavcev. V Dugi Resi pri Karlovcu je velika predilnica in tkalnica, ki zaposluje precejšnje število delavcev. Pred kratkim pa je tovarna prišla v zagato zaradi zastoja na mednarodnih borzah, ker ni mogla dobiti dovolj deviz, s katerimi bi mogla nakupiti surovine. Zato je odpustila okrog 400 delavcev nočne šifte v predilnici. Na pobudo delavskih organizacij pa je tvornica zdaj preklicala odpust delavcev, kljub temu, da še vedno ne more kupiti surovin, je pa zaradi tega skrajšala delovni teden v predilnici na pet dni.

* 70-letni tihotapec. Tihotapski oddelek zagrebške policije je imel pred prazniki dober lov. Oddelek vodi točno razvidnico o vseh osebah, ki so že kdaj prišle navzkriž z oblastmi zaradi tihotapstva. Med temi osebami je tudi 70-letni Ivan Sirjan, ki je kljub visoki starosti naravnost ženjenjen tihotapec. Zdanje čase je policija nekako izgubila sled za njim, vendar ni mogla misliti, da bi starec prenehal s svojo obrtjo. Po nekih informacijah, ki jih je dobila policija iz ne preveč zanesljivega vira, je Sirjan pred kratkim prišel v Zagreb z večjo količino tihotapske »robe«. Zato so detektivni tihotapskega oddelka pričeli zasledovati razne manjše tihotapce, za katere vedo, da posredujejo robo med »grosistom« in odjemalci. In res, eden od teh je obiskal starca na njegovem stanovanju. Ker je policija dvomila, da bi starec sprejemal vljudnostne obiske, je kar hitro napravila v starčevem stanovanju preiskavo, ki pa je za osumljenca ugodno izpadla. Toda policija ni bila zadovoljna s tem. Zato je preiskala še druga stanovanja v hiši in slednjči še drvarnice. In v neki drvarnici so agentje povsem slučajno naleteli na odprtino, v kateri je bil skrit velik kovček. Ko so ga odprli, so našli v njem 17 kilogramov saharina. 70 žigalnikov in dobro kilo kreslinih kamnov. Sirjan je za paznike romal v zapor, vendar pri zaslišanju na noben način noče izdati svojega »dobavitelja«, to pa zaradi tega, da bo potem, ko bo prišel iz zapora, zopet vzpostavil svoje poslovne zveze.

* Skrivnostni umor gozdnega delavca. V Grižanih pri Crikvenici so našli ustreljenega 24-letnega gozdnega delavca Nikolo Barbariča. Nedaleč proč, kjer so našli mrljica, pa stoji hiša, v katero je bil v isti noči poskušen vlom. Sumijo, da sta

Ljubljana, 12. aprila

Gledališče

Drama, Sreda, 12.: »Hlapci«. Red Sreda, Četrtek, 13.: »Živi mrtvec«. Premierski abonma. Petek, 14.: Zaprt. (Kaj je resnica?, gostovanje v Celju.) Sobota, 15.: »Živi mrtvec«. Red B.

Opera, Sreda, 12.: »Werther«. Red A. Gostovanje Josipa Gostiča. Četrtek, 13. ob 19.30: »Lo-hengrin«. Red Četrtek. Petek, 14.: Zaprt. Sobota, 15.: »Vse za šaloc«. Premierski abonma.

Radio Ljubljana

Sreda, 12. aprila. 12 šramel »Škrjanček« — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Operetni drobci (plošče) — 14 Napovedi — 18 Mladinska ura: a) Zakaj slavimo velike može (g. prof. Fr. Vodnik); b) Ročna dela: Lok in pušice (g. Miroslav Zor) — 18.40 Zagorje danes (g. Arnošt Adamič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Koncert komorne glasbe. Sodelujejo: gdč. Ksenija Kušej (sopran), gg. Ali Dermelj (violina), Bogomir Leskovic (cello), Marijan Lipovšek (klavir) — 21.15 Melody jazz — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emonac«. — Konec ob 23

Drugi programi

SREDA, 12. APRILA: Beograd: 20 Humor — 21 Nar. pesmi — Zagreb: 20.30 Ljubljana — Sofija: 19.15 Gounodova opera »Margareta« — Varšava: 21 Chopinove skladbe — 21.50 Brazilske pesmi — Budimpešta: 21 Ork. konc. — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba — 21 Igra — 22.30 Ork. konc. — Rim-Bari: 21 Boitova opera »Nero« — Dunaj: 20.10 Orkester in zbor — Berlin: 20.10 Dunajski zvoki — Hamburg: 21 D'Albertove skladbe — Lipsko: 21 Glazunova balet. »Ljubezenska uvijatac« — Köln: 21.15 Filmski kabaret — Frankfurt-Stuttgart: 20.10 Plesna glasba — Beromünster: 21.15 Moserjeva spevoigra »Ribičevka« — Paris P. T. T. - Lyon: 21.40 Gretryjeva opera »Zemir in Azor«.

Prireditve in zabave

Fantovski odsek v Rokodelskem domu v Ljubljani bo priredil v nedeljo, 16. t. m. ob 8 zvečer svojo prvo telovadna akademijo v dvorani Rokodelskega doma. Na eporedu je veliko lepih in dobro pripravljenih telovadnih točk. Vstopnice so že v predprodaji in se dobe vsak dan v Rokodelskem domu. Vabimo vse prijatelje naše mladine, da se akademije udeležijo in si nabavijo vstopnice že v predprodaji.

Izredni koncertni užitek se nam bo nudil v petek zvečer na večeru komorne glasbe v veliki Filharmonični dvorani. Predvsem opozarjamo na prekrasni Schubertov klavirski trio v b-duru, ki je otvoritvena točka tega večera. Posebej še opozarjamo, da bo sodelovala na koncertu tudi kolaraturna sopranistka gdč. Ksenija Kušejeva, ki študira še petje pri znani pedagoginji na Dunaju. Koncert bo v petek 14. t. m. ob 20 v veliki Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Predavanja

Svetopisemski večer bo drevi ob 8 v dvorani serafinskega kolegija. Vsi, ki se zanimajo, vljudno vabljeni.

Predavanja za mojstrski izpit v Rokodelskem domu se bodo nadaljevala v četrtek, 13. t. m. ob osemih zvečer. Vsi udeleženci naj pridejo v četrtek pred osmo uru v društveno sobo Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12.

Bežigradske prosvetno društvo ima svoj 10. prosvetni večer v četrtek, dne 13. aprila ob 8 zvečer v Mavričevi dvorani (poleg kavarnar Majcen na Tyrševi cesti). Predava g. Mavrič Bergant o slovenskih velikih možeh kot prvih voditeljih slovenskega naroda.

Moški odsek Šempetrske prosvete ima v sredo ob 8 zvečer predavanje. Predava g. inspektor Fr. Erjavec. Može in fantje so povabljeni, da se predavanja v obilnem številu udeležijo.

Sestanki

Jugoslovansko kirurško društvo, sekcija Ljubljana, ima dne 13. aprila ob 18 strokovni sestanek v predavalnici ženske bolnišnice. Dr. Šavnik L.: Ginekologija in zdravljenje z rentgenom in radijem. Demonstracije. Dr. Rakovec Sl.: Plastične operacije hidromfroze. — Zdravniki vabljeni.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Poizvedovanja

Našla se je železniška legitimacija na ime Maksimilijan Mrcina, Sisak. Dobi se pri Zgonc-Grum, trgovina, Kopitarjeva 1.

Ušla je mala rumena papiga »Koki-Pikica«. Prosim javite, kje se mi jo vrne. Lepa nagrada. Celovška cesta 34 v trgovini ali tel. 30-72.

oba zločina v zvezi, kajti strel, s katerim je bil ubit Barbarič, je prišel iz smeri hiše. Zdi se, da je bil vilm fingeran in da je motiv umora ljubezenska afera.

Anekdota

Znani pruski vojskovodja Wrangel je leta 1848 dobil povelje, da zasede Berlin in tam napravi red. Berlinčani so mu zagrozili, da bodo ubili njegovo ženo. Wrangel je kljub tej grožnji zavzel Berlin in takoj vprašal po svoji ženi. Njegova žena je ostala zdrava. Ko je Wrangel za to zvedel je ironično dejal: »Sem takoj vedel, da se na take ljudi ne morem zaneči.«

...Potem imam še žirafa, ki si jo pa moramo aatančneje ogledati v spalnici.

Strašen zločin polblaznega očeta

Nova cerkev pri Celju, 10. apr. Kranjc Gašpar iz Novakov 21 je živel s svojo ženo Frančiško roj. Trobiš in osmero otroki v najhujšem sporu in prepiru. Kranjc Gašpar, ki ima že dobrih 72 let, je že od svoje mladosti velik posebnež in dedno obremenjen. Ženi in otrokom je postal pravi trinog. Zato ga je žena pred kakimi 7 leti z otroki zapustila in jih preživljala s pridnim delom. Zaradi precejšnje števila so imeli trde čase. Vendar pa so izhajali in pustili očeta pri miru. To je Gašparja, ki je strašno maščevalen, hudo peklo. Tuhtal je, kaj bi ukrenil, da bi v primeru njegove smrti ne dobila žena in otroci nič za njim.

S tem namenom je prodal pred meseci svoj dom v skritem hribovskem zatiju za vinogradom in posestvom vred čisto pod nič. A tu se je oglašila sodnijsko žena in zahtevala svoj del in vzgojevalnino za mladoletne otroke. Tožba je uspela in malomarni oče je bil obsojen, da mora plačati 12.000 din. Kupnina je znašala samo 900 din. Vložena je bila nova tožba za razveljavljenje prodaje.

Odrasli otroci Gašparja Kranjca so si med svetom dobro pomagali. 25-letni Martin se je celo odločil, da si postavi z materjo neke pri Arclinu malo hišico. Imel je kot tesar že pripravljenega mnogo lesa in kupljen prostor. Na veliko soboto je streljal po stari fantovski navadi na griču blizu očelovega doma, kjer so dajali sosedom znamenje, da se začne pri Novačanu blagosilvanje velikonočnega jagnjeta. Delali so to na starem mestu kakor druga leta. Oče Gašpar se je silno razjezil, ko je videl med strelci na svojem posestvu tudi sina Martina, ki je po svoji nesreči odhajal zadnji s streljača. Tedaj pa stopi preden oče z nabito staro vojaško pištolo in začne streljati na svojega lastnega, nič hudega slutečega sina Martina. Oddal je več strelcov. En strel je šel sinu mimo sapnika skozi prsi in mu obtelal v hrbtnem mozgu. Mlajša sestra Matilda je

začela braniti v krvi ležečega brata proti podivjanemu očetu. Oče ji je grozil, da bo ustrelil še tudi njo, vendar pa tega ni storil, marveč se je obrnil in šel h kupcu svojega posestva in mu rekel: »Sina sem ustrelil, zdaj pa pojdi po orožje!« Ta strašni zločin se je zgodil ob 10.30 popoldne. Grozna novica je pretresla vse župljane do dna duše in spremenila velikonočno veselje, ki ga je podpiralo toplo vreme, v splošno žalost in sočutje z revno družino.

Hitro so brzojavili po reševalni avto, ki je bil takoj na mestu. Ko so šli po smrtno ranjenega sina, so ujeli tudi zverinskega očeta, ki je imel še v roki pištolo z dvema nabojema. Oddal je orožje s blazinim nasmehom: »Le imejte pištolo, zdaj je itak ne potrebujem več!«

Mnogi trdijo, da je imel namen streljati tudi še na ženo. Do orožniške postaje v Vojniku so peljali zverinskega očeta z reševalnim avtom, v katerem je ležal smrtno ranjen sin Martin. Oče ni kazal nikakih znamenj kesanja. Martin Kranjc je v nedeljo umrl v celjski bolnišnici.

Gašpar Kranjc je bil v svojem življenju vedno posebnež. Za njegovo dedno obremenitev pričča tudi dogodek iz njegove mladosti. Govori se, da je ustrelil kot 14-letni fant svojega brata v zibelki v jezi, ker je otrok vedno jokal. Napram drugim ni bil ravno hudoben, a strasten divji lovec, nevaren za vse, ki bi ga skušali dobiti.

Grozje poln je bil trenutke za njegovega drugega sina, ki je prihajal z avtobusom na velikonočni dopust in zagledal skozi okno, kako sta gnala dva orožnika njegovega očeta. Drugi, ki ga niso poznali, pa so delali opazke: »To je menda oče, ki je streljal na svojega sina.« Zvedel je na ta način o strašni žalostni, ki se je že mnogi bali, da bo enkrat prišla, kajti polblazni oče je zadnji čas večkrat grozil, da bo vse postreljal, ker mu je sodišče preprečilo maščevanje nad svojimi s prodajo posestva.

Velikonočni prazniki v Ljubljani

Sama svetla pomlad se je razlila za velikonočne praznike nad Ljubljano in nad vse deželo. Prav na veliko soboto so Ljubljančani pričeli odlagati nadležne zimske sukne, jih premenjavati v lahke plašče, večina pa je čez dan že hodila kar brez plaščev in sukenj, vsaj kar se moških tiče. Ženske pa so seveda zamenjale težke zimske plašče z lažjimi, nekatere bolj pogumne, ki se ne boje prahla, so že hodile samo v kostumih.

Vreme je bilo torej letošnjim velikonočnim procesijam zelo ugodno. Zato so se procesije razvile v tako veličastnem razmerju kakor še zlepa ne. Število odličnikov, ki so se procesije udeležili, je bilo naravnost impozantno.

Najbolj imenitna je bila seveda stolna procesija v soboto popoldne. Ob gostem špalirju občinstva se je vrstila dolga vrsta vernikov in odličnikov. Najsvetejše je nosil škof dr. Rožman, med odličniki pa so korakali za Najsvetejšim: ban dr. Natlačen, divizijski poveljnik general Lukič, podban dr. Majcen ter vsi načelniki banske uprave. Mestni župan je skoraj ob istem času šel kot patron trnovske farske za Najsvetejšim v Trnovem. Pri stolni procesiji ga je zastopal podžupan dr. Ravnihar in večje število občinskih svetnikov. V procesiji so šli med drugim tudi: rektor univerze dr. Kušej, predsednik apelacijskega sodišča dr. Vladimir Golia ter predstavniki in načelniki železnice, finančne uprave, pošte, raznih samouprav-

nih ustanov, dalje ljubljanski poselanci gg. Mašič, dr. Golia, Rigler, Stare in Smersu. Obrtno zbornice so zastopali podpredsednik g. Ivan Ogrin ter svetnika predsednik Zveze slovenskih obrtnikov gosp. Karel Kavka in podpredsednik g. Šimenc. V stolni procesiji je šlo močno zastopstvo katoliškega starešinstva, Prosvetne zveze, krščanskih ženskih organizacij, rokodelskega društva, katoliški akademiki in srednješolci ter mnogo drugega vernega občinstva.

Krasno so bile tudi druge procesije. Omeniti moramo predvsem križansko procesijo, ki slovi po svoji lepoti že od nekdaj, dalje procesijo pri Sreću Jezusovem in procesijo na Rakovniku. Prvič je bila procesija tudi na Kodeljevem, ki je prav lepo uspela. Tudi Moščanci so razvili iz svoje prijazne cerkvice lepo procesijo. Da so bile procesije po vseh drugih farah, tako pri Sv. Petru, za Bežigradom, v Šiški, v Trnovem, pri frančiškanih, pri Sv. Jakobu, na Viču prav krasne in veličastne, to se razume, saj so bile še sleherni leto.

Uspela je tudi potresna procesija, katere se je udeležilo zelo mnogo vernikov. Ljudstvo je povsod primerno okrasilo okna s svečami in pobožno molilo.

Številna izletnikov, ki so odšli med prazniki v naravo, skoraj ni mogoče prešteti. Vse številke s kolodvorov, z avtobusov ne bi dale prave slike. Mnogo jih je tudi odšlo peš, s kolesi in s lastnimi vozili.

Velika noč v stari cukrarni

Je bila prav praznična, da so bili z njo zadovoljni reveži, prav tako pa tudi dame in gospodje, ki vsako opoldne in zvečer nadzorujejo ta potrebni mestni socialni zavod za najrevnejše. Na veliko soboto opoldne so imeli v cukrarni za kosilo makarone s fižolom, a za večerjo je vsak dobil zavite s kosom police, 10 dkg šunke in pirhom, poleg tega pa seveda tudi še hlebeček kruha. Na veliko nedeljo je bila opoldne riževa juha z govedino, za večerjo pa šunka in polica, poleg tega pa obakrat tudi hlebeček kruha. V ponedeljek so imeli opoldne izvršten ričet s svinjino, zvečer pa salamo, ki jo je podarila trdnica Slamič, seveda pa niso bili obakrat brez obilnega hlebečka kruha. V torek za kosilo so bili makaroni s kislim zeljem, zvečer pa narezek in čaj z vinom ter potica in kruh. Vse organizacije, ki so se prijavile za nadzorstvo v cukrarni, prav vestno opravljajo svojo zamudno nalogo. Opoldne nadzorujejo ves zavod v cukrarni same dame, zvečer pa sami gospodje. Podnevi imajo nadzorstvo zastopnice Slovenske krščanske ženske zveze, Splošnega ženskega društva, Krščanskega ženskega društva, Društva knežnje Zorke, Jugoslovanske ženske zveze, »Atene«, Društva za varstvo deklet, Kola jugoslovanskih sester, namreč osrednjega društva in podružnic iz Most, Štepanje vasi in Šiške, Rdečega križa ter Elizabetinih konferenc vseh ljubljanskih župnij, torej tudi s Kodeljevega in iz Most. Zvečer pa ves zavod nadzorujejo zastopniki Rdečega križa, Društva za varstvo rokodelskih vajencev, Društva rokodelskih pomočnikov, Zveze združenih delavcev, društva Skrb za mladino, Društva rokodelskih mojstrov in pa vseh Vincencijevih konferenc, torej vseh ljubljanskih župnij, z Grada, iz Most in z Viča. Pri nadzorstvu so zastopane vse organizacije, ki sodelujejo v Vrhovnem socialnem svetu mesta Ljubljane in so voljne pomagati pri človekoljubnem delu za bližnjega. Tako so v nadzorstvu zastopani vsi deli mesta in vsi sloji, da lahko opazijo vsako zlorabo dobrote, in take ljudi, ki niso vredni podpore, lahko takoj predlagajo za izločitev. Vse organizacije tako vestno opravljajo svoj nalog, da jim ne more ostati prikrita niti najmanjša pomanjkljivost v zavodu, vendar pa so do slej še vse nadzornice in nadzorniki pohvalili izvršno hrano, snago in red. Blagodejen vpliv nadzorstva se bo pa gotovo pokazal tudi izven zavoda, saj bo pohlvala nadzorstva, ki jo izrekajo požrtovalne dame in gospodje z vseh strani Ljubljane, gotovo delovala tudi na vseh straneh Ljubljane in imela ta učinek, da se bosta zanimanje in dobrodelnost za staro cukrarno še pomnožila.

PRIZNALI NAM BOSTE

da smo skrbno izbirali blago za pomlad. Naše blago za kostime, plašče in oblačila, je tako po barvi kot vzorcih prijetno presenečenje za še tako razvijen okus. — In pomeni je!

BRATA VLAJ, Wolfova 5.

1 Film za častnike. Danes (12. aprila) ob 18 do 19 se bo v kinu »Sloga« predvajal film o francoski armadi za vse rezervne častnike in vojaške uradnike tukajšnje garnizije. Z ozirom na zanimivo vsebino filma se obisk vsem rezervnim častnikom priporoča. Vstopnine ni, prinesite pa s seboj častniške legitimacije.

1 Šola Glasbene Matice bo začela z rednim poukom po velikonočnih praznikih, jutri, v četrtek, na kar opozarjamo stare in gojence.

1 Tehnične osebe ljubljanske Drame je podarilo za mestne uboge v cukrarni 100 din, katere je prejelo od g. Emila Kralja ob priliki njegove 25 letnice umetniškega delovanja.

1 Združenje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov, sekcija Ljubljana vabi svoje člane na ogled fundiranja zgradb Strojnega in Kemičnega instituta naše univerze, ki bo v četrtek, dne 13. t. m. ob pol 16. Zbirališče na vogalu Aškerčeve ceste in Murnikove ulice.

1 Rokavice, nogavice, karničnik, Nebotičnik. 1 Smrtna nesreča na glavnem kolodvoru. V nedeljo ob pol 2 popoldne se je na glavnem kolodvoru pripetila huda nesreča. 53 letni voznik preglednik ljubljanske kurilnice France Verčič je hotel prekorajiti prago, ni pa videl, da prihaja vlak. Lokomotiva je Verčiča zgrabila in ga tresla ob tla. Verčiču je posnelo vse lase in mu je potila lobanja. Bil je na mestu mrtve. Zapušča vdovo in sina.

1 Opozorilo telefonskim naročnikom. Vse telefonske naročnike opozarjamo, da potoče 15. aprila rok plačila telefonske naročnine in obrokov instalacije. Vplačila se vršijo na dostavljene čekovne položnice ček. računa 10.225. Naročniku, ki za-

MARIBOR

II. umetniški teden

Kakor lani bo tudi letos kot prireditelj Umetniškega kluba v Mariboru Umetniški teden ob 16. do 22. aprila. Dne 16. ob pol 11 dopoldne se bo odprla umetniška razstava domačih slikarjev v veliki unisoni dvorani. Ta razstava bo ostala odprta 14 dni. Dne 17. bo v gledališču koncert, na katerem bosta ljubljanski godalni kvartet in pihalni kvartet izvajala tri skladbe, ki so bile od mariborskih glasbenikov predložene natečaju za nagrado najboljših kompozicij in ki še niso bile nikjer izvajane. Ostali del koncerta bo izpopolnjen z izvajanjem novih glasbenih del. V sredo 19. bo v Ljudski univerzi literarni večer, na katerem bodo čitali svoja dela književniki, člani Umetniškega kluba, med drugim prof. dr. Stanko Cajncar, prof. Anton Ingolič, Franjo Roš-Radivoj Rehar, Ivan Potrč, Kajč, Ruža Lucija Petelinova in dr. Ker bo sodelovalo večje število književnikov s kratkimi a značilnimi deli, bo ta večer gotovo zanimiva novost za Maribor. V soboto 22. aprila ob 20 bo v Narodnem gledališču predstava že v Ljubljani z uspehom uprizorjenega in od banovine nagrajenega dela klubovega člana Stanka Canjkarja »Potopljeni svet«, ki bo s svojo prezenzativno problematiko danes v dobi tolikšnih nasprotujočih si duševnih tokov, zbudil živahno zanimanje. Po tej predstavi bo v prostori kazine družabni večer, na katerem se bodo razdelile nagrade za najboljša dela iz književnosti, muzike in slikarstva ter za najboljšo odrsko stvaritev. Kakor izvedemo, je bilo predloženih 14 glasbenih del, ki so skoraj vsa nadpovprečne vrednosti. Enako število so dosegla tudi predložena književna dela, razen manjših, dva večja romana, in dve pesniški zbirki. Žirije so potentakem imele nalogo, in kakor so ugotovile, hvalečnega dela, ker so vsa nagrajena dela res kvalitetna. Umetniški klub bo razdelil po tri nagrade: 2000, 1000 in 500 din za književna, glasbena in slikarska dela ter za odrske prireditve.

Opozarjamo Mariborčane in okolčane na to kulturno prireditev, ki naj pokaže, s koliko močjo se na tem obsejnim ozemlju ustvarja narodna kultura, saj so umetnine najmočnejši izraz narodne duševne sile in volje do življenja. Zemlja, ki tako ustvarja, je pač do zadnje bilke slovenska.

Vabimo Mariborčane, da se odzovejo letos vabilu Umetniškega kluba v čim večjem številu in posetijo njegove letošnje prireditve. Za nagrade so prispevali znatni znesek banovina,

mudi rok vplačila, se telefon začasno izključil iz prometa dne 16. aprila, za zopetno vključitev pa mora plačati takso 100 din. Za eventualne reklamacije se obrnite na pošto Ljubljana 1, telefon številka 48-07.

1 Raznovrstno volneno blago — najcenejše pri Jeločnik & Simončič - Ljubljana - Pred škofijo 13.

1 Opozarjamo na otvoritev prodajalne čevljev znamke »Dunav«. G. Resman, lastnik izdelovalnice v Belgradu, ki je spravil na trg ročni izdelek čevljev najmodernejšega kroja in prvovrstne kakovosti, želi zadovoljiti tudi tukajšnje odjemalce. Prepričajte se sami brez obveze nakupa v novo odprto trgovino »Dunav«, Mestni trg 17.

Celje

c »Kaj je resnica?« Ljubljanska drama bo uprizorila v petek, dne 14. aprila, ob 8 zvečer v celjskem mestnem gledališču L. Pirandellovo igr v 3 dejanjih »Kaj je resnica«. Predstava je za abonma. Neabonenti dobe vstopnice v predprodaji v Slovaški tiskovni zadrugi.

c Zmaga celjskih šahistov v Trstu. Celjski šahovski klub je priredil za Veliko noč avtobusni izlet v Trst in igral proti Klubu OND Societa Tristina B. De Rin. Celjani so zmagali z 11:1 ter so bili od vseh navdušeno sprejeti. Igrali je prisostvovalo tudi mnogo ljudi. Rezultati: Gabrovšek: Ferrari 1:0, Cijan: Pirona 1:0, Sajovic: Vidman 3/2, Skitek: Pavlin 1:0, Šmigovec: Cerenci 1:0, Volker: Gvarini 1:0, Deteček: Secoli 3/2, Grašar: Inž. Audoli 1:0, Diehl: Pant 1:0, Fajš: Heisenhoter 1:0, Kočmur: Bratcovich 1:0, dr. Pokorn: Centasi 1:0.

c Požar na Zg. Hudinji. Predvčerajšnjim okrog 3 je začela goreti stanovanjska hiša Franca Šlosarja na Zg. Hudinji pri Celju. Najprej se je vnela streha, krita s slamo, tako, da je bilo poslopje kmalu v plamenih. Celjskim in gabskim gasilecem se je posrečilo rešiti sosednja poslopja, Šlosarjeva hiša pa je pogorela do tla. Škoda znaša okrog 75 tisoč din. Ogenj so zanetli otroci s papirnatimi patronami, ki so vnele slamnato streho.

c Smrtna nesreča pri Storah. Ko se je peljal 21 letni posestnik sin Skobne Franc iz Dobja pri Planini nad Sevnico iz Celja s kolesom skozi Store, je tresel vanj neznan kolesar s tako silo, da je Franca vrglo v jarek, kjer si je prebil lobanjo in obležal na mestu mrtve. Brezvestni kolesar je peljal dalje in pustil mrtvega Franca v jarku. Franca so pripeljali v domačo faro v Dobje.

c V celjski bolnišnici sta umrla 37 letni trgovski pomočnik Stanič Jože iz Celja in 75 letni dninar Pepernik Janez iz Višnje vasi.

prav tako pa tudi poedini zasebniki, organizacije in tvrdke v Mariboru.

m Ljubitelji glasbe že danes opozarjamo na izreden dogodek, ki bo dne 9. maja v veliki dvorani Uniona. Simfonični orkester Glasbene Matice bo pod taktirko kapelnika vojaške godbe kapetana Jiraneka izvajal nesmrtno Dvoržakovo »Slovenske plesce«. Prvič se bo tokrat izvajalo v Mariboru vseh 16 plesov skupaj. Predprodaja vstopnic se bo pravčasno odvijala.

m Cesta na Pohorje. Dela na cesti so se spet pričela. Dokončavajo se zadnji kilometri do cerkve sv. Aneha. Dela se bodo v tej zadnji etapi vršila s pospešeno naglico ter bo dobilo pri njih večje število delavstva zaposlitev.

m Smrtna kosa. V Gradcu je umrl upokojeni stavbni svetnik Rudolf Enzi, star 58 let ter rodom iz Maribora. Truplo so prepeljali v Maribor ter ga tu pokopali. V bolnišnici je umrl 53 letni posestnik Stefan Kotnik iz Framaj, v Vrbanski ulici št. 29 je umrla Antonija Solak, vdova po mesarskem mojstru. Naj počivajo v miru!

m Rekorden avtomobilski promet med prazniki. Na naših cestah smo imeli med prazniki naravnost rekorden avtomobilski promet, kakor ga pri nas menda doslej še ni bilo. Zelo veliko je prišlo nemških avtomobilistov čez mejo. Večina je nadaljevala pot proti jugu na morje.

m Prihodnja dramska novost v mariborskem gledališču bo izvrstna veseloigra »Upniki na plan« v Malčevi režiji.

m Gramoz za banovinske in državne ceste. Prihodnji teden bodo licitacije za dobavo gramoz za banovinske ceste na področju okrajnega cestnega odbora o Mariboru. Za 348.572 km banovinskih in za 57.248 subvencioniranih cest je razpisal odbor dobavo in vožnjo 20.083 kub. metrov gramoz za 1.420.700 din. Družbe bodo za vsak cestni odsek posebej in sicer v torek 18. aprila v Mariboru, v sredo 19. aprila v Sv. Lenartu v Sl. gor. in v četrtek 20. aprila v Slov. Bistrici. — Prav tako bodo v kratkem družbe za dobavo gramoz za državne ceste Maribor—Sl. Bistrica in za del pujske ceste bo dne 6. maja v Mariboru, za odsek pujske ceste pa bodo posamezne družbe potem še v Ptuj 8. maja, v Ormožu 9. maja in v Dol. Lendavi dne 10. maja.

m D. K. W. motorna kolesa in dvokolesa dobiti pri Ozvatič, Maribor, Čafova ulica 1.

m Ni bilo v Hutterjevi tovarni. »Slov. dom« je včeraj poročal, da se je ponesrečila delavka Justina Lang. G. Hutter pa nas sedaj naproša za ugotovitve, da se omenjena delavka ni ponesrečila v njegovi tovarni.

m Strahovalci Limbuša obsojeni. Pred mariborskim malim senatom se je včeraj zagovarjala petčlanska tatinska tolpa, ki je lansko jesen strahovala Limbuš in okolice. Tatovi so vlamljali v zidance in živilske shrambe, zaklali so v tujih hlevih tri pitane svinje ter jih pojedli. Sodbe so bile hude: Skof Marija 6 mesecev strogega zapor, Skof Anton 1 leto in 6 mesecev strogega zapor, Verdnik Ivan 1 leto strogega zapor, Verdnik Marija 6 mesecev strogega zapor, pogojno na 5 let, Krajnc Stanko 1 leto strogega zapor, vsi skupaj pa nas izgubo častnih pravic za 3 leta.

m Dva posestnika pogorela. Pri posestniku Polegegu v Sentovcu pri Slov. Bistrici je nastal požar ter je zgorela hiša in gospodarsko poslopje. Požar je nastal na strehi. Od Polegega je preiskočil ogenj k sosedu Lešniku, kateremu je pogorela hiša in gospodarsko poslopje. Orožniki so aretirali dve osebi, ki sta osumljeni, da sta zažgali. Škoda se cenil na 80.000 din.

m Smrtna nesreča pri velikonočnem streljanju. V Zg. Gradšču pri Smartnem se je smrtno ponesrečil posestnik Franc Gorjup, oče družine z 8 otroki. Gorjup je na velikonočno nedeljo streljal pred hišo po starem običaju najprej z možnarjem, potem pa je odšel v hišo ter se vrnil s staro puško enoček, ki se je nabijala od spredaj. Puška je bila že zelo slaba, vendar jo je Gorjup nabil z veliko količino smodnika. Ko pa je sprožil strel, je puška raznesla. Zadnji del cevi je vrglo nazaj ter se je nesrečno zarila skozi desno oko v možgane. Gorjup je padel takoj nezavesten na tla ter je po kratkem smrtnem boju izdihnil.

m Nesreča z motornim kolesom. Na Tržaški cesti se je prevrnilo motorno kolo, na katerem

sta bila Albin Lovrenčič in gostilničarka Elza Hometer. Kolo se je prevrnilo, ko se je Lovrenčič skušal izogniti nekemu starčku, pa je pri tem prenglo zavrl. Pri padcu je gostilničarka Hometer dobila precej hude poškodbe na rokah in obrazu.

m Iz strahu pred kaznijo — pobegnil iz ječe. Pri snajzenju pisarn na okrožnem sodišču je pobegnil iz ječe Ignac Krajnc iz Zikarevec, ki je bil pred nekaj meseci obsojen na 6 mesecev zapor ter je prestajal kazen v jetnišnici. Pobegnil je, ker se je ustrašil nove kazni. Ko je bil zaprt, je namreč prišlo na dan, da je Krajnc ukradel 8 koles in ima na vesti krivo prisego.

Gledališče

Sreda, 12. aprila, ob 20: »Dijak prosjak.« Red C. Četrtek, 13. aprila, ob 20: »Štev. 72.« Red B.

Trbovlje

Gozdni požar. Na velikonočni ponedeljek so fantje za šalo streljali s petardami. Ena je padla na suho drvečje pod klečo in ga vžgala. Veter je ogenj razpil in začelo je goreti še resje in listje da so imeli gasilci dobri dve uri dela, da so vse pogasili. Ker z vodo niso mogli priti povsod blizu, so z vejami potolkli ogenj in ga vdušili. Škoda še ni prevelika, ker je prostor na pol gola skala in se je ogenj počasi plazil naprej. Tudi je bilo podnevi, da so ogenj pravčasno opazili.

Škropite tudi stranske ceste! Stanovalci ob novi cesti prosijo, da se tudi tam mimo škropi, ne le po glavni cesti.

Film o lanskem fantovskem taboru v Ljubljani bo predvajal prihodnjo nedeljo in ponedeljek kino Društveni dom.

Konjice

Lep koncert. Tudi letos so združeni mladinski pevski zbori konjiškega okraja priredili svoj pomladanski koncert, ki je že tretji te vrste. Na sporedu tega koncerta je bilo zastopanih 9 mladinskih pevskih zborov, večjih in manjših, boljših in slabših. Izvajale so se skladbe sledečih skladateljev: Emil Adamič (10), Breda šček (50), Matija Tome (2), Emil Ulaga (2), Marija Kogoj (1), Vasilij Mirk (1), Vinko Vodopivec (1), Risto Savin (1), Matija Bravničar (1), Slavko Osterc (1), Makso Pirnik (1). Prav dobro sta svoj program izvedla zbor iz Vitanja ter iz Zreč. Izgovorjava je jasna, dinamika upoštevana, nastop gotov, glasovi so izobličeni ter izenačeni. Odlični je zbor iz Loč; pevci pojo globoko občuteno ter so do potankosti disciplinirani. Nastavek glasov je mehak, uporabljajo se pravilni registri, kar je posebno pomembno za srednji glas, ki pri mnogih zborih tako rad prehaja preko svojih določenih mej v napetost ter s tem povzroča zadržanost in padec intonacijskega ravnesvoja. Ostalim zborom, ki so pa tudi vsi nastopili z navdušenjem in z ljubeznijo do naše pesmi, priporočam več pažnje na jasnejšo izgovorjavo ter na poglobitev vsebine kompozicije, tako da se dirigent in pevci strnejo v eno celoto, da dobi slušalec vtis, da pojo pevci, še tako mladi, iz notranjega doživljanja. Želim, da bi združeni mladinski pevski zbori konjiškega okraja še nadalje gojili našo lepo pesem in oblikovali otroška grla, občinstvu pa kmalu zopet nudili umetniškega užitka, za kar jim je ono od srca hvaležno. — A. C.

Študenec pri Sevnici

Tečajnice gospodinjstva tečaja na Studencu izrekajo najtoplejšo zahvalo vsem dobrotnikom, ki so pripomogli, da je tako lepo uspel gospodinjstvi tečaj. Prisrčno se zahvaljujejo gradb. ministru in poslancu našega okraja g. dr. M. Kreku, ki je poskrbel za izdatno podporo, kraljevi bankski upravi, Slov. krščanski ženski zvezi v Ljubljani, občini Studenec in okrajnemu kmetijskemu odboru v Krškem.

Jesenice

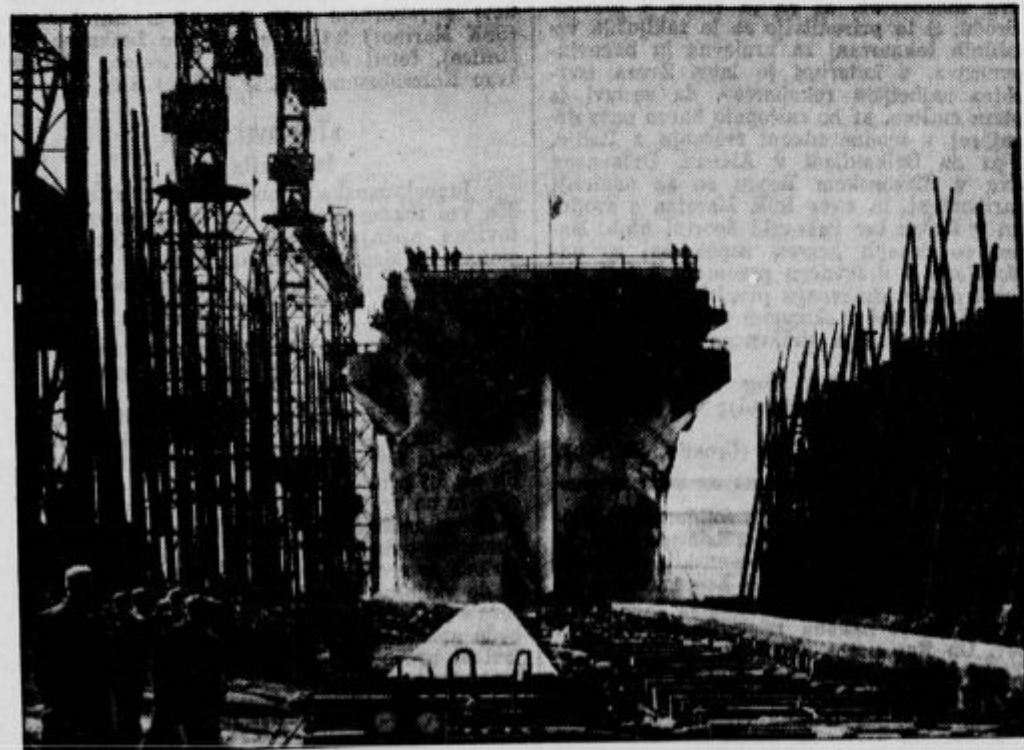
Nalivna peresa v veliki izbiri v trgovini Krekovega doma.

Kranj

Smrt zgledega katoliškega moža. V Stražišču pri Kranju je umrl v starosti 67 let tamošnji ugledni posestnik, pekovski mojster, gostilničar in trgovec g. Franc Tepina. Pokojnik je bil poznan daleč naokrog kot izredna gorenjskega dobričina, čigar dobro srce ni poznalo mej. Če povemo da je bil g. Tepina za botra pri 124 krstih in to večinoma revnim, celo beraškim in ciganskim otrokom in da je bil 28 otrokom birmanski boter, potem že te številke mnogo povedo. Pokojnik zapušta zalujočo soprogo in 6 otrok. Naj v miru počiva! Zalujočim ob bridki izgubi naše iskreno sožalje!

Svengaljev nastop v Kranju. Začetek prireditve v sredo bo točno ob 20, ker je spored dolg in traja nad tri ure. Zaradi tega naprosamo cenj. občinstvo, da zasede svoja mesta točno ob napovedani uri. Da se občinstvo izogne nepotrebnemu navalu pri blaglini, ki bo poslovala zvečer v Narodnem domu že od 19 naprej, nujno priporočamo obiskovalcem Svengaljevih prireditve, da si nabavijo potrebne vstopnice v predprodaji v trgovini g. Hlebaša na Glavnem trgu. G. Svengali bo nastopil danes s svojim najizbranejšim sporedom ter naproša cenj. občinstvo, da mu prinese k poskusom jasnovidnosti majhne predmete, ki so v zvezi z večjimi dogodki, ki jih bo g. Svengali pred občinstvom javno rekonstruiral.

Gozdni požar pod Šmarjetno goro. Na velkonočni ponedeljek zvečer je izbruhnil pod Šmarjetno goro v gozdu, last g. Benedika iz Stražišča, gozdni požar, ki se je zaradi suhe trave hitro razširil. O požaru je bila obveščena kranjska gasilska četa, ki je takoj pohitela na kraj požara in z razkopavanjem omejila požar. Ogenj je zajel nad 50 kvadratnih metrov zemljišča in požgal vse mlado in osmodil tudi večje drevje.

Iz ladjedelnic Vickers-Armstrong je pred kratkim splavala v morje največja angleška matična ladja za letala, ki more na krov sprejeti 70 letal

KULTURNI OBZORNIK

Igralska 25 letnica Emila Kralja

(Tolstoj: Živi mrtvec)

Kakor smo že na kratko sporočili, se je petindvajsetletnica umetniškega dela g. Emila Kralja praznovala v torek 4. t. m. posebno slovesno. Tehtni govori ob tej priliki in odziv občinstva so pokazali, da gre za poseben poudarek naše gledališke umetnosti. Za nas je važno, da se bliža Emilu Kralju že dvajseto leto, odkar je v Ljubljani in da je z njegovim delom in napredkom prepletena podoba naše nove Drame. Kaj pomeni E. Kralj za naš spored, občutimo pri vsakem večjem dogodku, prav živo pa smo čutili tista leta, ko je bolehal in nekaj časa ni igral.

Danes je E. Kralj eden izmed stebrov slovenskega gledališča. Koliko je teh stebrov, ne bomo šteli, zakaj naše gledališče, prav za prav Drama, je sedaj toliko urejeno, da so v njem ubrane — lahko rečemo — vse možnosti in meje igralskih oblik, pa tudi toliko prečiščene, da se v njem čutijo vsa osebnostna težišča igralcev. Igralec mora biti kljub svoji mnogostranosti predvsem osebnost; tudi pri njem je v prvi vrsti zanimivo, koliko mu narava sama daje pogojev za njegovo umetnost, koliko je v njegovem delu osebne nenadomestljivosti; šele iz njegove osebnosti moremo prepoznati, koliko je vredna tudi njegova mnogobraznost. Osnovna podoba E. Kralja je blagost, moška melikoba in mir. Iz teh osnov išče v tuji svet. Zato je v njegovih podobah polno osebne toplote, prepričavanja in neopovedljivosti. Ta neopovedljivost daje njegovim tragičnim podobam resnično pretresljivost, komičnim povečano, skoraj junaško smešnost. V vsaki taki podobi čutimo prirodno pravico ali vsaj voljo prepričavanja, kar igralca približa občinstvu; igralec nedotakljivega poštenja in elegične tragike je zato mogel izoblikovati toliko resnično ljudskih podob, toliko razviharjenih burkežev in dobronarjih rogoviležev poštenjakov, kakor jih poznamo v njegovem Melhiorju (Danes bomo tihi), Smoli (Utopljenca) in Jazbecu (Upniki na plani), pa tudi toliko resnično globokih trpečih podob, da ima tudi njegov Hamlet svojo ceno. Osebnost mir, ki je najznačilnejša poteza Kraljevega igranja, je morda najbolj nenadomestljiva del te umetnosti in je to tudi tisto, kar ga tako bliža občinstvu.

O slavnostni predstavi »Živega mrtveca« je zato nekoliko težje soditi. Predstave ob takih prilikah niso dobre, posebno ne za slavljenje. Igralec navadno ni povsem svoj in se ne more dovolj osvoboditi vsega, kar je okoli njega. Tako se je zdelo, da tudi g. Kralj ta večer še ni bil pravi Fedja Protasov in da morda šele bo. Ob daljšem premišljevanju celo vstane vprašanje, ali se bo predstava dala bistveno poglobiti. Ta odskri roman je eiser tako očiten v nesoglasjih, pa tako skrit v dramatičnih prvinah, da si neizbežnost, pravica in krivica stoji togo, naravnost prirodno strogo nasproti; ves je vase zaprt, zato zahteva v osrednjem junaku mnogo več mešanosti sil, razkrajajočih se moči, kakor pa smo jih videli v prvem delu predstave. Junakova nesvobodnost je tu pri Kralju preveč cela, nič zaslanjena, da bi vplivala; zato tudi pretresljivost drugega dela zaradi nje trpi. V celotni predstavi se čuti tudi premalo vzpona med nerazrešljivo dvoobraznostjo ali bolje dvozakonitostjo življenja in družbe. Pisatelj sam je to dvojno podobo reševal z doslednim vzporedjanjem in je njeno pravno neizbežnost razrešil najprej z nenavadno dogodivščino, nato s samomorom — sami dokazi, kako globoko potopljena in neodločena je tu tragika in da je za odsko razrešitev treba močnejših poudarkov. E. Kralj pa je teatraliziral samo v komičnosti, zato je v »Živem mrtvecu« stopil pred nas njegov nekdanji Ivan Petrovič, ki ga sedaj igra g. Levar, sam realizem, s katerim je igral in opravičeval svojega Protasova, pa je bil premalo močan.

Mrtvaški ples v Celju

Premiero Lippl-Sovretovega »Mrtvaški ples« je priredila v Sloveniji celjska gledališka družina pripravila je Celjanom bogat užitek in jim živo pred očmi neizpodbitno resnico, na katero radi pozabljamo, resnico o smrti. Posebno za današnji hudi čas je bila ta prireditev kar najbolj primerna. Videli smo, kako neizprosnost izvršuje božja poslanka svoje delo in to med žrtvami, polnimi življenja in načrtov, ki na smrt resno nikoli niso niti pomislili. Kar nenadoma stopi pred goljufivega oskrbnika, konča pot trudnemu beraču, oholi bogati trgovci, ki se v smrti misli samo na denar, umori trdega vojaka, utrga z materinega naročja drobno malo dete in na njeno prošnjo vzame z otrokom tudi mater, preseneti lahkočnega ljubico in zlomi moč in življenje mogočnemu cesarju.

Gledališka družina je za to prireditev zbrala svoje najboljše igralce, ki so vsi svoje vloge doživeli in občuteno kar najbolj rešili. Posebno lepa je bila elika matere z otrokom, katero nam je dovršeno in zelo občuteno podala gđ. Plahulova. Zelo nas pa preseneča dejstvo, da imamo Celjani tako malo razumevanja za dela naših društev, predvsem celjske Gledališke družine, o čemur smo se morali, žal, tokrat ponovno prepričati. Ob večerih, ko je gostovala v Celju ljubljanska drama, je bilo gledališče vedno nabito, v primerih pa, ko stopi na oder naše domače društvo, ne najdemo časa in denarja, da bi to naše društvo podprli tako gnočno, kakor moralno.

Še o pogrebu Žabote v Bratislavi

Pogreb sam je bil dne 2. aprila na Ondrejsko pokopališče v Bratislavi. Slovenskega slikarja je pokopal kanonik dr. L. Okanik, bivši dolgoletni župan mesta Bratislave. Nad odprtim grobom se je v imenu slovaškega ministrstva šolstva in prosvete, v imenu Matice slovaške, Društva slovaških umetnikov ter njegovih prijateljev poslovil znani pisatelj in časnikar Tido Gašpar, ki je med drugim rekel: »Izguba odličnega človeka, zaslužnega človeka, dobrega prijatelja, da več, resničnega našega brata, boli. Prišel je k nam kakor resnični slovaški brat k svojim sorodnikom. Prišel je iz bratske Jugoslavije čez Dunaj in Devinsko Novo vas, da bi po svojih študijah v Pragi in Dunaju kot slikar nam Slovkom in slovaški umetnosti posvetil svoje velike darove. Vodil ga je kompas slovaškega duha, slovaškega čustvovanja ter od prvega trenutka v našem narodu spoznal sorodne duše ter se zakoreninil vanj kot v svoj dom, v katerega je prinesel svoj talent in tvorne zmožnosti. Ne, ni prišel k nam prazen, prišel je z bogatimi darovi, s katerimi je obogatil slovaško umetnost. Nisem poklican, da vrednotim njegovo umetnost, toda gotovo je, da ima v zgodovini slovaškega naroda častno mesto. Njegova dela bodo ostala ohranjena kot prave vrednote slovaške duhovne zakladnice ter bodo glasila slavo njegovega imena. —

»Živi mrtvec« ima pri nas že svoje izročilo. To delo se je igralo že pred vojno, tedaj ko so ga po Tolstojevi smrti igrali prvič po vsem svetu. Povojne tri predstave je vse vodil g. O. Sest, ki je bil tudi odlični Fedja v slogu Moissijeve ustvaritve; drugi je bil Rogoz, tretji sedaj g. Kralj. Zadnja predstava je odlična v svojem prizorišču, ki z izvirno dvodelno globino omogoča gladek potek zdrobljenega dejanja, posebno pa vpliva na poglobitev celotnega odrskega občutja.

Posebej ne manjka v igri velikih podob, kakor so mati Ana Pavlovna ge. Marije Vere, Levarjev Ivan Petrovič, Lipahov preiskovalni sodnik in tudi vrsta manjših podob je skrbno izdelana. Skrbnikov knez je ohranil svojo staro podobo. Med osebami v okolici Fedje Protasova so značilni in močni liki Potokarjev Korozkov, Janov Pjetkuškov, Cesarjev cigan in posebej še Maša ge. M. Danilove. Gotovo nad vsemi dosedanjimi podobami »Živega mrtveca« stoji Liza ge. Šaričeve, izoblikovana s posebno plemenito resničnostjo in močno čustvenostjo; tudi gđ. A. Levarjeva daje s svojo dekliskno neposrednostjo in odkritostjo njeni podobi svojstveno nasprotje; Jermanov Karenin je morda v svoji zadržanosti prestrog in preneznaten, gotovo pa vseskozi ubran; mater Ana Dimitrijevo igra s svojstveno zunanostjo ga. M. Nablocka. Predstavi želimo v celoti krepkejšega in bolj živega občutja; morda ga bomo ugotovili pri poznejših predstavah. F. K.

Ponovitev Živega mrtveca

Ponovitev »Živega mrtveca« 9. t. m. Navadno se zgodi, da šele ponovitev pokaže vse notranje sile, ki jih je zastavila vestna priprava igre. Tako se je zgodilo tudi pri »Živem mrtvecu«. Nejasna, nekako oddaljena in raztegnjena podoba prve predstave je v precejšnji meri zbrisala tudi vsebinsko vrednost dela samega. Pri ponovitvi, kjer smo čutili nekoliko močnejši utrip dejanja, krepkejšo obliko posameznih slik in tudi prostesji izraz igralcev, je bila toga Tolstojeva dramatičnost mnogo sprejemljivejša in prepričevalnejša. Šele sedaj je pisateljevo odsko delo več kot sama nazornost miselnega napora, da razreši zamotan življenjski in posebej še družabni primer; šele sedaj dobro čutimo, kako pravičen je hotel biti Tolstoj, ko je odprl bolečino zakonskih vezi in jih je hotel rešiti v čisti človeški plemenitosti. Z veliko doslednostjo žene obe strani v obračun, da odpadajo ovire in predsodki, hladno in pravično, brezobzirno in vendar ne brez usmiljenja. V ničemer sicer ni zatajil svojega strogega evangelija o doslednem obračunu s samim seboj, vendar čutimo, kako hoče razumeti in bi do zadnjega rad ohranil človeka sebi. Zato do prave dramatičnosti dozori igra že v svoji sredini, ob koncu pa so sami boleči odgovori proti družbi in ozkemu redu. Kljub temu, da Tolstega skušamo razumeti, čutimo, vendarle samo moč izbranega primera in svojstvenost pisateljevega sveta. Ta svet, ujet v posamezna zdrobljena podoba, res samo bolj naznačuje in razteguje kot razrešuje. Njegov namen je bil morda res da z usmiljenjem pogledati v bolečino, pa je nazadnje udaril z jezo.

Kraljev Fedja bolj poudarja trpko neizbežnost človeške slabosti in s tem pravilno usmerja pravstveno težišče protidejanja. V tem pogledu se je drama od prve do druge predstave mnogo izboljšala; gotovo je dramsko gledališče za take tipe igre primernejše kakor opera; veliko bi predstava še pridobila, ko bi bilo kako mogoče omejiti neprestano padanje zagrinjala. F. K.

Slovenski pesniki v italijanskem literarnem tedniku

Meridiano di Roma (2. aprila 1939) posveča celo stran, ki je vsak teden namenjena tuji književnosti, jugoslovanski umetnosti in slovstvu. Pod naslovom »Jugoslovanski pesniki« piše Vittorio Orazi o slovenskih pesnikih kot jih je doživel ob Salvinijevi zbirki prevodov. Ni da bi se na tem mestu spuščali v podrobnejši komentar. Pač pa je pomembna ugotovitev, da naše slovstvo učinkuje kot sveža in samonikla sila. Po Oraziju so namreč lastnosti slovaškega pesnika: »krepka ustvarjalna silovitost, ki črpa ob pristnih čustvenih virih, popolna predaja navdihnjenu, odkritosrčnost, ki ne pozna razumskih zlobnosti.« Za nas, nadaljuje — ki smo preveč Evropejci — je prav tale strah pred razumom ono, ki nas v pesmih tehele pesnikov najbolj očara; nato njih izvirnost — pojmov in izražanja — ki je neposredna in prirodna ter ni sad kakšne cerebralistične distilizacije; končno vera in navdušenje — močno, polno, naivno, — ki živi v teh pesnikih in njih delu.

»Približati se jim ni torej zgolj kulturni čin, temveč instrospektivno spoznanje onih prvotnih elementov, ki so jih v nas stoletna izkustva zadržala.« Kar je na vsak način dragocena ugotovitev in dejstvo, ki se ga mi premo zavedamo, ker smo pač sami najbolj. Pomudi se nato ob vsakem pesniku posebe. Kette, Murn, Cankar so mu, čeprav časovno manj moderni, vendar bolj neposredno navezani na svojo zemljo. Zupančič mu je med slovenskimi pesniki najbolj karakteristična moč. V njegovi pesmi čuješ evropski prizvok, vendar pride prav po nji do višjega in polnejšega izraza glas ljudstva iz jugoslovanskih meja. Podrobneje se še pomudi pri Gradniku. Nato mimogrede primerja Moleta, Goljo, A. Vodnika, A. Debeljaka ter Majcena s podobnimi značaji v italijanskem slovstvu ter zaključuje z Jožom Pogacnikom.

Ob omenitvi Jože Pogacnikove umetnosti je napisal o slovenskih pesnikih sploh te besede: »V pogovornem tonu izraza — Pogacnik — z neposrednostjo, pristnostjo in čustveno svežostjo svojo ljubezen do domovine — ki je zanj vas,

Versailles, grad nekdanjih francoskih kraljev, kjer je bil Lebrun drugi izvoljen za predsednika francoske republike. Na sliki: prizor ob častnem mimohodu konjenice

ŠPORT

Velikonočni šport

Ligaške tekme

Ligaške tekme:

Ljubljana : Slavija (V) 3:1 (0:1);

BSK : Bask 5:0;

Hajduk : Zemun 6:0 (4:0);

Gradjanski (Z) : Slavija (S) 6:0 (2:0);

Jugoslavija : Jedinstvo 2:1;

Hask : Gradjanski (Skopje) 5:3.

Ligaška tabela je sedaj naslednja:

1. BSK	19	14	3	2	59:14	31 točk
2. Gradjanski-Z	19	13	2	4	47:14	28
3. Hajduk	19	11	4	4	50:26	26
4. Jugoslavija	19	11	3	5	35:21	25
5. Hask	19	9	4	6	38:25	22
6. Jedinstvo	19	8	2	9	32:36	18
7. Slavija-S	19	7	3	9	30:36	17
8. Bask	19	5	6	8	23:32	16
9. Ljubljana	19	5	4	10	18:37	14
10. Gradjanski	19	5	2	12	24:52	12
11. Slavija-Var.	19	4	2	12	22:45	10
12. Zemun	19	3	3	13	17:57	9

Prijateljske in druge domače tekme

Slavija (V) : Južna Ljubljana 3:0 (1:0);

Jugoslavija : BSK 1:0;

Radnički : Hask 4:3;

Bata (Borovo) : Krijaničnik 2:3 in 3:3;

Jugoslavija : Zak 3:0;

Celje : Ljubljana 3:2 (2:1);

SK Mura : Čakovečki 6:2 (3:2).

Inozemski nogomet

Budimpešta: Hungaria—Wacker (Dunaj) 2:0.
Praga: Sparta—Viktoria 4:2, Slavia—Zidenice 4:1, Kladno—Liben 3:2.

Berlin: Viktoria—Union St. Giloise (Švica) 3:0, Hertha (Berlin)—Admira (Dunaj) 2:2.

Rim: Novarra—Liguria 1:0, Lazio—Juventus 1:1, Bologna—Triestina 2:0, Livorno—Lucchese 1:0, Bari—Modena 1:0, Genova—Roma 2:0, Napoli—Anbroiana 2:1.

V francoski prvi nogometni diviziji so bili danes doseženi naslednji rezultati:

Sete: Antibes 4:0, Lens: Roubaix 5:1, Marseille: Cannes 4:2, St. Etienne: Sochaux 2:1, Lille: Rouen 5:3. V drugi diviziji pa: Charleville: Reims 5:1, Arras: Montpellier 3:0, Redstar: Longwy 3:1, Toulouse: Troyes 2:1, Nancy: Nimes 1:0, Mulhouse: Dieppe 0:0, Hautmont: Girondins 2:1.

Športni drobiž

Grški boksar Christoforidis je premagal v desetih rundah po točkah kanadskega Francoza Lou Brouillarda. Borba je bila v Parizu in so jo vsi težko pričakovali.

Jennewein je o Veliki noči zopet zmagal v smuku na tekmah, ki so bile v Karpatenthalu.

Bradl pa je bil prvi v skokih v Reich im Winkel, kjer je skočil 57 in 57,6 m daleč.

Državno prvenstvo v rokoborbi v Slav. Brodu

Maribor, 11. aprila.

Za Veliko noč je organiziral JTZ državno prvenstvo rokoborcev, ki se je vršilo v Slavon-skem Brodu. S to prireditvijo se je zaključila vrsta izločilnih tekmovalj za krajevna in banovinska prvenstva, s katerimi je letos Zveza izvršila izbiro najboljših rokoborcev, da sestavi iz njih potem moštvo, ki bo zastopalo barve naše države najprej v mednarodnem srečanju z Italijo, potem pa na Balkaniji v Atenah. Državnega prvenstva v Slavon-skem Brodu so se udeležili tudi Mariborčani, in sicer SSK Maraton s svojim odsekom v Rušah ter Pekovski športni klub. Mariborčani so dosegli krasen uspeh, saj so odnesli Maratonci z državnega prvenstva 5 točk ter si priborili naslov državnega prvaka, dočim je zastopnik PSK dosegel v skupnem plasmaju 2 točki.

Rezultati letošnjega državnega prvenstva so bili sledeči:

V bantam teži: 1. Ilić (Jugoslavija, Belgrad), 2. Babić (Jugoslavija, Belgrad); 3. Šneberger (Croatia, Zagreb).

V perolahki: 1. Mogoljak (Croatia, Zagreb);

hiša, polje, cerkva —; človeško solidarnost s svojimi bližnjimi ter zaključni sprev z žalostno noto, ki čisto vznikne iz verzov tehle slovenskih pesnikov, neka bolečina, ki se zdi logično neuteemeljena, ki se odkriva kot prirojena in neodoljiva želostnost.

Ves članek je nekaka recenzija Salvinijevih prevodov. Ob Zupančiču, Gradniku in Pogacniku tudi kratko navaja. Kar malce moti je morda podurjanje kulturnih vplivov. Značilno pa je — in to je morda najbolj privlačna vrsta mladega slovenskega slovstva — da se prikazuje človeku, ki meri s stoletji slovenskega izkustva, kot elementarno sveže in samosvoje.

2. Šestak (Zrinjski, Koprivnica); 3. Degletia (Jugoslavija, Belgrad).

V lahki: 1. Mrkus (Herkules, Zagreb); 2. Grujić (Jugoslavija, Belgrad); 3. Pongrac (Herkules, Zagreb).

V welter: 1. Delnka (Herkules, Zagreb); 2. Ivanič (Hajduk, Sarajevo); 3. Uzelac (Hajduk, Sarajevo).

V srednji teži: 1. Verbošt (Maraton, Maribor); 2. Srnko (Maraton, Maribor); 3. Kodre (Jugoslavija, Belgrad).

Polteška: 1. Čuk (Hajduk, Sarajevo); 2. Pirher (PSK Maribor); 3. Metzner (Croatia, Zagreb).

Teška kategorija: 1. Gervac (Croatia, Zagreb); 2. Braje (Policijski, Zagreb); 3. Vesič (Jugoslavija, Belgrad).

Verboštov uspeh je res upoštevanja vreden, saj je šele drugi Slovenec, ki si je priboril drž. prvenstvo. Pred njim ga je imel samo še znani Arzenšek. Tudi Srnkov uspeh je zelo lep. Ostali Maratonci in člani odseka v Rušah so se plasirali na slabša mesta. Pirher (PSK) je zasedel drugo mesto, med njim in Čukom pa je odločila še tehnična, ker sta imela oba enako število točk. Maratonsko ekipo je vodil predsednik ruškega odseka Krušec, ki je sodeloval tudi v vrhovni žiriji.

Maratonec Verbošt je postavljen zaradi svojega uspeha v državno reprezentanco ter bo nastopal v borbi z Italijo, ter na Balkaniji.

Dirke motociklistov v Trstu

Hubert Hubmann iz Gradca postavil najboljši čas dneva. — Stariču zopet odpovedal motor.

Na velikonočno nedeljo popoldne so priredili v Trstu velike mednarodne motociklistične dirke, katerih se je udeležil tudi Slovenec Starič, zaradi česar je zavladalo za to prireditev med našimi športniki veliko zanimanje. Že zjutraj so se podale iz Ljubljane dolge vrste motociklistov in avtomobilistov, ki so ob tej priliki napravili izlet v Trst. Organizacija »Putnikac« je vključil strogim formalnostim urno delovala.

Popoldne so Slovenci zasedli velik del tribuna na dirkališču Montebello ter budno spremljali potek dirk.

Ze v začetku je bilo opaziti, da konkurenca ne bo preostala, ker se dirk razen Gradčana Hubmanna niso udeležili pomembnejši dirkači.

V prvem predteku je zmagal Hubmann, v drugem pa Starič, nakar sta se znašla kot konkurenta oba. Stariču je motor po par rundah odpovedal in je Hubmann zmagal.

V drugi točki je Hubmann s krasnim stilom in odlično dirt-trak tehniko prepričevalno zmagal, a Starič je tudi tokrat odstopil. Spoprijela sta se še v tretji. Zmagal je tudi tokrat Hubmann, ki je s svojo vožnjo zadivil vse prisotne, a Starič je zopet odstopil.

Slalom na Peci

Maribor, 11. aprila.

Za Veliko noč je organiziral SSK Maribor na Peci zaključno zimskošportno prireditev na teritoriju MZSP. Vršilo se je tekmovalje v slalomu na 2000 m dolgi progi, ki je imela 400 m višinske razlike. Proga je bila izpeljana na severovzhodnem pobočju Peece, na silno strm in težavnem terenu. Startalo je 13 tekmovalcev. Prvo mesto je zasedel Ernest Marguč (SSK Maribor) v rekordnem času 3,5, drugi Karel Faneš (SSK Maribor) 3:13, tretji Franc Leskovec (SPD Mežica), četrti Jožef Stanta (Maraton) 3:33, peti Ivan Kerschbaumer (SPD Mežica) 3:38.

»Triglavski dan«

16. aprila 1939.

Jugoslovanska zimskošportna zveza obvešča vse tekmovalce, da je zanje dovoljena polovična vožnja za udeležbo na Triglavskem smuku in sicer na podlagi klanske legitimacije in obrazca K 13, katerega kupijo obenem z celovozno karto na odhodni postaji. Cela vozna karta velja nato tudi za povratno. Polovična vožnja velja od 8. do 16. za potovanje v Mojstrano, 16. in 17. aprila pa za povratek.

Za podučiške kolesarske krožne dirke, ki bodo dne 7. maja, vlada posebno med dirkači že sedaj precejšnje zanimanje. Pa tudi med gledalci, ki se jih ob tej priliki zbira ob vsej progi, največ pa na cilju in na vrhu podučiškega klanca, veliko število, je dokaj zanimanja. Ker se bo letos tekmovalo po »handicap«-sistemu (kar je pri nas redkost), se dirkači že sedaj pozivajo, da se prijave sprejemajo le do vključno 2. maja pri tvrdki Jax in sin, Tyrševa cesta 36, Ljubljana, in se nadaljnje prijave ne bodo upoštevale. Podrobnejši program dirk bo objavljen pravočasno in tudi razposlan kolesarskim klubom in podzvezam.

ZDK

V sredo, 12. aprila, zopet redna telovadba za sodnice,

B. P.

Predsednik Karpatske Ukrajine Vološin v Mariboru

Zanimive izjave „Slovencu“: Vprašanje Karpatske Ukrajine še ni rešeno

Maribor, 11. aprila. Danes popoldne je nenadoma prisel v Maribor predsednik bivše Podkarpatske Rusije msgr. Avguštin Vološin. Spremljal ga je njegov bivši prosvetni minister Avgust Stefan. Oba sta se pripeljala v Maribor iz Zagreba. Avto se je ustavil na Glavnem trgu, kjer sta oba izstopila in odšla nato v Veliko kavarno. Tam sta obedovala, nato je odšel Vološin v Lahovo trgovino, kjer je nekaj kupil. Ogledal si je Glavni trg. Ob 3.45 sta se vsedla v avtomobil ter se odpeljala proti meji.

Pred odhodom ju je nagovoril »Slovenec« dopisnik, kateremu je dal predsednik Vološin radevolje kratko izjavo. Na vprašanje, kaj misli podvzeti glede svoje dežele, je dejal, da usoda Karpatske Ukrajine še vedno ni končnoveljavno rešena in predstavlja veliko mednarodno vprašanje. Pri tem je napravil Vološin z roko v zrak veliko

vprašanje. Dejal je, da sedaj potuje na Dunaj. Za njim je govoril g. Stefan in sicer v nemščini, dočim je govoril g. Vološin mešanico hrvaščine, ukrajinščine in češčine. Stefan je izjavil, da se pelje s predsednikom Vološinom na Dunaj, potem pa v Bratislavo. Na Dunaju ali v Bratislavi se bosta sestala s ministri bivše Karpatske vlade. Nato nameravajo stopiti v stike z madžarsko vlado, da se pogajajo glede samouprave Karpatske Ukrajine. Na Dunaju je okrog 1000 do 1500 beguncev iz Karpatske Ukrajine, ki bi se radi vrnili v domovino. Pri slovesu je predsednik Vološin izjavil, da je v Jugoslaviji od 19. marca in da se je pri nas izredno dobro počutil. Za veliko gostoljubje je naši državi zelo hvaležen. Oba ministra sta se odpeljala nato z avtomobilom proti nemški meji.

Dve žrtvi alkohola in jeze

Maribor, 11. aprila. Sročil okrog pol 11 se je pripetil žalosten dogodek za Tremi ribniki nad Mariborom. Padli sta dve žrtvi, ena mrtva, druga ranjena. Dogodek se je pričel že dopoldne v gostilni na Volfsteplu, kjer je bilo večeraj mnogo pivcev. Pri neki mizi so bili domači fantje iz Vinarja in nekaj delavcev iz mesta. Zraven je bil tudi 26-letni blapec Franc Prejaca, ki je zaposlen na posestvu pivovarnarja Tscheligija v Vinarju. Pri mizi je nastal prepri in gostje so planili na Prejaca, ki je nekaj izžival, ga pretepli in vrgli iz gostilne. To je Prejaca silno ujezilo. Bil je pijan in razburjen, pa je odšel domov, izdril iz voza debelo ročico in se vrnil pred gostilno. Ko pa je videl, da

je družba že odšla proti Mariboru, je hitro krenil za njimi. V bližini gostilne Slavec za Tremi ribniki je nasprotnike dohitel v gozdu. Pritekel je za njimi ter iz teme z ročico navlil nanje. S prvim udarcem je zadel 26-letnega splavarja Ferdinanda Milnarica iz Ribniškega sela s tako silo po glavi, da mu je počila lobanja ter se je pri priči zgrudil mrtev na tla. Z drugim udarcem je podrl na tla 22-letnega čevljarkega pomočnika Gašperja Goričana iz Vinarjev. Zadel ga je na glavo in mu prebil lobanjo, nakar je zbežal v gozd. Goričana so mariborski reševalci takoj prepeljali v bolnišnico. Ubijalca so danes dopoldne orožniki iz Košakov izsledili in zaprli. Depjanje priznava, zagovarja se pa s pljanostjo in jezo.

Trošarinski boj v Kamniku je končan

»Jutro« je v ureda, 5. t. m. objavilo članek pod gornjim naslovom, v katerem napada sedanji občinski odbor radi uvedbe trošarine na nekatere predmete, češ, da so ravno sedanji občinski odborniki večino napravili, da že prejšnji občinski odbor ni mogel vpeljati občinske trošarine. Gornja trditve je pa seveda neutemeljena, ker je bil v takratnem občinskem odboru samo en član sedanje občinske večine. Razen tega pa je bil ta takrat upravičen nastopiti proti uvedbi take trošarine, kakor jo je predlagal takratni župan. Veem mora biti znano, da je bila takrat predlagana trošarina predvsem na življenjske potrebščine in bi jasno tako najbolj prizadela najrevnejše sloje. Sedanji odbor pa je hotel z uvedbo trošarine pritegniti samo kamniško industrijo, da bi prispevala primerne zneske v fond za zidanje nove šole, saj je v enem preteklih let plačala industrija le okoli 10% doklad, katere je občina prejela, pa bi po mojem prav lahko utrpela še kakih 70.000 din letno, ne da bi bila ogrožena eksistenca ali konkurenca zmožnost katerekoli kamniške tovarne, posebno, ker so industrijska podjetja že po zakonu o narodnih šolah dolžna z izrednimi prispevki plačevati gradnje šolskih povelopij.

Kar se pa tiče napada na mene, češ da sem v svoji mladostni vihravosti z neosnovanimi očitki in žalitvami napadel zastopnika manjšine, naj se zastopniki manjšine zahvalijo mladostni vihravosti »Jutrovega« dopisnika, da bo javnost zvedela, kakšen je bil tisti napad in da so podatki zbrani največ iz uradnega revizijskega poročila. Pripravil sem si te podatke res že poprej, to pa radi tega, ker sem vedel, da bosta zastopnika manjšine hotela zavlačevati preračunske razprave. Res je tudi, da sem vse, kar sem povedal, bral z listka in to radi tega, da sem se zavaroval proti kakim nepravilnim tolmačenjem od strani tistih, ki so bili prizadeti. To se je tudi izkazalo kot pravilno, ker je g. Kramar v svoji odstopni izjavi ta moj govor že čisto po svoji tolmačil. Moj govor se je glasil sledeče:

»Ne razumem odbornika g. Cererja in g. Kramarja, da si upata napadati sedanjo občinsko upravo, ko pa sta sama sedela v občinskem odboru oziroma upravi, katera je dvigala posojila brez odobritve občinskega odbora in s tem pripomogla, da mora sedanja uprava plačevati visoke zneske za zamudne obresti; plačevala odvetniku za sestavo kandidatne liste, plačevala kosila občinskim odbornikom, plačevala za streljanje pri volitvah, izetavljala fingirane račune,

povračala županu stroške za agitacijo, plačevala bencin za vožnje ob priliki volitev, plačala mesogledniku g. Rauterju, ki je bil tudi občinski odbornik, okoli 3000 din več, kakor so znašale zadevne takee.

Vse to se je izplačevalo iz občinske blagajne. Občinski odbor, v katerem sta bila g. Kramar in g. Cerer člana uprave, je zapustil ob priliki razrešitve l. 1935 648.000 din dolga in 31.095 din gotovine, medtem ko je danes le še 349.700 din dolga, a 543.129 din gotovine, ali z drugimi besedami: leta 1935 je bilo 616.905 din več dolga kakor gotovine, danes pa 193.329 din več gotovine kakor pa dolga. Ko pa se je hotelo pritegniti tudi našo industrijo, da bi prispevala v fond za gradnjo nove šole, je bil ravno občinski odbornik g. Kramar eden tistih, ki so si največ prizadevali, da bi občina dobila čim manj.

Gospodje odborniki! Bodite uverjeni, da bi kamniški meščani lahko še 50 let čakali na zgradbo nove šole, če bi vsi občinski odbori delali tako, kakor je delal tisti, v katerem sta bila člana uprave gg. Cerer in Kramar.

Naj kamniški meščani vedo, da se sedaj dela s čistimi računi ter da se je položaj že dosti zboljšal. Čakajo pa na rešitev še veliki problemi, zato prosim zastopnika takozvane gospodarske skupine, posebno g. Kramarja, da v bodoče ne zavira občinskega vaza, kateri se je končno le dvignil iz zavoženega položaja, ter je sedaj na trdni podlagi.

Upam, da bo javnost sedaj dovolj poučena o občinskem gospodarstvu, sicer pa sem pripravljen objaviti v svoji mladostni vihravosti še nekatere podatke o občinskem gospodarstvu prej in sedaj, pa bo dopisnik »Jutra« ugotovil, da mi tudi zadeve bivše kamniške občine niso tako neznane. Miha Lah, obč. odbornik,

Indijanec je igral v filmu v Hollywoodu glavno vlogo. Režiser ga vpraša: »No, kako se Vam dopade tukaj v našem mestu?«

»O, prav dobro!... In kako se Vam dopade tu v naši deželi?«

Oče Vran godrnja: »Današnji mladi ljudje delate vse tako udobno. Ko sem bil jaz še mlad, sem šel nekoč 30 km daleč peš, samo da sem nekomu, ki je tako daleč etanoval, prisolil zaušnico.«

Pa vpraša očeta sin: »Ali si se tudi peš vrnil, oče?«

»Ne, nazaj so me pripeljali z reševalnim vozom.«

Skrivnost amerikanskega jezera

»Dobro. Sedaj je smeh končan, Kennett. Ta afera je prav zanimiva. Povejte mi, kdo je oni vaš prijatelj, ki ste ga nočjo čakali...«

»Pozabil sem njegovi ime, nadzornik. Ali ni čudno? Ne morem se ga spomniti.«

»Vendar vam toplo svetujem, da se ga spomnite. Če ne...«

»Grožnje, Torkanay. Ne spoznam vas več. Vi ste ponavadi tako ljubezni za te uboge časnike...«

»Poslušajte, Kennett...«

»Mojo ubogo prijatelj, nekaj vam lahko povem: moj prijatelj se ne imenuje Devil Path. Tega sem gotov. Ne da bi se obotavljal, vam dam častno besedo.«

»Dvomim, da ne bi bil vaš prijatelj Devil Path!«

»V tem primeru vam brezplačno dam dober nasvet. Pustite prijatelja, naj dela, kar hoče.«

»Boste povedali prijateljevo ime ali ne?«

»Kaj se bo zgodilo, če ne odgovorim na vaše vprašanje?«

»V tem primeru vas dam aretirati zaradi atere v Cloydonu.«

»No dobro! Aretirajte me, prosim vas,« je odgovoril Kennett. »Le zgubljajte čas, da se plažite za meno, če vam ugaia Prijatelja ne izdajaš, kaj ne, moj stari Torkanay!«

Brž ko se je pogovor končal, je Kennett zapustil rudniško dvorano. Ne sme izgubiti niti ene minute... Bila je preveč lepa prilika, da se ne bi vrnil domov in si tam izpremenil svojo zunanost.

Potem je tekel v Savoy Hotel. Tja je prišel takšen, da ga nikdo ni mogel spoznati: postaran, bradat, upognjen, odebeljen in nosil je velik kov-

čeg, na katerem je bil napis: »Dinamit«. Oba agenta, ki sta nadzirala sprejemno dvorano, sta ga smatrala za nekoliko nevarnega norca ter ga pustila ekozl.

»Jaz sem mr. Corkspit,« je dejal vratarju. »Prišel sem obiskat svojega starega prijatelja Johna Duboisja. Ali mi blagovolite pokazati njegovo stanovanje?«

Nekaj trenutkov nato je že potrkal na vrata stanovanja 23.

Emilija Neighbour je prišla odpirat.

»Kako se imate, mrs. Dubois?« je vprašal.

»Tako sem srečen, da vas vidim!...«

Toda brž ko so bila vrata zaprta, se je vzravnal, vrgel svoj kovčeg na drugo stran sohe in potegnil ženo svojega prijatelja za seboj plesat valček.

Uboga Emilija ni prav nič vedela, kdo je prišel k njej.

Neighbour, ki je bil v sosednji sobi, je prihitel na njen klic, spoznal prijatelja in zmajal z glavo.

»Vedno isti Kennett! Nič resnega v možganih!«

Casnikar je izpustil Emilijo.

»To bo razbijanje,« je vzkliknil smeje se...

»Mnogo razbijanja in zadovoljen sem, kajti ljubim nesreče. Torkanay od Scotland-Yarda je na lovu. Moj dragi, če hočete razkrinkati Devila Patha, se morate podvizati!...«

»Da,« mu je odgovoril Neighbour. »Torej. Nočoj...«

Skoraj ob isti uri se je dogovarjal Monar s tajnikom poslanstva Združenih držav.

»Prav dobro vas razumem,« mu je odgovoril ta zadnji. »Na žalost vas ne morem podpirati. Nadzornik Torkanay je eden od Big Fourov Scotland-Yarda in nam je izkazal že prevelike zasluge, da bi ga opomnili k redu, kakor vi želite.«

»Glejte,« je vzkliknil Monar, »ali nimate vi

NOV

ZADNJA KOZMETIČNA NOVOST

Z ZRAKOM PREVETRENI

PUDER ZA LICE

1

Enajst iskajočih barv naravnost iz Pariza, ki so primerne za vsako dnevno dobo. Vidite jih lahko skozi okence na bobniču škatle.

2

Finejši in lažji kakor kdaj prej. Z zrakom je prevetren.

3

Edinstven nov vonj. Občuti se kakor živo, prešano cvetje z juga Francoske.

4

Obdrži se na lcu ves dan, ker je pomešan s »kremsko peno« (postopek je patentiran).

5

Popolnoma je »mat«. Ne daje bleśka ne na dežu in vetru, in tudi ne pri potenju.

6

Krasno novo pakiranje — velika škatla — najpopolnejša vrednost, ki ste jo kdaj dobili za svoj denar.

TOKALON

A LA DOUBLE MOUSSE DE CREME

Predno kupile lahko VIDITE PRAVO BARVO

SKOZI OKENCE NA BOBNIČU SKATLJE

Nov puder Tokalon v škatljah po Din 12.— in 20.—

Presenetljiva lepota polti ZA NEKOLIKO DINARJEV

Škofja Loka

V Škofji Loki bo v nedeljo, dne 16. t. m., zvečer ob 20 koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske. Pri koncertu bodeta sodelovala: koncertna pevka Ljudmila Polajnarjeva in pianist prof. Marijan Lipovšek. Pod vodstvom ravnatelja Poliča bo pel Matični zbor dela naslednjih slovenskih skladateljev: Adamič, Foerster, Koporc, Lajovic, Tomc, poleg tega pa še dela Slavenskega in Mokranjca. Ljudmila Polajnarjeva bo zapela tri Lajovčeve samospeve, spremlja jo pa prof. Marijan Lipovšek. Začetek koncerta bo točno ob pol 9 zvečer v dvorani Sokolskega doma. Vstopnice so v predprodaji pri hišniku Sokola v Škofji Loki.

Skaručina

Za nabavo novih orgel v božjepotni cerkvi sv. Lucije na Skaručini so dobrohotno prispevali v dinarjih: Franke Ivan, Zapore, 30; Končan Jože, Polhov Gradec, 10; Sinkovec A., Ljubljana, 50; Koželj Fr., Mala Loka, 100; Selan Matija, Gozd,

Gnojnične črpalke GAMA

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabl, 10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje Podržaj Ciril, Ig 147 pri Ljubljani

+

Naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je dne 10. aprila ob 6 zjutraj umrla v splošni bolnišnici v Ljubljani, sestra, žena in mamica

Starc Antonija roj. Urbas

žena elektrotehnika v Kranjski gori

Pogreb bo dne 12. aprila ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Ivanjem selu.

Kranjska gora, dne 11. aprila 1939.

Žalujoči: soprog Jože s hčerko Lidijo in sinom Jožkom ter rodbini Starceva, Goriča vas in Urbasova, Ivanje selo.

Sodnik je nepremično gledal Monaru v oči. Smejal se je... Otročji nasmešek, ki mu je zviljal ramena.

Nadzornik ni mogel pojmovati te šale. Ni se mu je posrečilo razumeti. Kaj hoče reči sodnik?

Mr. Bruce se je naglo nehajl smejal. Vzdihtnil je in povzel še vedno nepremično gledajoč v nadzornika.

»Ali veste, Monar, kako morate postopati, da prislilite mrtvega k priznanju zločina?«

»Sodnik, jaz...«

»Oni to...«

Toda mr. Bruce se je nenadoma zresnil. Se enkrat se je sladko nasmešnil. Potem je začel na veliko začudenje glavnega nadzornika peti neko staro pesem iz Middle-Westu.

»Koliko je ura, Emilija?«

»Pet minut manjka do polnoči. John... Ste pripravljeni, kajne?«

»Da, da... Veste gotovo, da gre vaša ura točno, Emilija?«

»Da.«

Oba sta stala poleg vrat v svoji spalnici. Tiho sta se pogovarjala in časnika je bil zelo neraven.

»Samo, da uspeš,« je vzkliknil. »Gotovo si ne morete predstavljati, kako težko je igrati pri-kazen!«

»O tem ne dvomim, John,« je živo odgovorila mladenka in prišla za soprogo roko. »Toda gotova sem, da se vam posreči. Sami vase morate zaupati, John. Nočoj bo Devil Path premagan. Priznal bo svoje zločine. Ponižno bo prosil, naj ga rešijo prikazni Joeja Roseya...«

Trenutek molčanja.

»Koliko je ura?« je zopet vprašal Neighbour.

»Tri minute manjka do polnoči.«

Mladenka je pristavila:

»Ali verjameste v slutnje, John?«

»Ne. Nočem verjeti vanje.«

naloge, da ščitite vse državljane Združenih držav, ki bivajo na Angleškem, da jih ščitite tudi proti Angležem?«

»Da, da. Toda...«

Poslaniški tajnik je bil precej v zadregi. Ni vedel, kako bi se izmotal iz tega težavnega položaja. Kar je govoril Monar, je bilo brez dvoma popolnoma resnično, toda... Ali ni prosil Torkanay poslanstvo naj ostane nevtralnno v borbi proti Devilu Pathu? In ali ni sponoril diplomatu del svojih sumničnej? Devil Path, to je bankir Marsh ali nadzornik Monar...

Seveda ni hotel poštonjarski tajnik zaupati teh stvari Monaru.

»Diplomacija je nekaj lepega!« je zamrmral Mornar. »In to bom tudi kar najhitreje povedal ministru zunanjih zadev v Washingtonu, ko se vrnem v Chicago!«

Odšel je in godrnjal nerazumljive besede, se vrnil v Savoy in vrnil obisk mr. Bruceu.

Sodnik je sedel na velikem naslonjaču poleg okna, ko se vstopil Monar.

»Ste bolni,« je vprašal Monar.

»Boln... Da... Prehladil sem se v Southamptonu. ko sem čakal na carinarnici...«

»Kako je bledl in zakaj se mu roke tako močno tresejo?« se je vprašal Monar.

»Prav vesel sem, da sem v Londonu,« je zamrmral še sodnik in se žalostno nasmejal. »Anglija je veličastna dožela. Kaj mislite o tem?«

Monaru ni pustil časa, da bi odgovoril. Čudno se je nasmešnil:

»Ali veste, Monar, da ni to vse tako važno... Vse to je iz stare zgodovine. Sedaj, da je Devil Path mrtev...«

»Prosim, mister Bruce?«

»Da. Devil Path je mrtev. Jaz... Jaz sem ga bil, kaj ne. Dobro veste... Na čisti Milwaukee... sem ubil Devila Patha in potem sva ga zaprla v trojno krsto. Prav zanimivo je bilo, ali ne, Monar? He! ha, ha!«

Velikonočni prazniki v Ljubljani

Sama svetla pomlad se je razlila za velikonočne praznike nad Ljubljano in nad vso deželo. Prav na veliko soboto so Ljubljanci pričeli odlagati nadležne zimske sukne, jih premenjavati v lahkejši plašči, večina pa je brez dan še hodila kar brez plašev in sukenj, vsaj kar se moških tiče. Zenske pa so seveda zamenjale težke zimske plašče z lažjimi, nekatere bolj pogumne, ki se ne boje prahu, so že hodile samo v kostumih.

Vreme je bilo torej letošnjim velikonočnim procesijam zelo ugodno. Zato so se procesije razvile v tako veličastnem razmerju kakor še zlepa ne. Število odličnikov, ki so se procesije udeležili, je bilo naravnost impozantno.

Najbolj imenitna je bila seveda stolna procesija v soboto popoldne. Ob gostem špalirju občinstva se je vrstila dolga vrsta vernikov in odličnikov. Najsvetejši je nosil škof dr. Rožman, med odličniki pa so korakali za Najsvetejšim: ban dr. Natlačen, divizijski poveljnik general Lukič, podban dr. Majcen ter vsi načelniki banske uprave. Mestni župan je skoraj ob istem času šel kot patron trnovske fare za Najsvetejšim v Trnovem. Pri stolni procesiji ga je zastopal podžupan dr. Ravnihar in večje število občinskih svetnikov. V procesiji so šli med drugim tudi: rektor univerze dr. Kušej, predsednik apelacijskega sodišča dr. Vladimir Golja ter predstavniki in načelniki železnice, finančne uprave, pošte, raznih samouprav-

nih ustanov, dalje ljubljanski poslanec gg. Mažič, dr. Golja, Rigler, Stare in Smersu. Obrtno zbornice so zastopali podpredsednik g. Ivan Ogrin ter svetnika predsednik Zveze slovenskih obrtnikov gosp. Karel Kavka in podpredsednik g. Simenc. V stolni procesiji je šlo močno zastopstvo katoliškega starešinstva, Prosvetne zveze, krščanskih ženskih organizacij, rokodelsko društvo, katoliški akademiki in srednješolci ter mnogo drugega vernega občinstva.

Krasno so bile tudi druge procesije. Omeniti moramo predvsem križansko procesijo, ki slovi po svoji lepoti že od nekdaj, dalje procesijo pri Srcu Jezusovem in procesijo na Rakovniku. Prvič je bila procesija tudi na Kodeljevem, ki je prav lepo uspela. Tudi Moščanci so razvili iz svoje prijazne cerkvice lepo procesijo. Da so bile procesije po vseh drugih farah, tako pri Sv. Petru, za Bežigradom, v Šiški, v Trnovem, pri frančiškanih, pri Sv. Jakobu, na Viču prav krasne in veličastne, to se razume, saj so bile še sleherno leto.

Uspela je tudi potresna procesija, katere se je udeležilo zelo mnogo vernikov. Ljudstvo je povsod primerno okrasilo okna s svečami in pobožno molilo.

Števila izletnikov, ki so odšli med prazniki v naravo, skoraj ni mogoče prešteti. Vse številke s kolodvora, z avtobusov ne bi dale prave slike. Mnogo jih je tudi odšlo peš, s kolesi in z lastnimi vozili.

Velika noč v stari cukrarni

Je bila prav praznična, da so bili z njo zadovoljni reveži, prav tako pa tudi dame in gospodje, ki vsako opoldne in zvečer nadzorujejo ta potrebni mestni socialni zavod za najrevnejše. Na veliko soboto opoldne so imeli v cukrarni za kosilo makarone s fižolom, a za večerjo je vsak dobil zaitek s kosom potice, 10 dkg šunk in pirhom, poleg tega pa seveda tudi še hlebeček kruha. Na Veliko nedeljo je bila opoldne riževa juha z govedino, za večerjo pa šunka in potica, poleg tega pa obakrat tudi hlebeček kruha. V ponedeljek so imeli opoldne izvršten ričet s svinjino, zvečer pa salamo, ki jo je podarila tvrdka Slamič, seveda pa niso bili obakrat brez obilnatnega hlebečka kruha. V torek za kosilo so bili makaroni s kislim zeljem, zvečer pa narezek in čaj z vinom ter potica in kruh. Vse organizacije, ki so se prijavile za nadzorstvo v cukrarni, prav vestno opravljajo svojo zamudno nalogo. Opoldne nadzorujejo ves zavod v cukrarni same dame, zvečer pa sami gospodje. Podnevi imajo nadzorstvo zastopnice Slovenske krščanske ženske zveze, Splošnega ženskega društva, Krščanskega ženskega društva, Društva knežinje Zorke, Jugoslovanske ženske zveze, »Atene«, Društva za varstvo deklet, Kola jugoslovanskih sester, namreč osrednjega društva in podružnic iz Most, Štepanje vasi in Šiške, Rdečega križa ter Elizabetinih konferenc vseh ljubljanskih župnij, torej tudi s Kodeljevega in iz Most. Zvečer pa ves zavod nadzorujejo zastopniki Rdečega križa, Društva za varstvo rokodelskih vajencev, Društva rokodelskih pomočnikov, Zveze združenih delavcev, društva Skrb za mladino, Društva rokodelskih mojstrov in pa vseh Vincencijevih konferenc, torej vseh ljubljanskih župnij, z Gradu, iz Most in z Viča. Pri nadzorstvu so zastopane vse organizacije, ki sodelujejo v Vrhovnem socialnem svetlu mesta Ljubljane in so voljne pomagati pri človekoljubnem delu za bližnjega. Tako so v nadzorstvu zastopani vsi deli mesta in vsi sloji, da lahko opazijo vsako zlorabo dobrote, in take ljudi, ki niso vredni podpore, lahko takoj predlagajo za izločitev. Vse organizacije tako vestno opravljajo svojo nalogo, da jim ne more ostati prikrita niti najmanjša pomanjkljivost v zavodu, vendar pa so do slej še vse nadzornice in nadzorniki pohvalili izvršno hrano, snago in red. Blagodejen vpliv nadzorstva se bo pa gotovo pokazal tudi izven zavoda, saj bo pohvala nadzorstva, ki jo izrekajo poštvalne dame in gospodje z vseh strani Ljubljane, gotovo delovala tudi na vseh straneh Ljubljane in imela ta učinek, da se bosta zanimanje in dobrodelnost za staro cukrarno še pomnožila.

»Hamlet« v originalu v Ljubljani

Ljubljana, 11. aprila.

Nocoj je bila v opernem gledališču predstava angleških igralcev iz Dublin, ki so nastopili z najbolj slavim delom večnega Shakespearea, ki je tudi že pri nas tolikokrat želo navdušenje občinstva. K »Hamletu« v angleškem originalu, ki ga podajajo angleški igralci, se je zbrala vsa najbolj izbrana ljubljanska gledališka publika, ki je na polnima obsežno opero do zadnjega kotička. V razprodanem gledališču smo opazili med drugimi številni odlični zastopniki bana g. dr. Natlačen, načelnika upravnega oddelka dr. Hubada, nadalje rektorja vseučilišča dr. Kušaja, zastopnika Akademije znanosti in umetnosti, akademika dr. Kidriča, angleškega konzula iz Zagreba g. Rappa in francoskega konzula g. Remeranda. Predstava je potekla v odlični priredbi sijajno in so igralci želi viharne ovacije priznanja za mojstrske like, ki so jih prinesli z izredno svojstvenostjo. Posebno navdušenje je vzbujal nosilec naslovne vloge, ki je ustvaril odlični lik, kakršnega kljub prvovrstnim kreacijam naših domačih igralcev še nismo videli. Igralci so bili nagajani s cvetjem in venci med vseobšnim odobravanjem navdušenega občinstva.

PRIZNALI NAM BOSTE

da smo skrbno izbirali blago za pomlad. Naše blago za kostume, plašče in oblake je tako po barvi kot vzorcih prijetno presenečenje za še tako razvleka. — In poceni je!

BRATA VLAJ, Wolfova 5.

1 Film za častnike. Danes (12. aprila) ob 18 do 19 se bo v kinu »Sloga« predvajal film o francoski armadi za vse rezervne častnike in vojaške uradnike tukajšnje garnizije. Z ozirom na zanimivo vsebino filma, se obisk vsem rezervnim častnikom priporoča. Vstopnine ni, prinesite pa s seboj častniške legitimacije.

1 Šola Glasbene Matice bo začela z rednim poukom po velikonočnih praznikih, jutri, v četrtek, na kar opozarjamo stare in gojence.

1 Tehnično osebje ljubljanske Drame je podarilo za mestne uboge v cukrarni 100 din, katere je prejelo od g. Emila Kralja ob priliki njegove 25letnice umetniškega delovanja.

1 Združenje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov, sekcija Ljubljana vabi svoje člane na ogled fundiranja zgradb Strojnega in Kemičnega inštituta naše univerze, ki bo v četrtek, dne 13. t. m. ob pol 16. Zbirališče na vogalu Aškerčeve ceste in Murnikove ulice.

1 Rokavice, nogavice, Karmeničnik, Nebotičnik. 1 Smrtina nesreča na glavnem kolodvoru. V nedeljo ob pol 2 popoldne se je na glavnem kolodvoru pripetila puca nesreča. 53letni voznik pre-

glednik ljubljanske kurilnice France Verčič je hotel prekoračiti progo, ni pa videl, da prihaja vlak. Lokomotiva je Verčiča zgrabila in ga treščila ob tla. Verčiču je posnelo vse lase in mu je počila lobanja. Bil je na mestu mrtve. Zapušča vdovo in sina.

1 Opozorilo telefonskim naročnikom. Vse telefonske naročnike opozarjamo, da poteče 15. aprila rok plačila telefonske naročnine in obrokov instalacije. Vplačila se vršijo na dostavljene čekovne položnice ček. računa 10.225. Naročniku, ki zamudi rok vplačila, se telefon začasno izključi iz prometa dne 16. aprila, za zopetno vključitev pa mora plačati takso 100 din. Za eventualne reklamacije se obrnite na pošto Ljubljana 1, telefon številka 43-07.

1 Raznovrstno volneno blago — najcenejše pri Jeločnik & Simončič - Ljubljana - Predškofiji 13.

1 Opozorjamo na otvoritev prodajalne čevljev znamke »Dunav«, G. Resman, lastnik izdelovalnice v Belgradu, ki je spravil na trg ročni izdelek čevljev najmodernejšega kroja in prvovrstne kakovosti, želi zadovoljiti tudi tukajšnje odjemalce. Prepičljate se sami brez obveze nakupa v novo otvorjeni trgovini »Dunav«, Mestni trg 17.

MARIBOR

II. umetniški teden

Kakor lani bo tudi letos kot prireditel Umetniškega kluba v Mariboru Umetniški teden od 16. do 22. aprila. Dne 16. ob pol 11 dopoldne se bo odprla umetniška razstava domačih slikarjev v veliki unisonski dvorani. Ta razstava bo ostala odprta 14 dni. Dne 17. bo v gledališču koncert, na katerem bosta ljubljanski godalni kvartet in pihalni kvartet izvajala tri skladbe, ki so bile od mariborskih glasbenikov predložene natečaju za nagrado najboljših kompozicij in ki še niso bile nikjer izvajane. Ostali del koncerta bo izpopolnjen z izvajanjem novih glasbenih del. V sredo 19. bo v Ljudski univerzi literarni večer, na katerem bodo čitali svoja dela književniki, člani Umetniškega kluba, med drugimi prof. dr. Stanko Cajnar, prof. Anton Ingolič, Franjo Roš-Radič, Rehar, Ivan Potrč, Kajč, Ruža Lucija Petelinova in dr. Ker bo sodelovalo večje število književnikov s kratkimi a značilnimi deli, bo ta večer gotovo zanimiva novost za Maribor. V soboto 22. aprila ob 20 bo v Narodnem gledališču predstava že v Ljubljani z uspehom uprizorjenega in od banovine nagrajenega dela klubovega člana Stanka Canjkarja »Potopljene svete«, ki bo s svojo prezanimivo problematiko danes v dobi tolikšnih nasprotujočih si duševnih tokov, zbudil živahno zanimanje. Po tej predstavi bo v prostorih kazine družabni večer, na katerem se bodo razdelile nagrade za najboljša dela iz književnosti, muzike in slikarstva ter za najboljšo odrsko stvaritev. Kakor izvem, je bilo predloženih 14 glasbenih del, ki so skoraj vsa nadpovprečne vrednosti. Enako število so dosegla tudi predložena književna dela, razen manjših, dva večja romana, in dve pesniški zbirki. Žirije so potemtakem imele nalogo, in kakor so ugotovile, hvalečnega dela, ker so vsa nagrajena dela res kvalitetna. Umetniški klub bo razdelil po tri nagrade: 2000, 1000 in 500 din za književna, glasbena in slikarska dela ter za odrske prireditve.

Opozorjamo Mariborčane in okoličane na to kulturno prireditev, ki naj pokaže, s koliko močjo se na tem obmejnem ozemlju ustvarja narodna kultura, saj so umetnine najmočnejši izraz nar-

Trbovlje

Škropite tudi stranske ceste! Stanovalci ob novi cesti prosijo, da se tudi tam mimo škropi, ne le po glavni cesti.

Film o lanskem fantovskem taboru v Ljubljani bo predvajal prihodnjo nedeljo in ponedeljek kino Društveni dom.

Gozdni požar. Na velikonočni ponedeljek so fantje za šalo streljali s petardami. Ena je padla na suho dračje pod klečko in ga vžgala. Veter je ogenj razpihal in začelo je goreti še resje in listje da so imeli gasilci dobri dve uri dela, da so vse pogasili. Ker z vodo niso mogli priti povsod blizu, so z vejami potolkli ogenj in ga vdušili. Škoda še ni prevelika, ker je prostor na pol gola skala in se je ogenj počasi plazil naprej. Tudi je bilo po dnevi, da so ogenj pravčasno opazili.

Jesenice

Nalivna peresa v veliki izbiri v trgovini Krekovega doma.

Kranj

Smrt izglednega katoliškega moža. V Stražišču pri Kranju je umrl v starosti 67 let tamošnji ugledni posestnik, pekovski mojster, gostilničar in trgovec g. Franc Tepina. Pokojni je bil poznan daleč naokrog kot izredna gorenjskega dobričina, čigar dobro srce ni poznalo mej. Če povemo da je bil g. Tepina za botra pri 124 krstih in to večinoma revnim, celo beraškim in ciganskim otrokom in da je bil 28 otrokom birmanski boter, potem že te številke mnogo povedo. Pokojnik zapušča žalujočim o soprogo in 6 otrok. Naj v miru počiva! Zalujočim ob bridki izgubi naše iskreno sožalje!

Svengalijev nastop v Kranju. Začetek prireditve v sredo bo točno ob 20, ker je spored dolg in traja nad tri ure. Zaradi tega naprosamo cenj. občinstvo, da zasede svoja mesta točno ob napovedani uri. Da se občinstvo izogne nepotrebnemu navalu pri blagjni, ki bo poslovala zvečer v Narodnem domu že od 19 naprej, nujno priporočamo obiskovalcem Svengalijevih prireditev, da si nabavijo potrebne vstopnice v predprodaji v trgovini g. Hlebeša na Glavnem trgu. G. Svengali bo nastopil danes s svojim najizbranejšim sporedom ter naproša cenj. občinstvo, da mu prinese k poskusom jasnovidnosti majhne predmete, ki so v zvezi z večjim dogodki, ki jih bo g. Svengali pred občinstvom javno rekonstruiral.

Gozdni požar pod Šmarjetno goro. Na velikonočni ponedeljek zvečer je izbruhnil pod Šmarjetno goro v gozdu, last g. Benedika iz Stražišča, gozdni požar, ki se je zaradi suhe trave hitro razširil. O požaru je bila obveščena kranjska gasilska četa, ki je takoj pohitela na kraj požara in z razkopavanjem omejila požar. Ogenj je zajel nad 50 kvadratnih metrov zemljišča in požgal vse mlado in osmodil tudi večje drevje.

rodne duševne sile in volje do življenja. Zemlja, ki tako ustvarja, je pač do zadnje bilke slovenska.

Vabimo Mariborčane, da se odzovejo letos vabilu Umetniškega kluba v čim večjem številu in posetijo njegove letošnje prireditve. Za nagrade so prispevali znatni znesek banovina, prav tako pa tudi pojedini zasebniki, organizacije in tvrdke v Mariboru.

m Ljubitelji glasbe že danes opozarjamo na izreden dogodek, ki bo dne 9. maja v veliki dvorani Uniona. Simfonični orkester Glasbene Matice bo pod taktirko kapelnika vojaške godbe kapetana Jiraneka izvajal nesmrtno Dvoržakovo »Slovanske plesce«. Prvič se bo tokrat izvajalo v Mariboru vseh 16 plesov skupaj. Predprodaja vstopnic se bo pravčasno objavila.

m Cesta na Pohorje. Dela na cesti so se spet pričela. Dokončavajo se zadnji kilometri do cerkve sv. Aneha. Dela se bodo v tej zadnji etapi vršila s pospešeno naglico ter bo dobilo pri njih večje število delavstva zaposlitev.

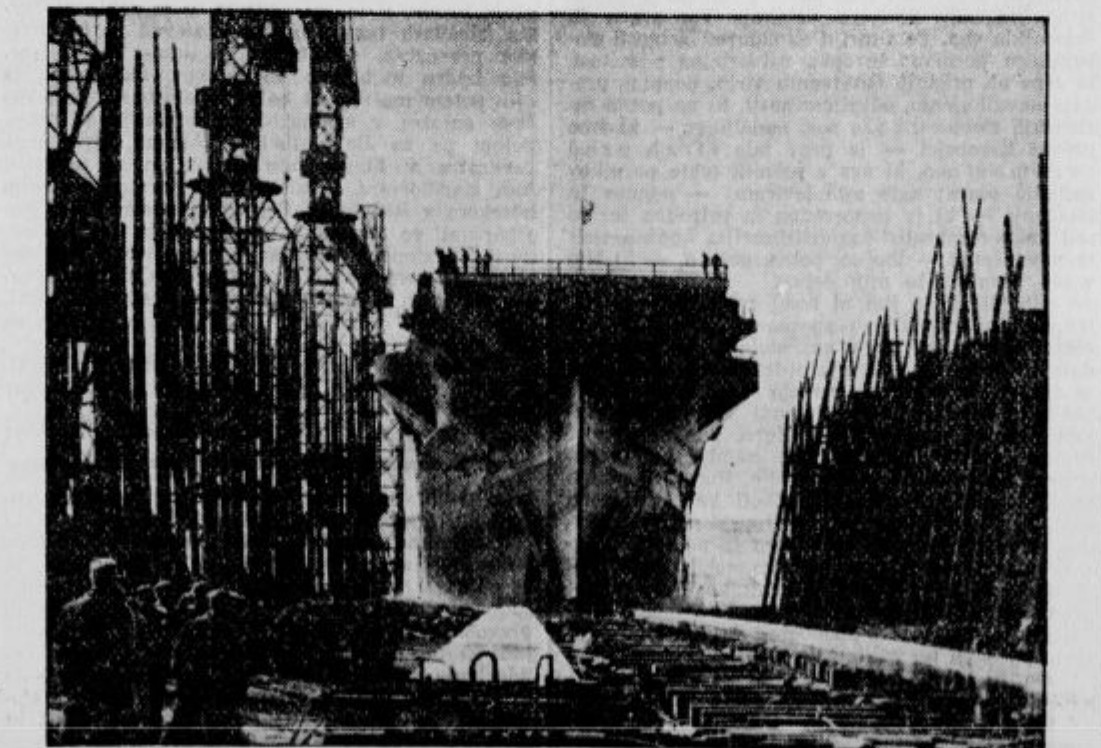
m Smrtina kosa. V Gradu je umrl upokojeni stavbni svetnik Rudolf Enzi, star 58 let ter rodom iz Maribora. Truplo so prepeljali v Maribor ter ga tu pokopali. V bolnišnici je umrl 53letni posestnik Stefan Kotnik iz Frama; v Vrbski ulici št. 29 je umrla Antonija Solak, vdova po mesarskem mojstru. Naj počivajo v miru!

m Rekord avtomobilski promet med prazniki. Na naših cestah smo imeli med prazniki naravnost rekord avtomobilski promet, kakor ga pri nas menda doslej še ni bilo. Zelo veliko je prispelo nemških avtomobilistov čez mejo. Večina je nadaljevala pot proti jugu na morje.

m Prihodnja dramska novost v mariborskem gledališču bo izvrstna veseliga »Upniki na plan« v Malčevi režiji.

m D. K. W. motorna kolesa in dvokolesa dobite pri Ozvatič, Maribor, Cafova ulica 1.

m Ni bilo v Hutterjevi tovarni »Slov. dome« večeraj poročal, da se je ponesrečila delavka Justina Lang. G. Hutter pa nas sedaj naproša za ugotovitve, da se omenjena delavka ni ponesrečila v njegovi tovarni.

Iz ladjedelnic Vickers-Armstrong je pred kratkim splavala v morje največja angleška matična ladja za letala, ki more na krov sprejeti 70 letal

Kaj je to?

m Nesreča z motornim kolesom. Na Tržaški cesti se je prevrnilo motorno kolo, na katerem sta bila Albin Lovrenčič in gostilničarka Elza Hometer. Kolo se je prevrnilo, ko se je Lovrenčič skušal izogniti nekemu starčku, pa je pri tem prenegalo zavrl. Pri padcu je gostilničarka Hometer dobila precej hude poškodbe na rokah in obrazu.

Studenec pri Sevnici

Tečajnice gospodinskega tečaja na Studencu izrekajo najtoplejšo zahvalo vsem dobrotnikom, ki so pripomogli, da je tako lepo uspel gospodinski tečaj. Prisrčno se zahvaljujejo gradb. ministru in poslancu našega okraja g. dr. M. Kreku, ki je poskrbel za izdatno podporo, kraljevi banski upravi, Slov. krščanski ženski zvezi v Ljubljani, občini Studenec in okrajnemu kmetijskemu odboru v Krškem.

Seja francoske vlade

Pariz, 11. aprila. AA. Havas: Seja francoske vlade, ki se je začela ob 4 popoldne, se je končala ob pol 7 zvečer. Po seji je bilo izdano sporočilo, ki pravi: Seja francoske vlade, ki ji je predsedoval ministrski predsednik Daladier, je bila posvečena proučevanju mednarodnega položaja. Na seji so ministri odobrili sklepe, do katerih je prišlo na seji ministrov, ki opravljajo resore narodne obrambe. Razpravljali so o novih sklepih, ki jih bodo na jutrišnji seji ministrskega sveta odobrili.

Peta in pri Daladieru

Pariz, 11. aprila. AA. Havas: Predsednik vlade Daladier je sprejel ob 4 popoldne pred sejo vlade francoskega veleposlanika v Burgosu, maršala Petaina.

Velika Britanija čaka ugodnega trenutka

Tokio, 11. aprila. AA. DNB: Angleški veleposlanik je po vrnitvi iz Sanghaja izjavil, da njegovo potovanje in razgovori z angleškim veleposlanikom na Kitajskem niso imeli političnega značaja in da zaradi tega ni treba pričakovati nobenih sprememb v angleški politiki na Kitajskem. Japonsko časopisje pa še dalje trdi, da je v angleški politiki v zvezi z dogodki na Kitajskem nastopila sprememba in da Velika Britanija čaka na ugoden trenutek, da še bolj zavaruje svoje interese na skrajnem Vzhodu. Casopisi pripominjajo, da vse to ne bo in tudi ne more vplivati na japonsko politiko na Kitajskem. Ta politika bo, kakor pravijo, ostala takšna kot dozdaj.

Peru in Madžarska sta izstopili iz Zveze Narodov

Zeneva, 11. apr. TG. Glavno tajništvo Zveze narodov je prejelo v teku današnjega dneva dve brzogovni sporočili, naslovljeni na glavnega tajnika Avenola. V brzogovkah, ki sta prispeli iz Budimpešte in Lime, sporočata madžarska in perujska vlada, da bosta izstopili iz Zveze narodov. Hkrati javljata vladi, da bosta poslali uradne listine o izstopu iz Zveze narodov na glavno tajništvo ZN po redni diplomatski poti.

Belgija sestavlja novo vlado

Bruxelles, 11. aprila. AA. Stefani: Mandatar Pierlot nadaljuje s pogajanjmi za sestavo vlade, v kateri bi bili zastopniki treh strank. Ponovno se je sestel z zastopniki socialistov, da bi dosegel sporazum o gospodarskem in finančnem programu, ki bi bil sprejemljiv za vse tri stranke. V političnih krogih so začeli ostro obojevati dolga pogajanja in neodločnost vlade v sedanjem položaju. Smatrajo pa vkljub temu, da bodo socialisti pristali na skupen program.

Katoliške žene zborujejo v Vatikanu

Rim, 11. aprila. AA. Stefani: Pod predsedstvom kardinala Pacarda in kardinala Dolcia se je danes popoldne v dvorani vatikanskega inštituta »Angelicum« začel deseti mednarodni kongres ženske katoliške zveze, v kateri je včlanjenih 35 milijonov katoličank. Na kongresu sodeluje okoli 600 mladih katoliških žensk. Prihodnje dni se bo kongres nadaljeval in bodo zastopnice sprejele tudi v avdijenco pri sv. očetu Piju XII.

Nemci na južnem tečaju

Berlin, 11. aprila. AA. DNB: Nemška polarna odprava, ki se je danes vrnila z ladjo »Schwabensland« je dosegla pomembne uspehe v pokrajinah ob Južnem tečaju. Odpravo je vodil kapitan Ritzer, eden članov prejšnje odprave, ki je svoj čas raziskovala Spitzberge. Odprava je imela dvoje letal, ki sta v veliki meri pomagala učenjakom meteorologom, oceanografom in drugim, čim uspešneje in podrobneje raziskati kraje zahodno in vzhodno od antarktične celine. Ta polarna odprava je raziskala skupno 12.000 km² zemlje. Ugotovila je, da se v krajih južno od 74. stopinje zemljepisne širine vzpenjajo visoke gore, ponekod do višine 4000 m. Na nekaterih vrhovih so Nemci zatakali nemške zastave. Tudi letali sta na nekaj vrhovih vrgli nemške zastave. Skrajna zahodna točka raziskane pokrajine leži na 71. stopinji, najvzhodnejša pa na 72. stopinji. Na teh dveh točkah vzhoda zdaj nemški zastavi. Polarna odprava se je mudila v teh krajih nekaj nad štiri mesece ter izvedla več raznovrstnih raziskovanj, posebno na polju magnetizma, oceanografije in biologije. Poleg drugega je prinesla s seboj domov pet cesarskih pingvinov in nekaj eksemplarjev raznih ptic, kakršnih dosedaj v berlinskem živalskem vrtu še niso imeli.

Belgrad, 11. apr. m. Davi je prispel v Belgrad podpredsednik HSS ing. Avgust Košutič.

Bar, 11. apr. m. Semkaj je prispel minister za ljudsko telesno vzgojo Čejovič.

KULTURNI OBZORNIK

Igralska 25 letnica Emila Kralja

(Tolstoj: živi mrtvec)

Kakor smo že na kratko sporočili, se je petindvajsetletnica umetniškega dela g. Emila Kralja praznovala v torek 4. t. m. posebno slovesno. Tehtni govori ob tej priliki in odziv občinstva so pokazali, da gre za poseben poudarek naše gledališke umetnosti. Za nas je važno, da se bliža Emilu Kralju že dvajseto leto, odkar je v Ljubljani in da je z njegovim delom in napredkom prepletena podoba naše nove Dramе. Kaj pomeni E. Kralj za naš spored, občutimo pri vsakem večjem dogodku, prav živo pa smo čutili tista leta, ko je bolehal in nekaj časa ni igral.

Danes je E. Kralj eden izmed stebrov slovenskega gledališča. Koliko je teh stebrov, ne bomo šteli, zakaj naše gledališče, prav za prav Drama, je sedaj toliko urejeno, da so v njem ubrane — lahko rečemo — vse možnosti in meje igralskih oblik, pa tudi toliko prečiščene, da se v njem čutijo vsa osebnostna težišča igralcev. Igralec mora biti kljub svoji mnogostranosti predvsem osebnost; tudi pri njem je v prvi vrsti zanimivo, koliko mu narava sama daje pogoje za njegovo umetnost, koliko je v njegovem delu osebne nenadomestljivosti; šele iz njegove osebnosti moremo prepoznati, koliko je vredna tudi njegova mnogoobraznost. Osnovna podoba E. Kralja je blagost, moška mehkoča in mir. Iz teh osnov išče v tuji svet. Zato je v njegovih podobah polno osebne toplote, prepričevanja in neopovedljivosti. Ta neopovedljivost daje njegovim tragičnim podobam resnično pretresljivost, komičnim povečano, skoraj junako smošnost. V vsaki taki podobi čutimo prirodno pravico ali vsaj voljo prepričevanja, kar igralca približa občinstvu; igralce nedotakljivega poštenja in elegične tragike je zato mogoče izoblikovati toliko resnično ljudskih podob, toliko razviharjenih burkežev in dobrobrskih rogoviležev poštenjakov, kakor jih poznamo v njegovem Melhiorju (Danes bomo tihi), Smoli (Utopljenci) in Jazbecu (Upniki na plani!), pa tudi toliko resnično globokih trpečih podob, da ima tudi njegov Hamlet svojo ceno. Osebnostni mir, ki je najznačilnejša poteza Kraljevega igranja, je morda najbolj nenadomestljiv del te umetnosti in je to tudi tisto, kar ga tako bliža občinstvu.

O elavnostni predstavi »Živega mrtveca« *je zato nekoliko težje soditi. Predstave ob takih prilikah niso dobre, posebno ne za slavljenje. Igralec navadno ni povsem svoj in se ne more dovolj osvoboditi vsega, kar je okoli njega. Tako se je zdelo, da tudi g. Kralj ta večer še ni bil pravi Fedja Protasov in da morda šele bo. Ob daljšem premišljevanju celo vstane vprašanje, ali se bo predstava dala bistveno poglobiti. Ta odskri roman je sicer tako očiten v nesoglasjih, pa tako skrit v dramatičnih prvih, da si neizbežnost, pravica in krivica stojte togo, naravnost prirodno strogo nasproti; ves je vase zaprt, zato zahteva v osrednjem junaku mnogo več mešanosti sil, razkrajajočih se moči, kakor pa smo jih videli v prvem delu predstave. Junakova nesvobodnost je tu pri Kralju preveč čista, ni zasajana, da bi vplivala; zato tudi pretresljivost drugega dela zaradi nje trpi. V celotni predstavi se čuti tudi premalo vzpona med nerazrešljivo dvoobraznostjo ali bolje dvozakonitostjo življenja in družbe. Pisatelj sam je to dvojno podobo reševal z doslednim vzporedanjem in je njeno pravno neizbežnost razrešil najprej z nenavadno dogodivščino, nato s samomorom — sami dokazi, kako globoko polopljena in neodločena je ta tragika in da je za odsko razrešitev treba močnejših poudarkov. E. Kralj pa je teatraliziral samo v komičnosti, zato je v »Živem mrtvecu« *stopil pred nas njegov nekdanji Ivan Petrovič, ki ga sedaj igra g. Levar, sam realizem, s katerim je igral in opravičeval svojega Protasova, pa je bil premalo močan.**

Mrtvaški ples v Celju

Premiero Lippl-Sovretovega »Mrtvaški ples« *je priredila v Sloveniji celjska gledališka družina pripravila je Celjanom bogat užitek in jim živo pred očila neizpodbitno resnico, na katero radi pozabljamo, resnico o smrti. Posebno za današnji hudi čas je bila ta prireditev kar najbolj primerna. Videli smo, kako neizprosnu izvršuje božja poslanka svoje delo in to med žrtvami, polnimi življenja in načrtov, ki na smrt resno nikoli niso niti pomislili. Kar nenadoma stopi pred goljufivega oskrbnika, konča pot trudnemu beraču, oholi bogati trgovci, ki se v smrti misli samo na denar, umori trdega vojaka, utrga z materinega naročja drobno malo dete in na njeno prošnjo vzame z otrokom tudi mater, preseneti lahko živo ljubico in zlomi moč in življenje mogočnemu cesarju.*

Gledališka družina je za to prireditev zbrala svoje najboljšie igralce, ki so vsi svoje vloge doživeli in občuteno kar najbolje rešili. Posebno lepa je bila elika matere z otrokom, katero nam je dovršeno in zelo občuteno podala gđ. Plahutova. Zelo nas pa preseneča dejstvo, da imamo Celjani tako malo razumevanja za dela naših družtev, predvsem celjske Gledališke družine, o čemer smo se morali, žal, tokrat ponovno prepričati. Ob večerih, ko je gostovala v Celju ljubljanska drama, je bilo gledališče vedno nabito, v primerih pa, ko stopi na oder naše domače društvo, ne najdemo časa in denarja, da bi to naše društvo podprli tako gumno, kakor moralno.

Še o pogrebu žabote v Bratislavi

Pogreb sam je bil dne 2. aprila na Ondrejsko pokopališče v Bratislavi. Slovenskega slikarja je pokopal kanonik dr. L. Okanik, bivši dolgoletni župan mesta Bratislave. Nad odprtim grobom se je v imenu slovaškega ministrstva šolstva in prosvete, v imenu Matice slovaške, Društva slovaških umetnikov ter njegovih prijateljev poslovi znani pisatelj in časnikar Tido Gašpar, ki je med drugim rekel: »Izguba odličnega človeka, zaslužnega človeka, dobrega prijatelja, da, več, resničnega našega brata, boli. Prišel je k nam kakor resnični slovaški brat k svojim sorodnikom. Prišel je iz bratske Jugoslavije čez Dunaj in Devinsko Novo vas, da bi po svojih študijah in v Devinu Dunaju kot slikar nam Slovkom in slovaški umetnosti posvetil svoje velike darove. Vodil ga je kompas slovaškega duha, slovaškega čustvovanja ter od prvega trenutka v našem narodu spoznal sorodne duše ter se zakoreninil vanj kot v svoj dom, v katerega je prinesel svoj talent in tvorne zmožnosti. Ne, ni prišel k nam prazen, prišel je z bogatimi darovi, s katerimi je obogatil slovaško umetnost. Nisem poklican, da vrednotim njegovo umetnost, toda gotovo je, da ima v zgodovini slovaškega naroda častno mesto. Njegova dela bodo ostala ohranjena kot prave vrednote slovaške duhovne zakladnice ter bodo glasila slavo njegovega imena, —

»Živi mrtvec« *ima pri nas že svoje izročilo. To delo se je igralo že pred vojno, tedaj ko so ga po Tolstojevi smrti igrali prvič po vsem svetu. Povojne tri predstave je vse vodil g. O. Šest, ki je bil tudi odličan Fedja v slogu Moissijeve ustvaritve; drugi je bil Rogoz, tretji sedaj g. Kralj. Zadnja predstava je odlična v svojem prizorišču, ki z izvirno dvodelno globino omogoča gladek potek zdrobljenega dejanja, posebno pa vpliva na poglobitev celotnega odrskega občutja.*

Posebej ne manjka v igri velikih podob, kakor so mati Ana Pavlovna ge. Marije Vere, Levarjev Ivan Petrovič, Lipahov preiskovalni sodnik in tudi vrsta manjših podob je skrbno izdelana. Skrbnikov knez je ohranil svojo staro podobo. Med osebami v okolici Fedje Protasova so značilni in močni liki Potokarjev Korozkov, Janov Pjetkuškov, Cesarjev cigan in posebej še Maša ge. M. Danilove. Gotovo nad vsemi dosedanjimi podobami »Živega mrtveca« *stoji Liza ge. Saričeve, izoblikovana s posebno plemenito resničnostjo in močno čustvenostjo; tudi gđ. A. Levarjeva daje s svojo deklisno neposrednostjo in odkritostjo njeni podobi svojstveno nasprotje; Jermanov Karenin je morda v svoji zadržanosti prestop in prenezanen, gotovo pa vseskozi ubran; mater Ano Dimitrijevo igra s svojstveno zunanostjo ga. M. Nablocka. Predstavi želimo v celoti krepkejšega in bolj živnega občutja; morda ga bomo ugotovili pri poznejših predstavah.* F. K.

Ponovitev Živega mrtveca

Ponovitev »Živega mrtveca« *9. t. m. Navadno se zgodi, da šele ponovitev pokaže vse notranje sile, ki jih je zastavila vestna priprava igre. Tako se je zgodilo tudi pri »Živem mrtvecu«. Nejasna, nekako oddaljena in raztegnjena podoba prve predstave je v precejšnji meri zabrisala tudi vsebinsko vrednost dela samega. Pri ponovitvi, kjer smo čutili nekoliko močnejši utrip dejanja, krepkejšo obliko posameznih slik in tudi prosteti izraz igralcev, je bila toga Tolstojeva dramatičnost mnogo sprejemljivejša in prepričevalnejša. Šele sedaj je pisateljevo odsko delo več kot sama nazornost miselnega napora, da razreši zamotan življenjski in posebej še družabni primer; šele sedaj dobro čutimo, kako pravičen je hotel biti Tolstoj, ko je odprl bolečino zakonskih vezi in jih je hotel rešiti v čisti človeški plemenitosti. Z veliko doslednostjo žene obe strani v obračun, da odpadajo ovire in predsodki, hladno in pravično, brezobzirno in vendar ne brez usmiljenja. V ničemer sicer ni zatajil svojega strogega evangelija o doslednem obračunu s samim seboj, vendar čutimo, kako hoče razumeti in bi do zadnjega rad ohranil človeka sebi. Zato do prave dramatičnosti dozorja igra že v svoji sredini, ob koncu pa so sami boleči odgovori proti družbi in ozkemu redu. Kljub temu, da Tolstega skušamo razumeti, čutimo, vendarle samo moč izbranega primera in svojstvenost pisateljevega sveta. Ta svet, ujet v posamezne zdrobljene podobe, res samo bolj naznačuje in razteguje kot razrešuje. Njegov namen je bil morda res da z usmiljenjem pogledati v bolečino, pa je nazadnje udaril z jezo.*

Kraljev Fedja bolj poudarja trpko neizbežnost človeške slabosti in s tem pravilno usmerja pravstveno težišče protidejanja. V tem pogledu se je drama od prve do druge predstave mnogo izboljšala; gotovo je dramsko gledališče za take tihe igre primernejše kakor opera; celiko bi predstava še pridobila, ko bi bilo kako mogoče omejiti neprestano padanje zagrinjala.

F. K.

Slovenski pesniki v italijanskem literarnem tedniku

Meridiano di Roma (2. aprila 1939) posveča celo stran, ki je vsak teden namenjena tuji književnosti, jugoslovanski umetnosti in slovstvu. Pod naslovom »Jugoslovanski pesniki« *piše Vittorio Orazi o slovenskih pesnikih kot jih je doživel ob Salvinijski zbirki prevodov. Ni da bi se na tem mestu spuščali v podrobnejši komentar. Pač pa je pomembna ugotovitev, da naše slovstvo učinkuje kot sveža in samonikla sila. Po Oraziju so namreč lastnosti slovenskega pesnika: »kreпка ustvarjalna silovitost, ki črpa ob pristnih čustvenih virih, popolna predaja navdihjenju, odkritosrčnost, ki ne pozna razumskih zlobnosti.« *Za nas, nadaljujč — ki smo preveč Evropejci — je prav tale strah pred razumom ono, ki nas v pesmih tehe pesnikov najbolj očara; nato njih izvirnost — pojmov in izražanja — ki je neposredna in prirodna ter ni sad kake cerebralistične distilizacije; končno vera in navdušenje — močno, polno, navno, — ki živi v teh pesnikih in njih delu.**

Približati se jim ni torej zgolj kulturni čin, temveč instrospektivno spoznanje onih prvotnih elementov, ki so jih v nas stoletna izkustva zadala. Kar je na vsak način dragocena ugotovitev in dejstvo, ki se ga mi premočno zavedamo, ker smo pač sami najbližji. Pomudi se nato ob vsakem pesniku posebe. Kette, Murn, Cankar so mu, čeprav časovno manj moderni, vendar bolj neposredno navezani na svojo zemljo. Zupančič mu je med slovenskimi pesniki najbolj karakteristična moč. V njegovi pesmi čuješ evropski prizvok, vendar pride prav po nji do višjega in polnejšega izraza glas ljudstva izza jugoslovanskih meja. Podrobneje se še pomudi pri Gradniku. Nato mimogrede primerja Moleta, Golfo, A. Vodnika, A. Debeljaka ter Majcena s podobnimi značaji v italijanskem slovstvu ter zaključuje z Jožom Pogačnikom.

Ob očititvi Jože Pogačnikove umetnosti je napisal o slovenskih pesnikih sploh te besede: »V pogovornem tonu izraza — Pogačnik — z neposrednostjo, pristnostjo in čustveno svežostjo svojo ljubezen do domovine — ki je zanj vas,

Versailles, grad nekdanjih francoskih kraljev, kjer je bil Lebrun drugi izvoljen za predsednika francoske republike. Na sliki: prizor ob častnem mimohodu konjenice

ŠPORT

Velikonočni šport

Ligaške tekme

Ligaške tekme:

Ljubljana: Slavija (V) 3:1 (0:1);
BSK: Bask 5:0;
Hajduk: Zemun 6:0 (4:0);
Gradjanski (Z): Slavija (S) 6:0 (2:0);
Jugoslavija: Jedinstvo 2:1;
Hask: Gradjanski (Skoplje) 5:3.

Ligaška tabela je sedaj naslednja:

1. BSK	19	14	3	2	59:14	31 točk
2. Gradjanski-Z	19	13	2	4	47:14	28
3. Hajduk	19	11	4	4	50:26	26
4. Jugoslavija	19	11	3	5	35:21	25
5. Hask	19	9	4	6	38:25	22
6. Jedinstvo	19	8	2	9	32:36	18
7. Slavija-S	19	7	3	9	30:36	17
8. Bask	19	5	6	8	23:32	16
9. Ljubljana	19	5	4	10	18:37	14
10. Gradjanski	19	5	2	12	24:52	12
11. Slavija-Var.	19	4	2	12	22:45	10
12. Zemun	19	3	3	13	17:57	9

Prijateljske in druge domače tekme

Slavija (V): Južna Ljubljana 3:0 (1:0);
Jugoslavija: BSK 1:0;
Radnički: Hask 4:3;
Bata (Borovo): Krajišnik 2:3 in 3:3;
Jugoslavija: Zak 3:0;
Celje: Ljubljana 3:2 (2:1);
SK Mura: Čakovečki 6:2 (3:2).

Inozemski nogomet

Budimpešta: Hungaria—Wacker (Dunaj) 2:0.
Praga: Sparta—Viktoria 4:2, Slavia—Zidenice 4:1, Kladno—Liben 3:2.
Berlin: Viktoria—Union St. Giloise (Švica) 3:0, Hertha (Berlin)—Admira (Dunaj) 2:2.
Rim: Novarra—Liguria 1:0, Lazio—Juventus 1:1, Bologna—Triestina 2:0, Livorno—Lucchese 1:0, Bari—Modena 1:0, Genova—Roma 2:0, Napoli—Ambrosiana 2:1.

V francoski prvi nogometni diviziji so bili danes doseženi naslednji rezultati:

Sete: Antibes 4:0, Lens:Roubai 5:1, Marseille: Cannes 4:2, St. Etienne:Sochaux 2:1, Lille:Rouen 5:3. V drugi diviziji pa: Charleville:Reims 5:1, Arras:Montpellier 3:0, Redstar:Longwy 3:1, Toulouse:Troyers 2:1, Nancy:Nimes 1:0, Mulhouse: Dieppe 0:0, Hautmont:Girondins 2:1.

Športni drobž

Grški boksar Christofridis je premagal v desetih rundah po točkah kanadskega Francoza Lou Brouillarda. Borba je bila v Parizu in so jo vsi težko pričakovali.

Jennwein je o Veliki noči zopet zmagal v smuku na tekamah, ki so bile v Karpatenhalu.

Bradl pa je bil prvi v skokih v Reich im Winkel, kjer je skočil 57 in 57,6 m daleč.

Državno prvenstvo v rokoborbi v Slav. Brodu

Maribor, 11. aprila.

Za Veliko noč je organizirala JTZ državno prvenstvo rokoborcev, ki se je vršilo v Slavon-skem Brodu. S to prireditvijo se je zaključila vrsta izločilnih tekmovalcev za krajevna in banovinska prvenstva, s katerimi je letos Zveza izvršila izbiro najboljših rokoborcev, da sestavi iz njih potem moštvo, ki bo zastopalo barve naše države najprej v mednarodnem srečanju z Italijo, potem pa na Balkanijadi v Atenah. Državne prvenstva v Slavonskem Brodu so se udeležili tudi Mariborčani, in sicer SSK Maraton s svojim odsekom in Rušah ter Pekovski športni klub. Mariborčani so dosegli krasen uspeh, saj so odnesli Maratonci z državnega prvenstva 5 točk ter si priborili naslov državnega prvaka, dočim je zastopnik PSK dosegel v skupnem plasmaju 2 točki.

Rezultati letošnjega državnega prvenstva so bili sledeči:

V bantam teži: 1. Ilić (Jugoslavija, Belgrad), 2. Babić (Jugoslavija, Belgrad); 3. Šneberger (Croatia, Zagreb).

V perolahki: 1. Mogoljak (Croatia, Zagreb);

hiša, polje, cerkve —; človeško solidarnost s svojimi bližnjimi ter zaključil sprev z žalostno noto, ki čisto vznike iz verzov tehe slovenskih pesnikov, neka bolečina, ki se zdi logično neutemeljena, ki se odkriva kot prirojena in neodoljiva žalobnost.

Ves članek je nekaka recenzija Salvinijskih prevodov. Ob Zupančiču, Gradniku in Pogačniku tudi kratko navaja. Kar malec moti je morda poudarjanje kulturnih vplivov. Značilno pa je — in to je morda najbolj privlačna vrsta mladega slovenskega slovstva — da se prikazuje človeku, ki meri s stoletji slovstvenega izkustva, kot elementarno sveže in samosvoje.

2. Šestak (Zrinjski, Koprivnica); 3. Degletia (Jugoslavija, Belgrad).

V lahki: 1. Mrkus (Herkules, Zagreb); 2. Grujić (Jugoslavija, Belgrad); 3. Pongrac (Herkules, Zagreb).

V welter: 1. Delnka (Herkules, Zagreb); 2. Ivanič (Hajduk, Sarajevo); 3. Uzelac (Hajduk, Sarajevo).

V srednji teži: 1. Verbošt (Maraton, Maribor); 2. Srnko (Maraton, Maribor); 3. Kodre (Jugoslavija, Belgrad).

Polteška: 1. Čuk (Hajduk, Sarajevo); 2. Pirher (PSK Maribor); 3. Metzner (Croatia, Zagreb).

Teška kategorija: 1. Gerovac (Croatia, Zagreb); 2. Brajc (Policijski, Zagreb); 3. Vesič (Jugoslavija, Belgrad).

Verboštov uspeh je res upoštevanja vreden, saj je šele drugi Slovenec, ki si je priboril drž. prvenstvo. Pred njim ga je imel samo še znani Arzenšek. Tudi Srnkov uspeh je zelo lep. Ostali Maratonci in člani odseka v Rušah so se plasirali na slabša mesta. Pirher (PSK) je zasedel drugo mesto, med njim in Čukom pa je odločila še tehtnica, ker sta imela oba enako število točk. Maratonsko ekipo je vodil predsednik ruškega odseka Krušec, ki je sodeloval tudi v vrhovni žiriji.

Maratonec Verbošt je postavljen zaradi svojega uspeha v državno reprezentanco ter bo nastopal v borbi z Italijo ter na Balkanijadi.

Dirke motociklistov v Trstu

Hubert Hubmann iz Gradca postavil najboljši čas dneva. — Stariču zopet odpovedal motor.

Na velikonočno nedeljo popoldne so priredili v Trstu velike mednarodne motociklistične dirke, katerih se je udeležil tudi Slovenec Starič, zaradi česar je zavladalo za to prireditev med našimi športniki veliko zanimanje. Ze zjutraj so se podale iz Ljubljane dolge vrste motociklistov in avtomobilistov, ki so ob tej priliki napravili izlet v Trst. Organizacija »Putnikac« *je vkljub strogim formalnostim urno delovala.*

Popoldne so Slovenci zasedli velik del tribuna na dirkališču Montebello ter budno spremljali potek dirk.

Ze v začetku je bilo opaziti, da konkurenca ne bo preostra, ker se dirk razen Gradčana Hubmanna niso udeležili pomembnejši dirkači.

V prvem predteku je zmagal Hubmann, v drugem pa Starič, nakar sta se znašla kot konkurenta oba. Stariču je motor po par rundah odpovedal in je Hubmann zmagal.

V drugi točki je Hubmann s krasnim stilom in odlično dirt-trak tehniko prepričevalno zmagal, a Starič je tudi tokrat odstopil. Spoprijela sta se še v tretji. Zmagal je tudi tokrat Hubmann, ki je s svojo vožnjo zadivil vse prisotne, a Starič je zopet odstopil.

Slalom na Peci

Maribor, 11. aprila.

Za Veliko noč je organiziral SSK Maribor na Peci zaključno zimskošportno prireditev na teritoriju MZSP. Vršilo se je tekmovalje v slalomu na 2000 m dolgi progi, ki je imela 400 m višinske razlike. Proga je bila izpeljana na severovzhodnem pobočju Peece, na silno strmeh in težavnem terenu. Startalo je 13 tekmovalcev. Prvo mesto je zasedel Ernest Marguč (SSK Maribor) v rekordnem času 3,5, drugi Karel Faneš (SSK Maribor) 3,13, tretji Franc Leskovec (SPD Mežica), četrti Jožef Stanta (Maraton) 3,33, peti Ivan Kerschbaumer (SPD Mežica) 3,38.

»Triglavski dan«

16. aprila 1939.

Jugoslovanska zimskošportna zveza obvešča vse tekmovalce, da je zanje dovoljena polovična vožnja za udeležbo na Triglavskem smuku in sicer na podlagi člane legitimacije in obrazca K 13, katerega kupijo obenem z celo vožno karto na odhodni postaji. Cela vozna karta velja nato tudi za povratno. Polovična vožnja velja od 8. do 16. za potovanje v Mojstrano, 16. in 17. aprila pa za povratek.

Za podutiške kolesarske krožne dirke, ki bodo dne 7. maja, vlada posebno med dirkači že sedaj precejšnje zanimanje. Pa tudi med gledalci, ki se jih ob tej priliki zbira ob vsej prog, največ pa na cilju in na vrhu podutiškega klanca, veliko število, je dokaj zanimanja. Ker se bo letos tekmovalo po »handicap«-sistemu (kar je pri nas redkost), se dirkači že sedaj pozivajo, da se prijave sprejemajo le do vključno 2. maja pri tvrdki Jax in sin, Tyrševa cesta 36, Ljubljana, in se nadaljnje prijave ne bodo upoštevale. Podrobnejši program dirk bo objavljen pravočasno in tudi razposlan kolesarskim klubom in podzvezam.

ZDK

V sredo, 12. aprila, zopet redna telovadba za sodnice.

B. P.